

بر صناعه سينه كايونضا

دیوان غوثیہ

عزت العظمیٰ علیہ السلام

M.A. LIBRARY, A.M.U.

PE13392

411/2001
2-19-2
1342

بسم الله الرحمن الرحيم

بہشت آسانی عذاب کو بعد از نماز قضا بخواند

کہ کسی نیست بجز درد تو در حسرت ما	بے حسابانہ در آرزو در کاشانہ ما
بینی از خون جگر آب شدہ خانہ ما	گر بیانی بستریت ویرانہ ما
تاب زنجیر نذر جول دیوانہ ما	فقدان گیر شش و کمر شکین کشا
میشود نور تجلا سے خدا دانہ ما	منع باغ ملکہ تیم درین دیزخا
آشنا ایم توئی غیر تو یگانہ ما	با احد در کدنگ بگویم کہ دست
گویم آگاہ کس ربود این دل دیوانہ ما	مگر کس آید و پرسد کہ بگورت تو کیست
تا بہشت رفتہ و نرسد مستانہ ما	از فقر و ماکہ کہ بسا عید کرد

شکر که من و دیم در سیدیم بدوست		آنسین بادیرین بهمت مردانه ما	
بجز صورتی ندارد حق سحر		محمی بر شمع تجلای جالش میخست دوست می گفت ز بهی بهمت پر دانه ما	
ای بلبل شوریده دیوانه تویی یاما		جویای رخ خوبی جانانه تویی یاما	
تو عاشق گلزاری من عاشق دیدارم		در درد فراق او مردانه تویی یاما	
تو در قفسی و ما در خلوت خود نسیم		ای گوشه نشین هست دیوانه تویی یاما	
در فصل بهاری می از عشق جمال و		باغچه و فریادی ستانه تویی یاما	
عشق تو با و بلبل اندر گرگی پیفته		آن باد که تو از آیه چانه تویی یاما	
تو چون گل ما جز دوست چه چیز می نیم		از غیر صیب خویش میگانه تویی یاما	
تو زخم غم می از خار مارا بکش در دوا		آیا زبان ضیق افسانه تویی یاما	
تو عاشق ما عاشق کرم کیش و خراب		عدنه بخدا امر و در خانه تویی یاما	
گویند که گنجی هست اندر دل هر ستر		از بهر چنین گنجی دیوانه تویی یاما	
بجز صورتی ندارد حق سحر		محمی گلستان شد با بلبلان گفت کای بلبل نانه جانانه تویی یاما	
در غم عشق تو زان بگذشت کار دل ما		کز وفایت کم شود یک خطه کار دل ما	

فارغم از گشت گاشن که ز غم تو هر زمان	بشکفته صد گونه گل از خار دل مرا
<p>بر دلم باری حوالت کن غم و اندوه تو</p> <p>ماهی کو بر کنار افتد ز دریا چون بود</p> <p>آنکه روزم شد سیه باشد به صبری دل</p> <p>باز آمد روزی هر آنکه ناله کن بازی دل</p>	<p>چون توان کردن که روی غمگسار مرا</p> <p>همچنان باشد بلاد و راز کنار دل مرا</p> <p>تیره تر باد از روزم روزگار دل مرا</p> <p>چون تو بودی و فراق یارینا دل مرا</p>
<p>چند چون محلی کشد دل در ره تو انتظار</p> <p>سوخت همچون سیه بر ره انتظار دل مرا</p>	<p>بخت و محول و بیخود دل</p> <p>از دست باغ و ناز</p>
<p>گر زاری سزوی وصل جانان مرا</p> <p>سرو آغشته در شک جگر تو نیست</p> <p>نیست فرق در میان شخص من و تو</p> <p>حال چون بین کنعان کنون من و تو</p> <p>جانب جان شد در ادی عشق من و تو</p> <p>پیشوین که کردی بی نصیب فصل مرا</p> <p>این که با مردم دارا میکنم از بهر</p>	<p>زندگی بگذشتی بی او غم بجان مرا</p> <p>فارغم از باغبان نگاشت در بستان مرا</p> <p>بسکه آتش فگنده این دل سوزان مرا</p> <p>بسکه میل شک دیدم گریان مرا</p> <p>هر طرف صد خار غم گرفته و دامان مرا</p> <p>ایکه دور انداختی از صید جانان مرا</p> <p>ورنه کی پروا بود از قول بدگویان مرا</p>
خانه من گلشن فرش من از خاک ستر است	ناله چون محلی بخوانی بسیر و سامان مرا

بخت نصیب باغ و ناز

بخت و محول و بیخود دل

<p>بار دگر صبح سعادت مهیبد</p>	<p>ز آنکه صبح است کنون شام ما</p>
<p>زان می قتال که دارد خدا مازنی عشق لبی فروده ایم صبح بلا نام زو خلق یلین از دل هر زره ما بشنوند تا ابدای دوست جاوت دهد عاشق دیوانه و ستیم از آن از شر شعله عشق دوست خواری خستگان جهان میکشم</p>	<p>از دل شب بخت در جام ما تا چه شود خوابه سر انجام ما تا سر و دست نه بود نام ما ز فرقه عشق دلارام ما چاشنی درد تو در کام ما در و پیای رسد انعام ما سوخته شد ظاهرا سلام ما تا بکرم حق کند اگر ام ما</p>
<p>محیی محبوب نظر کرد گفت باز بر آمد سمر از بام ما</p>	<p>بخت حصول استقامت بخت از سر آمدن از دست</p>
<p>همچو آذر از دین شرم روز شب در تنگدستان این آنکه همسایان بشنو تو وادهای من بگوزنگ بوی وز اندرون چون لیل الله گویم این نور خدا بنیم عیان چهران ویم روز شب بشگاف یکیک می سنن بوی روی</p>	<p>از دین شرم روز شب در تنگدستان این آنکه همسایان بشنو تو وادهای من بگوزنگ بوی وز اندرون چون لیل الله گویم این نور خدا بنیم عیان چهران ویم روز شب بشگاف یکیک می سنن بوی روی</p>
<p>ان سر بالا کیست آن که وصف لایست</p>	<p>در عشق او دیوانه شدیم ترک و چاک عرب</p>

از لولیان مملکت شسته بیدار و طلب	هر که که سلطان جهان خواهد که بیند روی خود
<p>اندرون سنگین از بسکه میشد نظر فی با ده اردو رنگ بونه جامم اردو کتب بر فضل بی پایان من این اندانی تو وز غایت سستی بر دسر سو کوه و رحمت کند بر عاصی کوشد نر ادا از کین جمله بازریان دارند و یازد</p>	<p>وقت تجلی خدا در قفس آمد کوه طور در محفل جنت تبویق میدید هر جام طهور من شوق خود خواندیت و یکتا بنیت اشتر که نبی هست شد بر دار و زانده او عصیت از کرم طاعت کند کد و زنده آن یوسف کنعان عجب نیست بازار</p>
<p>محمی چرخ روشن است اندر دلت از نور حق فی کو کتب نیست چون این دل تنذیل طلب</p>	<p>محمی چرخ روشن است اندر دلت از نور حق فی کو کتب نیست چون این دل تنذیل طلب</p>
<p>توبه کن اغریست بی هیچ و نایب تا کنم جمله خطا من ثواب کو خور مطبخ شسته نان و آب بنده هر چه که بر خواست خواب روز شتر از تو دهم بر او ثواب</p>	<p>بنده گریگ غوردی در شراب گر خطا کرده بگوید کرده ام کی حساب آن گدا کردت شعله بنده مانع و اندر شرح ما خضم دامن گیر و اراضی کنم</p>
من ترابیدار می سازم ز خواب	در دل شب تا که گوئی اسی خدا

<p>عظم مخور از چہیج ملک از انقلب</p>	<p>چون ترا سلطان گرفت اندر پناہ</p>
<p>دارست از عشق خود در انجم خراب دوست ہرگز دوست اگر وہ غذا گاہ گاہی سے کنم بر تو عتاب وقف ذرہ کردہ ام من آفتاب پس مکن از ترس و دوزخ اضطراب تا ز تو نے سیخ سوز و فی کباب من دعا ہامی تو سازم سستجاب</p>	<p>ما ترا از بس کہ میداریم دوست از غذا ہم چند تر سائی بگوی تا کہ من و ناز با کم کنے وقف روی تست این دیدار من تو ز دوزخ ترسی و دوزخ ز من در جہنم گر روی من گویش من کنم آمین دعا ہامی ترا</p>
<p>محی را آن دم کہ آمرزیدہ ام ہیج موجود سے نبود از ہیج باب</p>	<p>بجہ حصول مقاصد دینی بجہ زینت باطنیہ</p>
<p>عاشقان لا ابالی را باندول کباب خمیہ مای عاشقان مینی طنائیہ ہر کہ شد کو تہ نظر گو سوی ایشاں فارغ انداز کتخدائی خانان کرہ</p>	<p>از جمال لایزال برنداری گرتاب صد جنت گر بود بیت و در قعیم قاصرات الطرف عین فخر حوران عاشقان نے جو خمندی بہشت بہر</p>
<p>سر بر آند بادل بہتوش چشم بکباب</p>	<p>پہرہ محشر بر بند عاشقان چون آرد</p>

بادل مجروح می گزیند و میگوید که
آنکه کرده و عده دیدار خود روز حساره

بخت و حال و روزی	بی تماشای جمال محیی گوید و چشمه در صدف بیگانگان یا تینه کنت ترپ	از حضرت با خوار
------------------	--	-----------------

اگر تماشای جمال حق نباشد درشت حق تعالی چون بدر بندگان عالم بر درخت دل امید وصل تو کردیم و صل یکسر موی نباشد خالی از سودا و دست آنکه شد سرشته بخت همه در قبله اش سایه نیم دست و لایین حله پوشم سیاه از سحر بیت مرا کافر گوید و روانه ام چون و از پیش چشم عشقان آن دوست کی شام جان شتاقان میگذرد	بر کنندستان حضرت قصر باخشت کاسه ستانیم و با آن کاسه خواهم در دود عالم غیر ازین را نباشد هیچ در سر این سودا مارا تا نباشد سر تا گنجیم مارا از کلامی یک درشت از میان حلای رنگ رنگ درشت سجده میکردم ندانستم که کعبه است یا ز آنکه از لایعقلی مجنون ندانند خوب اگر نباشد بوی و دوزخ غنیمت	بر کنندستان حضرت قصر باخشت کاسه ستانیم و با آن کاسه خواهم در دود عالم غیر ازین را نباشد هیچ در سر این سودا مارا تا نباشد سر تا گنجیم مارا از کلامی یک درشت از میان حلای رنگ رنگ درشت سجده میکردم ندانستم که کعبه است یا ز آنکه از لایعقلی مجنون ندانند خوب اگر نباشد بوی و دوزخ غنیمت
--	---	---

از حضرت با خوار	محیی میگفت آه من چاره چه دارم چون کنم دل برفته در بلای عشق او جان داشت	از حضرت با خوار
-----------------	---	-----------------

سید شصت نظر را بسته بنده است
بنده را مرتب بنکر کجا تا کیجاست

ز آنکه ما ازل تا بایدا تو مصیبت	بیوفائی کن و از در ما دور مرو
<p>آب گرمی که از شسته شود دست تا نداند کس گیر که درین ماه است باز در آخرت آن به فطرت و دست انجینین لطف و گرم غیر من بنده گراست طاهر و باطن چون همه از نور خداست برین ای بنده اجابت بود و بر تو دست من وکیل تو ام از من بطلب چه منراست کی متناهم ز کلامی که بر صدقه رواست چو نیا هست بنعم ایس بیا که وصلاست</p>	<p>ز نای شسته چرخین شده از چرخ گناه هم بست تو دهم نامه تو روز حساب یک نگوئی تراده بد هم در دنیا گر بوی از تو بر آید بگرم غفونم نار و زنج چکن با تو چراترسی از و هر چه خواهی بطلب تو من و شرم مرا تو ز من نهیم و شیر دهنک و گنج ااه من عطا کرده ام ایمان کرده خویش با تو ام من همه جارتس از شیطان</p>
<p>از در غفلت باز خواند</p>	<p>بیوفائی همه از جانب تست ای محج ورنه از ما که خدایم همه مهر و فاست</p>
<p>نی هیچ کسی جز حق سوخته رویت تا مست امیری گور روی مست</p>	<p>ناشنه ترارویت فی آبانی دست جام می عشق حق در کش تو اگر مردی</p>
او زله مردانه از خوان جهان بر بست	هر صوفی صافه کو بودست یا ضت

یہ سب کہ برادر را برنا سے دزدی داد	در خلوت خاص خود با او چہ نشست
پیشہ گو یا نشد برستہ و گراید و بجعل حسنانہ با دل غم و محنت دید	برستہ کنی شد کو دوست ہر پیوست ہم صحبت عشقش شد و از جملہ عنایت
باز شاعرا بکلمہ نوحی و ہر گاہ	سرا بقدیم محی پیوستہ جہت چون در ہمہ اور ایک روز نہ بندود
علی بن یزید چہ خطا افتاد بہنہین ست ہی وصل خدی طلبم خجتم بقیادت چہ گویم بہیات نظم خبر کیا کہم حق نبود تو بہین خطہ رسم کردہ کہ تنہائی دوست بہر ہی کہی بہت دین آخر عمر بہین حرف کہی تو دکن نویسیدم تو کہی لکھ گشت خدا از لطف بزمین لکھ بس بنشای تنہی	چہ نشت چون سرکارم بچہ افتاد تو بہین گو کہ چنین کار افتاد کہ میان من تو دوست چہ افتاد ہمہ کارم ہمہ عمر زہ خطا افتاد کہ نشت ہمہ کس ہمہ جا افتاد سوی این بندہ کہ دین افتاد کہ از بخش گنگار رجاء افتاد کہ گوردی بر تو خاک چہ افتاد بزمین لکھ ہمہ وفا افتاد
بہندہ از نظر بہ پیوستہ	طاعت بہت بہت بہت افتاد

<p>که کردی بگو کردیم اے دوست</p>	<p>که بعد از کار بدین تو به نیکوست</p>
<p>نگردن اگر چه خوی تو گشت تو شب برخاک و میال می نال نفسهای گنه گاران نایب چو فصل است شتیبانت ای پیر کسی که زوے تبر نبود بعالم بنمت های جنت پروری مغز چو رحمان بر تو نیکوست غم نیست</p>	<p>ولی عفو گنا نیست هم مرا که آن نالیدنت داریم ما دوست مرا خوشبوی ترا بشکسته چه غم داری اگر پشت تو دوست مرا لایق نظار باره اوست ترا به استخوان گشت شکسته دوست اگر شیطان بدست تو بدوست</p>
<p>بخت ما را یا دشمن از شر</p>	<p>نمیرد ما بی دل و محض سرگز زالل رحمت حق تا درین جوست</p>
<p>پیری شیطان بیکبار کندین سره گرچه شیطان زعفران بسیار میدارد در صبح آنمرد دارد خورده بگل آن قوی اندر جوانی کلاهش انغور</p>	<p>پوشیدن بکار ز کار زده گبار کی ریزد پیش حیران ز کار تو به است و نماشا به کار وقت نهی می گشتی به کار</p>
<p>کردی از مردن فراموشی کنی دائم گناه</p>	<p>یاد مریز تو به زاری کنی</p>

دیوانه که کند سبب بار چو اندازد تو به قول اشت

بخت حضرت انان سرور دوست

بخت ما را یا دشمن از شر

گفته اند که در می خفته مرد خدا	در ره دین گذر کرد هر که او مرد در بهشت
در درون لایزال از نقش نگار شاه درزگاه باشد تا بود ز گاه شاه صبا دق چو از سر پست آید بر و	لا تق این گرسنه میدان که سیر کباب وز زری باشد دوران خرگاه بود وان شاق پیشه مانند پیاز سته
بنده ام از زلف شیطان محمی هر کس جهان کرد دست اختیار کار درویشان بدرگاه خدائین است	در بهشت از کرم زار در بهشت از کرم زار در بهشت از کرم زار
آه و گویا در دم جان نهار است در جگر با کسی باین آه من آتش با دردم از سودل خود شسته پیش بوی گشتی زمی گویا می غز نوبهاران اشک یزان چو باشم	سینه مجروح هر مجنون شیدا را است آه زین آهی جگر سوزی که دلهای آتش آتش در جان نش انداده سیر را است آتش عشق تو ستر پاید لیغ را است آه گرم سبزه های کوه و صحرا را است
بنده منم از کائنات محمی تا داشت کان یاران بغفلت میروند خرقه و سیب و سواک و صلا را است	در بهشت از کرم زار در بهشت از کرم زار در بهشت از کرم زار
باتو می عاصی صلا بر گشت جنگست	زانکه غیر از غم ترا اندر دل تنگست
رو به زرد خود و بکن زانکه بر درگاه ما	بیج روی ز روی و عطرانی بگامست

درد دل شهباز سن در گردن افکن تو کن	بنده را پیش خدا از توبه کردن گشت
گر شراب بنگ روی توبه کن اند کو ما به بیار به نیکوئی بدل خو هم خست درد دل سنگین کارن امید فضل است عاصیان از نظر بر او مایه عاصیان پشه لنگی که بار او گران افتاده است	یا دما گنج دانت پر شراب جنگ است کار با بندگان بد بخر این گشت جای جوهر سنگین چنان گشت ما چو کردیم آشتی کس امواج جنگ است میر و اقان خیران گر چه چنگ است
نیک دان جهان گر چنگ طاعت زنند محمی مغلس از فضل حق در چنگ است	نیک دان جهان گر چنگ طاعت زنند محمی مغلس از فضل حق در چنگ است
پای دل که عشق تیا زانو گشت منم که منم دل دیوانه مقصود گشت فیل محمودی فرو ماند اگر منید جواب ای دل دانه آخر چند می گوئی بگو همدم هست محرم غم در ایام شب خود بخود گویم خنما چون بگویم از	هستی مریدان من آنکه کار مشکل است گو همیشه سوی سزائی من مائل است بار سنگینی که از درد تو ما را بردل است اندران کوئی که با صبی هزاران وقت وقت عیش و توجانی و چرخ و شادان است محرم را زمر نیان بد شک است
محمی باین زندگانی اگر گمان داری که تو	راه حق رفتی یقین میدان که فکر باطل است

گفتا کہ تو با کفتم کین غلامت		گفتا که توستی گفتم بلے ز جانت	
بجز قول حق شران	گفتا چه پیشه داری گفتم که عسقلبار	گفتا که حالت چیست گفتم غم دلا	از اندر حالت باز بخواهم
	گفتا که چیست گفتم که حال شاکر	گفتا که با فنادی گفتم میان دست	
	گفتا نه من چه خواهی گفتم که درو	گفتا که در دتا کی گفتم که بیت	
	گفتا چه می رستی گفتم حال رست	گفتا چه داری بی گفتم بی دست	
	گفتا که چگونه بی گفتم که نیم مل	گفتا چه چیز داری گفتم همه غرا	
گفتا چه اگر از بی گفتم بهیم حیرت		گفتا که با که سازی گفتم یک سلا	از اندر باز و باز بخواهم
گفتا که کیست محی گفتم همانکه دانی		گفتا نشان چه داری گفتم که صد علا	
غم مخوری که قیمت جان می جسته		غم می که تا به بسوی ضایع جسته	در طلب خدا ترا بنده بگو چه زحمت
غم مخوری که مرغ جان ز نیست همی		غم نرل آشیان او مقصدی نیست	
غم مخوری که اینت چون بلجذ فرو		غم خاک تو بن تا به شر عرقه باب حیرت	
غم مخوری که تو از همه خلق بر گیر		غم این بال لطف است ز حال است	
غم مخوری که روز و شب بیست لطف		غم در تو نظر نمی کن این همه از محبت	
غم مخوری که هر کجا که توئی خداست		غم در طلب خدا ترا بنده بگو چه زحمت	از اندر باز و باز بخواهم

عشق خدای تو بهم هم وصل غفلت است	غم مخوری که عشق خود با گل تو بهم سرست
اوند تو هست تو نه او گفتن بر تو نیست محبان شهر را گو که شرب جنت	غم مخوری که با تو هست آن گری نمی خور غمه نوری بی شربست و خراب است
از این صفت باز بفرمایید غم مخوری که حق ترا بنده خویش خوانده است بندگی خدا ترا محی نشان دولت است	از این صفت باز بفرمایید غم مخوری که حق ترا بنده خویش خوانده است بندگی خدا ترا محی نشان دولت است
تو ز ساقی نشان که این جا بیست ست چون میزد و خواججه جانکوار است چنین کار آید از دردی سبک می گزشت که شب غافل شو و خوابه نشنیده است ز دست و پا میبشیرنی زندان فی ارا که گنج حرمت همان عهد هر گزندگار است کسی تشنه دزین سر که از شب کریم است ترسی تو ای عاصمی اوند تو تار است ترا با عیبه ها تو خدای تو خریدار است	همه فانی طلب جان که در روی کش از این است از پیوسته ای عشق آخرت برادر خوبی است ز سر کینه نقد نمی من می باید آوردن در دوکان هر مرد سنا می کرد و بیهوش است چه حلقه بان روز و آن بشازده تو بشارت آن سلطان ترسیدی ستان شب اندر خود که چون بیا همی گزشت بمشیر چون می خرنایان بود ظاهر چرا بی بنده عیبه از لطف هم آخر
که بر درگاه من هر که می آئی ترسایت	خدای گو بای بنده من سلطان لطفم

<p>طیغ عشق دانه که از مهر چه بیارست</p>	<p>برنج گز رشده عشق یقان باشد ذوق</p>
<p>که مرستان حضرت از شیار سی اگر حسیاتی تو چو احوال تو باغ اگر شیار سیرسی که از کعبه پرچار گذارد هر زمان حجبی کسی عاشق کج کعبه کعبه حجبی مرگداز در کوی</p>	<p>شراب عشق چندان که از شیار سی شیر چون سیرگردد با نشاء علف اگر تری پا کوبان بنی بیاباز ترا یکج بودی ولی در کوی یار طون کعبه حجبی مرگداز در کوی</p>
<p>شید از انمیشوند شید دون شود محی که اندر ندب ندان کس کوم در دست</p>	<p>شید از انمیشوند شید دون شود محی که اندر ندب ندان کس کوم در دست</p>
<p>گروفا آید خوش و گرم خفا آید خوش بوی او گرمه باد صبا آید خوش اگر همه بر جان من و بلا آید خوش اگر بجای قطره با سنگ ز مو آید خوش</p>	<p>هر چه از سنگین دلان بر جان آید خوش بشنوم تا چند بوی گل باد صدم را خیرم از هر چه پیش آید بر در عشق تو روز از بر نهین آری چو سر در کاسه</p>
<p>عشق ریبا می نماید محی هر کس که هست بوی گل گزانه از باد صبا آید خوش است</p>	<p>عشق ریبا می نماید محی هر کس که هست بوی گل گزانه از باد صبا آید خوش است</p>
<p>دانه که میسوزد از ان بر دوش همین است</p>	<p>آن که آتش افکند و خلق جانان است</p>

کاسمان فیروزه از شاخ ایوان سست	نماشدم دیوانه پیشم قصر شه ویرانه است
نقل مجلس حدیث عشق ^{مستجاب} گویش حریم که کار می بینم ^{مستجاب} وانچه پایانی ندارد و فرج است	عشق وزیدم نهان و نمی کنین ^{کریان} گر فلک اهد که سازد خانه مردم خراب انچه در دم بگذرد باشد شبی ^{حلیت}
بازده بار بخواند	بجست آسانی عذاب سبب مرد محی و سیه پوشید بهر تنش هر کجا ورق بود اوراق دیوان ^{مستجاب}
رحمت خود کن من مالی بوم تنه نام مائی مابدان خیری اروز بسوز گر بودش وز بازارش بست ^{مستجاب} و تو ندی از که جوید نندگان ^{مستجاب} حسب ما همه دیدی و کردی ^{مستجاب} از غم عمر غریب خود که بردادم بیاد و تو در آن جا ^{مستجاب} جان شیرین باید و ^{مستجاب}	یار است ساعت خلق از نایاب ^{مستجاب} نامه نیکان هر طاعت آی چون ^{مستجاب} این چنین کلامی پویی که گردد در دست عید شد عید رحمت و خدایانها رو کن یارب تو ما را چون ^{مستجاب} شب سن کردن اندازم بگریم از این کن از بس که بی اوزنگانی ^{مستجاب} اه از آن ساعت که غریب ^{مستجاب}
ای خوشه وقتی کسی که مادرش هرگز ترا	بنامم آخچه خوا صد کردی

و جمیع عمر این بنده نیامد صرف یار	نامنه خوانند و من گفتند که اما کاتبین
گو گنه بسیار کرد و بر خدا کرد اعتماد سبح ما را ادب تکبیر کند که گاه یار این دعا می کند یار گشت را در پر نور یار روی زرد خود چو بر خاک اندوخته ام	پیش تا بوقسم سناوی کن بگو این بنده است یار رنگس را بیا مری که بعد از مرگ ما که اینجا گم گذری یا بگذرم بر خاطر رحم خواهد کرد بر من خواهد آمد زین
بازده باز خواهند	بخت آسانی در مشکلات در حالت سختی محیی که پس بدی کرده خدا نریسی لیک میدارد و بجان حق نیکان اعتماد
از تو گرامی میدرم از کجا دارم چو فانی کرده ام از تو و داد تو یک قدح زان شربت ارشاد تو از همه نومیدم اما از تو میدرم از آنکه من از رحمت منتهی دارم لیک عمری شد که از تو من دارم هم تو دیدی من چاک کردم و پویی	تا ابد یارب تو من لطفها دارم زیستم عمری چون شنان دشمن گم هم فقیرم هم غریبم بیکس و یار تا امیدم از خود و از جمله خلق جهان منتتهایی کار تو و انعم که آمرزیدن هر کس که امید دارد از خدا و بخدا هم تو دیدی من چاک کردم و پویی
بهر روز تو فضل خدا دارم ای یار	دیده در پنهان خدا اگر دارم خاک کعبه

همدمم بگفت ام بدبانده ام بدر کرده ام	با وجود این خطا با من عطا دارم امید
روشنی چشم من از گریه کم شد ای صبی	این زمان از خاک کونیت تو تیارم
بخت دفع هر بلا درین پیدا شود	محی می گوید که خون من حبیب من بخت بعد ازین کشتن از دهن لطفها دارم مهید بارخواند
ز ستر پاتن من گر همه اندوغم باشد	هنوز از چنین درو که دارم از تو که
چگونه سربسائی بر فلک کز غایت	بهر جا پاهای سرباز از دستم باشد
تیمم من آن حضور در دو غم اید که دوزخ	وقای نیست چندان صحت من
خوش است از خور و یان جفا گاهی	ز من مهر و قاز تو همه جور جفا باشد
دم آینه سفال گنج می بار نوشین	مرا خوشتر بود از آن باد که کان حاتم باشد
بخت درین خلاصی گزینستی بایده شوق شوق محمی	باد شاه بخ بار
شدن من که اول کلام در عشق پیرویان عدم باشد	نخواند
تعالی اند چه نیست اینکه چون برقع بر اندازد	اگر باشد دل از این همچون من بگذارد
همه خوبان کجمنش بینا زنده و مکن	چنان باشد که حسن بروی من بینا ز
بود در هم پیرویان که دیوانگان نازند	شدم دیوانه آن تندخو با نیسان
مکن ای مدعی عظیم اگر نالم جد از یانه	که من در جرمی سازم و لیکن دل نمی سازد

چنان مشغول بارت او که با خود هم نبرد از	کجا پر دکنر محم که در عالم بود عاک
<p>خواش باو عشق انگس هم برد بگری که آن همه چون این آیدم خاکستر می که مهر از شکسته سوز که از خود بهتر می اگر بجای هر مورتن خود نشسته می که برین درشن ل گیسون کافری می</p>	<p>کس که یار خود را در چهره دیگری بیند ازین آتش کس درم شوق عجب بود در عالم زتاب مهر سوزنده شده عمر اگر عاشق دل نال دگر نیست پروا نکر دان سلمان هیچ که رمی میاید</p>
<p>روز بهفت بار بخواند</p>	<p>بجسته نغم آزار حاسدان بدستی شیشه دروستی یاز می ساغر می سیند</p>
<p>ملعه بدخواه بگری یا درم یکشد مخت در می داغ انتظام می کشد از برای عبرتی خلق اشکار می کشد پیشینم گوشه فکر تو زارم می کشد روز فکرم ناله شبها زارم می کشد ارزوی بوسه امید کنارم می کشد</p>	<p>من نمیگویم که بر روزگار می کشد روز باز بی یقینی باشد که در چینه زبان عشق می زرم باوان گر روم در کوچه بار کچ طفلان شب گنه ارم در خیالت زگارم شوق دیارت مرا گشت بزم بکین</p>
همچو محمی سورش جان فگارم میک	می کشد ز حمت طیبی غافل ستاز نیک او

و بخواند خود را در محنت بار بخواند

بجسته آنکه در حالت سختی در بزرگ نیارد

غیر داغ حسرت تمامم آن روز من بسا	دزدی جز دهم تیرش در سدا من بسا
<p>دور کسی عاشق شود یار این من بسا انگه از خارش هرگز چاک رده من بسا مرغ جانم را بخوان دیوار و در من بسا بی رخت هرگز چرخ مهر و دهن من بسا هالی از افغان وزاری فغان از شینا</p>	<p>عاشق روی بتان یار با هم یکس کرده آیین جفا هر خطه چاک کی درم جنت عاشق چو باشد بعد مرگ یا مهر و سدا روشنی از پر نور خسارت آرزو دارم که در عشقت تن بجایز</p>
<p>محنت دنیا هفت بار هر روز بخواند</p>	<p>بجهت حصول آش از افسر محمی بجز خاکستر گلشن بسا</p>
<p>برگ گل ان گلشن رخسار یادم میداد میخورد کبک زان فقاوم میداد همدی یار با اغیسا ریادم میداد خار خار سینه افکار یادم میداد بانگ بلبل لای زار یادم میداد بار نیوی آن خوشنویار یادم میداد</p>	<p>شاخ گل از نازکی یار یادم میداد چون ردم در کوه تا از یاد و فغان شوم هر کجا بنیم گلی باخاری سوزم که آن دستان تیشه فراد و کوه بی ستون چون دم در گلستان کن خوش آسایم رسته بودم از جفا لشده که جور درگاه</p>
راکنده شیرینی آن گفت یار یادم میداد	جان شیرین سوزم چون شعر محمی بشنوم

صاحب بخت با نخواند

بخت هر زمان نماند

نگوید این دلی آخر از دوزخ خواهد شد	نبرد نام که دتا کی پی آزار خواهد شد
<p>تتم بیمار خواهد گشت جان فغان خواهد شد که تو فریاد و افغان کن اوید از خواهد شد که دایم باغبان شرمند از گلزار خواهد شد که هوش از جان آن از دست افغان خواهد شد که بی تسکین گویند با تو یار خواهد شد</p>	<p>ببین خواجه روزی که بماند از جانی بخواج گشت بخت من و گویند یار نام لکن بهر خدا غم گلستان چنین رو مینشان دست چندین سماع آفرینار چگونه شرح جور یار در دوزخین نام</p>
<p>بر روزه دشمنان که این عشقت اینها هر زمان بسیار خواهد شد</p>	<p>بخت نشود زانده دل چاک حکمتاکی برو می دشمنان که این عشقت اینها هر زمان بسیار خواهد شد</p>
<p>چرا بر در دندی آهیم بیدار باید کرد نیگونی دل این هم زمانی شاد باید کرد نه آفریننده پیری پسر آزاد باید کرد حدیث شیوه شیرین بفرزاد باید کرد مراتر دوز از دست غمت فریاد باید کرد چنین کار نکوه هر چه بی بنیاد باید کرد</p>	<p>مرگشتی و گونی خاک این بر باد باید کرد همه کن تو دل شاد غیر از من نگنم شدم پیر از غم تو که جوانی بر دم آید حکایتا حسن او غیر از من نباید گفت چه هست ای که در شبها بود هر شب خوش بنایی زندگی حقیقت کاخ میشوید</p>
تو شاگردی هنوز نیست استاد باید کرد	مزن محی بسی لاف از سخن چند آنکه جاست

بخت نام آزار عاصی

بر از بخت با نخواهد

ولی مشکلی که آن نامهر هرگز مهربان گردد	ن ناشاد من شاید که روزی شادمان گردد
<div data-bbox="290 373 377 598" data-kind="parent" data-rs="5">حاجب هرگز از زلفش باز نماند</div> که در شهری غریبی آید و بیخامان گردد عجیب دگر روزی نقشه آفرزان گردد بخت پیچ از جای چون نماند گردد چه دلتستم که خام را بلانی ناگهان گردد هان بخون و در چشم خون زیرم دگر گردد	<div data-bbox="1063 373 1141 577" data-kind="parent" data-rs="5">بخت هرگز از زلفش باز نماند</div> مرا گوشتا و می دل سیدنا که بدان ماند چنین کام روزان خوبلا انگیز می نیم گر این بار دل آسمان خواهد که بردارد بر آن دم که دل امیری بهیوده خواهد شد اگر جامی جدا لعل میگون می نوشم
<div data-bbox="290 905 377 1108" data-kind="ghost"></div> بخت رفته غم محمی بخورزان پیش کز سودای زلف تو از غلامان بر آرد سرشیدائی و رسوای جهان گردد	<div data-bbox="1063 905 1141 1108" data-kind="ghost"></div> بخت رفته غم محمی بخورزان پیش کز سودای زلف تو از غلامان بر آرد سرشیدائی و رسوای جهان گردد
<div data-bbox="290 1108 377 1732" data-kind="ghost"></div> روم از جا اگر دانم که او دشواری آید که سر و گلزار سن سکو گلزار می آید فغان از سینه اشک دیده خونبار آید که چون آن یاد آید از نیم عالمی آید بگو شمع بسکه فریاد دل افکار می آید چنین که عشق ان دیده غم بهیشت آید	<div data-bbox="1063 1108 1141 1732" data-kind="ghost"></div> بنویدم میر سید هر دم که اینک یار می آید خدا یا یک نفس بلبل ناکن ماجر ایا سن سرم کردی جدا از تن و لیکن چینیان باشد بر دوزخ غربت از خواری ه آن زوین شوم بیهوده از گاهی نهم سر بر سر افرو هنوز اندک بود گر چاک سازم سینه خود
<div data-bbox="290 1732 377 1837" data-kind="ghost"></div> که می گوید باز آن دلبر بهیشت آید	<div data-bbox="1063 1732 1141 1837" data-kind="ghost"></div> مسلمانان دل و دین را نگه دارد چون می

وقت سے بلبلان آمد	گوئی گل بوستان آمد
<p>بلبل آنجا خموش و حاضر باش مجلس عاشقان مست خداست عاشق و رنگ و بوی ای بلبل ماکہ مرست چھپتہ اللہ ایم حشیم تو بر گل جهان و مرا روکہ بازاری و بازار سے باش تاسن بنا لم ای بلبل موم فرین پیش ماکہ نالتست نالہ ماہشتو کہ بر در دوست عاشقان در جهان نغمہ گنجند عشق تو با گلچست رو کہ چند خانمان آب گلچست بہ آری عجیبی آثار قدرت حق مید</p>	<p>بشنو این سر کہ در میان آمد سر خوش اینجائے تو ان آمد پای گل جامی تو از ان آمد جامی ما باغ لا مکان آمد دیدہ بر خالق جهان آمد جامی بازاریان دکان آمد کاینہم حلق در فغان آمد نالہ کز سر زبان آمد کو لبوز از میان جان آمد ای قفس چون ترا مکان آمد عشق ما عشق جاودان آمد این روش راہ نازکان آمد چون بہار آمد و خزان آمد</p>
اے قصر رسالت از تو ہو	منشور لطافت از تو مشہور

بہشت جہان نازک

بہشت جہان نازک

کروی در پائندہ بارخیزان

کرو کائنات پائندہ بارخیزان

خدا مژ اعلا م گشته		کیم سر و کیمسا دو غفور	
در جمله کائنات گویند		صلوات تو تا د میدان صو	
معراج تو تا بقاب تو بین		جیوئل بره بسا از دور	
هم حلقه بگوش تست نعلان		هم بنده گسترین تو حور	
بنوشته خدای پیش از آدم		از بهر رسالت تو منشو	
از بهیت غیرت تو موسی		دیدار خدا اندید بر طور	
روشن ز وجودت کونین		ای ظاہر و باطنیت همه نور	
ای سید انبیا سمرل		دی سر در ادیای مستور	
گل از عرق تو یافته بوے		شد شمع در انز و ن زنیور	
هر کس به جان گنا هگارت		گشته شفاعت تو مغفور	
بجست آنکه حب		میچی ز غلا سے تو ز د لاف	بطرف شود بست
دنیا از دل		از راه کرم بدار معذور	یکبار بخواند
گر نخواهد بود اندر صد حجت صیاد		آقودونج عاشقان خون ^{افشا} کرک	
حور عین هر چند سید ارجال با کمال		تو برابر با تجلی جمال ^{ام} تو	
عابدان نظاره نتوان کرد یک ^{مهر} پرست		اگر بدار دعا شقان ست را در ^{نفس} شمار	

اندر و فی لغو باشد فی صداع و فی نهار	جامه مال مال در ده اسیر احمد ظهور
<p>بشکفته گل های رنگارنگ در صند زار تخت زرین پشت خاندان زنگار انحلا و تنها که باشد در وصال که و گار میرود از فارس بمان بلال از رنگار جان بیا بد پرورش از دین و کار خلق مسکین از گریه دیده ها گرد غبار میکشد در چشم آتش اخلاق سرشار</p>	<p>گرفتند در جهنم یک تنگی جمال رومی دعا شقان بگین در روزگار سایه طوبی و جنت حوض شراب اندر آن خلوت که آنجا به نیل تن به تنهای میشود در دیده گر بر انگیزی خاک گور و بنای جمال در عده دیدار گردد در قعر و درج مسکینی</p>
<p>یا فتن از عذاب قبر رفت بار بخواند</p>	<p>بجهت دل بدید میچی گردید از خمت بایدت از غر و جل حق و امان و این مردان بگیر و صبر کن تا روز بار</p>
<p>از فراق سال و صبر کن تا نفع صورت از جگر های کباب عاشقان بشنود چون بگوئی نوگنا با هم بیامرز غم خوش بخوابانید و خواب و تاب اوم</p>	<p>دوست میگوید که ای عاشق اگر داری اندر آن مجلس که بنید خلق و دیدار آنکه از خواب غمت بیدار سازد گور گوارست و نطفی و لطف و دست</p>
خوش چای گردید در پیش نور انور نور	نور ایمان در دل دل بایگاه نور حق

<p>به بودار پستین کیش سنجاب و سمور</p>	<p>ای گنگباران شمار بیشک آموز خدا</p>
<p>ز روی روی تو باشد سرخی خسار از حبش نگردد خوش شایسته کرده هر که برین خاطر خود کرد و بوی</p>	<p>دارد از نور الهی چهره تو آگهی حورین خیال نسیه بر رخ از رنگ بلا در تجلی این ندامت که خواهد دیدم</p>
<p>پایزده بار بخواند</p>	<p>چون برون آئی ز دنیا پیشدا آیم ترا گویم ای محیی خوش چون کوفتی این راه دور</p>
<p>تا محمد دارا باشد شمعان اجاریار تا کنم دلدار می تو در دل شهباز پیش شیار و زنی نظر ترست از چنین پیری فروش کرده تو یاد ببخش امر غی خدای را کجا باشد قرا کم نخواهد شد که در دنیا کنی کار ابر رحمت را بسیار و قطره خندین اشتری می کنی که هزار دارونی</p>	<p>عشق و بزمی و درد و غم باشد غنا آرزوی یار داری یا رسی گوید یا نرم ز نیک نیم شب که این داد برین نگر یا گفت هر جا که باشی با تو اطمینانم روح مرغیست که ز خدا آمدین ساتیاران می گفتی بیدم از حوت کاروانها دریا با نهالها کنار بازدارد شیشه های صراجه شاه</p>
<p>ما شوق زار و زار و دست ازین</p>	<p>شاه میگویی که اراعه از قندیل باش</p>

کوفاده بستان حضرت این خمار	خاک آدم را خدا تمسیر کرده بنور
کز خدا دیدار میجویند هر لیل شمار در میان شفقان انداز خود را زو با یا دلی ده یا دلی کز بیدلان بر دیا تا بگریزین بیچاره آتش زانرا	بر سر شمعوی مشتاقان بان یگرا اگر تماشای جمال حق تقابایت در دل شهباکریم گویم آن لدر را گریم ز رمی بدوزخ قصه خود گویش
پانزده بار	بجست هرگاه تا قیامت میحیی خواهد خواند این بیات حق و باثنا خلق و عالم هم پائی میسر و ندم پایدار
کاتب منشور است مالک یوم النشور بجای خداوند که چند بشیم صبور نازدم گرم ما گرم شود آن منشور با تو بگذشتیم دیدن دیدار خور ساقی ما چون خداست باده سحر با تو گشت آنچه کرد با حجر کوه طهور او چه نماید جمال چشم ترا و ست	جل قیامت بکوفت آن ملک نفع صبور سر ز لحد بزدیم خمیده شمر زویم از سر مشوق و نشاء پای تمام بطور ای که ندای تو مال و طلا بجمال ست خدایم ما کی بخود آئیم ما میاد نظر زانکه سنجلی حق بخت تجلی از دیده بنیامجو
روی سعادت ندید آنکه از و ماند دور	هر که بنزدیک دست دولت جاوید یافت

شده وصل خدا گزیند بشنودیم	زنده شود جهان و تن بیشتر از پنج صورت
<p>حور چو آراکند بر دیو کنند</p> <p>مست تو قصر بهشت کرده زیر بر</p> <p>گرچه تو قصر بهشت کرده غنیمت</p>	<p>چشم نگه دار از آن دست بود ^{عین}</p> <p>در نه کند زانکه نیست هستی و بی</p> <p>از جگر سوخته میسیرم آنجا</p>
<p>بخت میران</p> <p>حق و بادشاه</p>	<p>می کندم بهر دست هر نفسی مانده</p> <p>محیی ماتم زده کی کند ای دوست</p> <p>پازده بار</p> <p>بخواند</p>
<p>ای که ترا در دل هر دم اثر می گیر</p> <p>از تیر ملامتها داریم دل مجروح</p> <p>سلطان جمال تو تا جلوه دهد خود را</p> <p>در سحر که محشر آبی نرزد عاشق</p> <p>زان می که با داد می رور است ^{ست}</p> <p>در خدمت حق که تو مردانه گردی</p> <p>در خانه پیر وزن یعنی لحد تاریک</p> <p>یارب تو بستی خاک از کس نظر دار</p>	<p>و سی از تو ملک جان را دم خبر می گیر</p> <p>خبر لطف تو با دوست ^{ست} اندر نمی</p> <p>بر ساخته از هر دل نیه گری گیر</p> <p>هر دم اگرش سوی تو در قری گیر</p> <p>لطف کن ما را ده جامی رومی گیر</p> <p>بخشد تو بهر لحظه تاج و کمر می گیر</p> <p>بر جان تو خواهد یافت شمس و قمر می</p> <p>پیدا شده بهر لحظه صفا نظری گیر</p>
عیش من تن جهان دل از بهر گداز عشقت	عشرت نتوان کرد از بهر گداز دیر

بر دوخت دل و دیده از دین غیر حق	بنود دل مجنون از خاین سفسدے دیگر
هر کس مرقع زرد و از سحر هفت	زان ویتوان رفتن هرگز بدری دیگر
بجست توفیق در آینه دل ری میخی بنج یار و گفت	بایست هر روز یافتن بر شکر اسی ذکر ترا در دل هر دم اثر سے دیگر
ایک می نانی دوران جور یار من نگار جانب گلشن دکان کید و در ^{منیست} دین ایک میگوئی ندانم دل بخوبان ^{بهمیگی} سینه ام پر داغ و پیر گل گل از خون ^{اشک} باشدت حمی فتد در دل بیانی ^{سوی} اگر تو داری میل خوبان ^{کشته} یده عبرت	چند ارباب از من گزید و قمری ^{نگار} پیرا شک لاله گون ^{انگ} کنای من سوی ^{آنان} ترک شمسو ^{انگ} من ایک مان ^{سوس} آبان و بهار من حال ناری من بین شخص ^{ناری} من سینه پر سوز چشم شکباری ^{من} نگر
بجست یافتن شکر کن میخی که در راه تو خاری ^{منیست}	دو دنیا هر روز غارت دین هر طرف صد کوه غم در رگزاری ^{من} نگر
هر که در پیش تو بر خاک باله خسا اگر آن گر بدم بر سر کوی تو ^{نور}	ملک کونین سخن بودش لیل ^{منهار} من بس بر سر کوی تو ^{و م} خون
سلطنت غیر تو کس را نسر و زان ^{سلطنت}	هیچ دیار نالده تو در هیچ ^{دیار}

هر که شد عاشق ویدار تو او نشناسد	دو رخ از جفت شادی رخ می رخسار
<p>هر که در کوی خوابات رود بیدار وید که بکشی که محبوبیم افتاد عاشق آنست که سوزند و مندرن شبه گو تو از لطف خدا در دیر گوش تو که شد اینجا چه در گریه بخدا بجوش می نه روی گفت که چون شو عشق حق میرود اندر دل عاشق در نه بملت می عشق است حلال</p>	<p>بایدش گفت مثل در دهر و رخسار مینماید تو هر دم ز کین او دیدار بسکه خاکش را و جوش کند دریا باد تا که کافر بکشد ز میانش زنا لیکن بت سجای خداوند اقرار بیچ هم صحبت خود را نگذارم بشی باده اندر گریه پیش او رفته زانکه بی او نتوان دید خدا را دیدار</p>
<p>بجست توفیق یا نشستن بر عبادت</p>	<p>همدم ما شوای محبی که در خسر کار بی گنه گشتن و او بختن است بر سر دار بارتعالی عشق الهی پائوده بار بخواند</p>
<p>شب همه شب با تو میگویم نه از ای ز ما کرده فراموش گوینا خیز و ترک خواب کن تا نیم شب</p>	<p>تو با غایت پای با کرده دراز سوی ما هرگز نخواهی گشت باز ما و تو با یکدیگر گریه کنیم را</p>
بے نیازم از تو و از طاعات تو	با نماز و روزه تو چندین نماز

توسیع ز اور برائے من گزشت	طاعت شایسته توجہ و تیریا تو
جست حصول من ترایم کارم و ہم کار ساز	میچی گرکاری نکردی غم مخور بایستیکار روز من ترایم کارم و ہم کار ساز پانزده بار بخوان
نوسید شوبنده از رحمت ما هرگز خواهم که ازین عالم تو پاک شوی از چرم چون سوخته ام و زاز و در فراق ما من تو اطمینانی شتی تو نیز بمانی باش هر چند که روز ما بر تافتی و رستی از دور و فراق ما کشت بروجری گر بردل خود ما را روزی گزانی تو ای بنده گناهی تو خود دیدی تو ای جمع بیتیان حقا که نخواهم	زیرا که بغیر از ما کس نیست ترا هرگز ورنه تو بفرستم ای بنده بلا هرگز در سوختنت فردا ندیم غمنا هرگز هرگز چو نشاید تو از دست هرگز رو از تو نمی تابد خود رحمت ما هرگز دیدار نبو شانم در روز لقا هرگز در دوزخ پراکش تا ریم ترا هرگز بر روت نیارم هم در روز جزا هرگز من این در رحمت را بروی شما هرگز
بجست حصول صدق و اعتقاد	از بیم جدا بودن از دولت جاویدان میچی نبود یکدم بے یاد خدا هرگز در نگاه باریستا هر روز هفت بار بخواند
تولدت علی را از کار زار ما پرس	آئین سلطنت را از حال زار ما پرس

شام بشارت وصل از درگاه یار پارس	این لذتی که باشد از اشتباه صادق
<p>از روی نوسوز بوی بوی بختار پارس من بعد اگر نخواهی اندر دیار پارس ذوق خطاب از دل نگار پارس ورزده ذره خاکش تو انتظار پارس رو رو تو این صید از سوگوار پارس تو قوی سوار و از هر شکار پارس این مرغزار اورا از مرغزار پارس آئین درویشی از دروغدار پارس</p>	<p>مجنون عشق را از بلوغ و زلف کم گو خج غمان هر کس دم خواب اورا هر شب لطف پریم کا حوال تو چلو بر تربت خرابات ما گذر کن عاشق نه چو دانی در و فراق ما عشق تو قوی حس جنبان مرغ جهان عاشق که از غم سنگ گشته و جان داد توصاف دل چه دانی نالیدن سخن</p>
<p>حاجت چ بار بخواند</p>	<p>بخت توین دل از غم دو عالم فارغ کن و پس آنگه آئی به پیش محبی از لطف یار پارس</p>
<p>فانغ از اندیشه فردا سباش ایمن از غرقاب این دریا سباش عافل از احوال مظلومان سباش</p>	<p>در جهان امروز بی پروا سباش کشتی پیدا کن نهوشین درو ب خبر از ناله شبها مشو</p>
بر کن با مردمان تنها سباش	در پی خود کن دعا گو یان نیک

دل میسے و جنت و آخرت میسند	سینم ہوای جنت الماوا سباش
کار درویشان و سکیانان برابر نیکوئی کن تو نیکو نام شو داوخواهی را چو پیسے داده زیر دستمان توان پادشاه	یاد کن از مرگ دور و افرا سباش بد کن مشهور در ایذا سباش دروکان جابه سینے سودا سباش عمره این فرق فرق سباش
بیت حضرت کنان	خلق را محیی تو تاصح گشته پیر این نفس ناپروا سباش
داو و راجان تو با ده از جان خویش حضرت او نیم شب یکدکای تو عجیب گریه تو آلوده بنده ما بوده گر تو گوید کیسے کرده عصیان میسے در بند دست رو بر رخ تو نیک وید در لخت تنگ تو صلح کنم جنگ تو خانه زندان گوید پر بود از مار و مور	کفر مرا کرد نام گوهر از نام خویش بسیج کن آشکار کرده پنهان خویش بنده ندارد پناه جز در سلطان خویش رحمت بسیار من گوید پیران خویش روز کنم من ترا خوانم خاصان خویش پیش تو روشن کنم شعله تابان خویش من بنایم در دور و دهر رضوان خویش
دور رخ زندان من رو سیاهند سیرین	بر سر کوه ان زخم حیمه ایوان خوشی

کروست ای یوسف نام غلام و جهول | تا فروشم بکس بنده نادان خویش

بجهت حصول مهربانی صفا	ایمانت گران بنده توئی ناتوان بار ترا می کشم محیی کیلان خویش	هر روز سخت بار بخواه
گر راجان بدن نو بدن گویم مباش کبیرم لاشه من بچنان دور افکند در چنین گرفتار تر سوزد بگو انهم بسوزد چون مرارانی ز کوی فحواں یار تو سپید مرگ باند بهرست از زندگانی دور	چونکه یوسف نیست این سپهر گویم مباش چاک شد چون جابه جام کفن گویم مباش چون نباشد یار من در من گویم مباش از گلستان گرد و بلبل زغن گویم مباش کز نیم یار خود این بسین گویم مباش	
بجهت حصول جهت دل	یکسر بیت سبادا کم شنیدم گفته گر نباشد محیی او کار من گویم مباش	باز زده بار بخواه
ان خاتون ارم از دست عشق از دست عشق ای کاشکی بودی علم تا بازستی از عدم پیر و ده کردم خانان گشته ام گرد جهان هم نیم شب از گنج تار و سازم سکینی	گشته بیچاره ام از دست عشق از دست عشق من بوزم از ستر اقدم از دست عشق از دست عشق گشتم ضعیف و ناتوان از دست عشق از دست عشق چون گلشن این دلم است از دست عشق از دست عشق	
هر روز شب دیوانه در گوشه ویرانه	گویم بخود افغانه از دست عشق از دست عشق	

این سوی دامن سوختم سودا سخامی می برم	گلکشت بدندان میگزم ز دست عشق از دست عشق
ای خواجده را چون شهادت فزود کارنا با گیسویم لفتی از خلق دارم و خسته	شد دست کار و بازین دست عشق از دست عشق چونم ز هر کس تهنیت دست عشق از دست عشق
بجهت شفا هیچی خدا را خوان و بس این غم گویا بچاکس حضرت سرور نوره زن تو زین سپاس دست عشق از دست عشق	کائنات بیفت بار بجزاوند
ای غبار خاک گویت سرمه چشم فلک یا رسول الله توئی کان ملا پیر کمال هر که راه روز مال روی برخاک درت شام بجان آدمی بر می شد سوا در مقام قاب تو نیست خدا کرده از خدایت حرمت از تو شفا عمت تا ملک بشنوده است صلوة تو ازنا اگر نبودی و تیموی بود در کتم عدم منع جاندارا بود پر از صلوة و طه	ای تو محتاج خلق هر دو عالم یک کز تو باید بر دو جانب عالم یک آن مبارک دو فرادگی در آید در بر براق امهاری برق پتو نیز یک تو را باندی سلام حق با یک در نجات جهان اتو نیست شک عذر خواهی از گناه اتو شد ملک هم دلی و هم نبی و هم سموات و سما بی شهری تو بخندین نتوان پر خفا یک
ناهای عاصیان امت خود را بین	پس بفرمانا گناهان آکنند از نامه حک

محیی صلوات اشفیغ آن نبی بسیارگو		ز آنکه داری توبدی بسیار و نیکوئی ملک	
بخت و غوغا و غوغا و غوغا	مونسیم یارست اندرنگانی گونگ	عاشقان رود جهان یارست نام رنگ	بخت با بخت از
	آتش دوزخ بسوزد از ترانهای عشق	عاشق سوزان کند در دوزخ از یکدم	
	آن چه نوزش نبود آیا کوه طوریت	زوت از میوه میوه شاد و پاکست	
	برج دانستی که بالینس درین ریاضت	که فقی و مونس او بود درین	
	خشن است از کجا است کودن میرد	از مسلمانان شهر مصر و کفار فرنگ	
	هست باغ او درخت میوه در و صد	کیطوف آن میوه بار چند اندرنگ	
	گر جمال حق شکار آرزو دارد کس	کو بر ذائنه دل ازین صفت ز رنگ	
	مشتری از لطافت تو بسیار از هر تو	ز آنکه هر مردی نیاید پیش صفت روز رنگ	
	چیز دیگر هست ما هر ذره در کائنات	آن عسبت کعبت نگارند از کس رنگ	
	سن زبان قال دارم از زبان حال	از دل مجروح فی نشینو تونی از چای رنگ	
خورده ام چشمم محرم بهین سر کر		کو خمار باده دارد باشد او محمور رنگ	
گن بیان	سخت و غوغا	سخت ساقی جام در باده دبان جان محج	سخت و غوغا
		کم نشدستی آن می از دل اوج رنگ	
نامه دارم سیه تر از شب تاریک رنگ		با وجود از تو نیم نمید یار ب هیچ رنگ	

از سیه رو ششتر ایدم آمد نیم شب

روی زرد خویش را کردم باشک سر خرنگ

ای طرسوی من قلبی پدید کار کن	تا نماند در دل زنگار خرد و هیچ رنگ
یارب این باد امانت بگیر انت چون کنم	مرکبم از خرد برون بیضا و از سیه بونگ
ای مسلمانان بدین کردار گرایم پدید	بت پرستان این مسلمانان نه می آید
چون بنیم هیچگاه به بر سر خود کائنات	روی خود میالم اندر پای تر ساو فرنگ
گر خدا گوید چه آوری بر آزار خاک	روی گرد آلود خود بنایم اندر گونگ
صلح کن یارب بن آدمم در خاک منهنه	یا که ای عاجز سلطان کجا ز شک
رحمت با عیست چیست نیم اف او	از چنان با نهی بیرون نخواهم خرد
گویم ای آنگاه که نوسیدم کند از رحمت	بر من بیچاره چیست کن خدا یا بند
ای خدا از لطف خود کن تو سپردی مرا	ز آنکه نیکان مردمانه امیزند تیر خد

بجهت غلامی	صحیحی چون موسیقی گفت آه و دروغ	هفت بار
ساجد	نماند دارم سیه ترا شبت تاریک رنگ	سجواند

نیر او سیه نیچو ایدم سوی دل	لیک میسر شوم و پتو و پهلوی دل
دل من گشت اکنون زرد گری گم	کرد و نشن بدگر و حجت و جوی دل

گل خان باید از غم وفا آخستن	گو به بابل نام آخر نماند روی دل
-----------------------------	---------------------------------

گر سب کوشش کند دیوانگی نبود عجب	چون دل من بهدش بود و گرفته خوی دل
آتش از نیت زخم خلوت سرایی را	گر بود با بخار جز در تو هم نمانوی دل
بجهت رضایت	ای پروردگار دل محبی بدست آرید باز درد نه تا محشر نخواهد کرد گفت و گوی دل
کی بود آيا که بنای جمال با کمال و قیامت خسر اجابت بفرج نصرت و چه نعم خوش توان بودن اگر یکبار تو اندین زندان تو بایانی بگشتم من طول خانه عاشق دل است اینچنان پر ز دوست اگر سر بر ویست شود فردوس آنگاه او خون خلقی نیت بی کین هیچ کس آن نشد کان نوره سحر دانی کس آن از سر دنیا ترا دوست بگشتمی چه بود سایه طبیبی و حرف کوثر با نیت	گزیده گردن ما میان مرده از آب لال بگذرد بر گزین خلقی خرد و بوی وصال در همه عمر آئی و پرسی و گویی چه حال گردان زندان تا با شیشه کجا آید لال کاخچه غیر دوست در تو نمی باید مجال کجند اندر خانه عاشق بود آخر محال در تو نام او کوئی بگذرانش در خیال بر کشنده هیچ نه کشته را باشد ربال سهل باشد در گذشتن از شریک بیزال خوش معامی باشد اما با جمال ذوالجلال
که شوی در این دنیا و بعد از آن	خود زنده خواهی آمد و نور خیزد ماه و سال

عشق مستی و جنون در طالع ماییده اند	چون ز مادر زاده گشتیم و پدر یکبار دقال
اول و آخر توئی و ظاهر و باطن توئی نوزاد و باز بوی تو خنیش تبسم بوی یا آمد بیا آری بیا بوی دوست	کیست که غیر تو حدیث من قبل ورنه مستی چندین بجای من در دختل در مشام آنکه دارد او بان ازصال
بخت حصول شعاع سرور	بعد چندین قرن گویند رحمت الله علیه چون بخواند خلق شعر محمی صاحب کمال بخت باز خواند
غلام خلقه بگوشت رسول ساداتم کنایت است نزوح رسول الاذن ز غیر آل نبی حاجتی اگر طلبم دل ز حب محمد پرست دل مجید چو ذره ذره شود این خم بجا کند کینه خادم خدام خندان توام سلام گویم و صلوات با تو هر نفس گناه بچین من تو یا رسول الله	ز هر نجات نمون حبیب آیاتم همیشه در دو جهان جمله مهاتم روا مدار یک از هزار حاجاتم گواه حال نیست این همه حکایاتم تو بشنوی صلوات از جمیع ذراتم ز خادمی تو دایم بود بسا ماتم قبول کن بکر من سلام و صلواتم شفاعتی بکن و ممکن خبیا لاماتم
نه هر که بر تر از دینیت من از دستم	ندانم انیک تو چون شود عادتاتم

ز نیک و بد همه داند که من محبت سیم	خدا یقی که کند گوشش بر تقالایم
بجست حصول لطف ای ربانے	گویی محبتی که بهر نجات من گویند در دوسر در کوین درس جا تم
<p>اشک سرخ و زرد من گویای کیم</p> <p>بی لقای تو هوادار تو کی خرم شود</p> <p>آتش عشق ترا اید دست توانا نشاند</p> <p>گر بنیادی تو بر موج تجلی جمال</p> <p>گر بوی وصل باشد قرین وصل تو</p> <p>با تو عهد بسته ام ایست در روز اول</p> <p>چار جوی آب شهد و شیر دمی شربت</p> <p>آب حوض کوثر اندر سایه طوبی</p> <p>بر صراطی گریل و فوج بود چو نیکو</p> <p>دوست اندر گوش عاشق را گوید</p> <p>در بر و در پرده با این همه خوف جا</p>	<p>بر کمال عشق دیدار تو با بند اعظم</p> <p>در هوای غرقه های قصر خباتیم</p> <p>تا ابد در دل اگر شعله زندنا رحیم</p> <p>نیک بد در اندشت تا ابد باشتم</p> <p>بعد چیدن قسین چون هوشو غم</p> <p>تا ابد خواهم بود بر جهان قدیم</p> <p>شربت بیار و دیدار تو بنودایم</p> <p>کی شاندی گریبودی از سر کویتم</p> <p>بیسرویا که رفته بر صراط تقیم</p> <p>نیت اندر خور و گوش کس را پیش</p> <p>در درون پرده رو کا بنامیدیم</p>
این گدایان بر در او نشین اندر سینه	تا شمار سخت را نچند دارد آن نشان کیم

دولت دیدار حق میخی چو یابی در پشت	نبود آن در طالع تو بایست از لطف عسیم
چون تمامی عمر کنی کرد با تو آن کرم تو تینی با تو او هرگز نخواهد کرد قهر هر چه بخواهی تو از وی میزدیشک حق تعالی قادرست که چو موی از خنجر لطف و شک ابری بود باینکه بد آنکه رحمان رحیم است دوست ار دترا او سبب میخواندند در گوتنگ در پشت خلد ز رین خشت دایه جا چون بان قال گرد و در سوال گزل و سیتها کرد با تو ازل تا این مان	از بدی خود چو ترسی تو آتشی نیم ندانکه او خود کرد نهی تو کردن نیم دست خالی کی رود سائل درگاه نیم خلق عاصی را برادر سالم از نار نیم بست می ماند بد آن کسی سازد نیم چین بک از دشمن دیگر شیطان از نیم می وزانند تر از روضه رضوان نیم پس خریدار تو خیری قلبت با هم نفس نیم دارد ثبات قدم فی الحال بر عهد نیم در مقام دوستی او نی باشی مقیم
بجست امن نعمت بسیار خواهد داد در عسیر ابد	نبرد بست و کیا
عذاب قبر تا بنمیتها کند میخی بجنات نعیم	بخواند
بی تماشای حالت روضه را با من	حور عین از درون قصر امیر کن
حور ز باروی را خواستیم او را	گر ز دور نور زده حضرت میچون

<p>مرد خد را جلوه دهد و بتوان که با الله تعالی</p>	<p>ما یک آهش بسوزیم و ترا مجنون کنم</p>
<p>آب از آهش کوزه طوبی بود گرنه در فردوس بشاید دیدن یار دوست ایها عاشق اگر عشق دارد زلف</p>	<p>ما یکدم کار و بار هر دو را یکسو کنم داوید در باو بر گیم و دیره خون کنم دیده مادر خرد نیست آیا چون کنم</p>
<p>بخت حصول میجی با مادر خود را بی ریاضت تا ترا</p>	<p>حق تعالی پانزده بار بخواند</p>
<p>گرد دل بی ماده عاشق که ما نمیم گر دلد تو یا بر توبه باز م نفرین خویش میگوشد تا که شود وجودت شیطان نهر از فرسنگ از گرد تو گزید گر صد نهر از شیطان اندر کشیند ای بنده توبه آنکه بر تو کنیم رحمت</p>	<p>با آنکه دل با داد و مار و زهر و شب تویم تا مان یکدل تو صد دل بیافتم چون با تو بعد از آن ما گویای فریتم سید نظر چو هر روز اند دل تویم بر تو خطریا بد ما همچو در کسیم سوگند خور تو همچون ما نیز بر زمینیم</p>
<p>بخت حصول میجی بر بگی زین دوستان تا</p>	<p>پانزده بار بخواند</p>
<p>بخت از عذاب که کار در پیش میسریم</p>	<p>نی تفرج کردن طوبی و کونتر میسریم</p>

<p>مفتاح حسن یوسف باشد اندر شهر صدر</p>	<p>مانه در مصر از باده قند و شکر میردیم</p>
<p>اندر آن خلوت که در کوه نیاید جبریل می گزیند زاهدان خشک تر دانی پارسا گوید گویا بیا شو نام نیک باز دنیا کو قلندرخانه عشق خداست شیخ عاشق است پائی در پی او ابد زهره مارا بر از قهر ما بانی کوه بر کفن مارا تقاضای عشاق بوی خوش دولت دیدار سنجوایم در جبات خدا</p>	<p>میسر و پاپا پیش دست کثر میردیم مار بخورشید خود باد آن تر میردیم مادران کوچ خداداد است کثر میردیم سوی عقبی عشق دست قند و شکر میردیم بی عصا و خرقه و کجول فنگر میردیم اگر نیکم و گریه هم بدان در میردیم ماگوار از بهر آن دلبر معطر میردیم نمانه آنجا از برای زیور در میردیم</p>
<p>بجست حصول میجی مارا هم چو کوه افشاده می بینی دلی حق تعالی</p>	<p>دیدار حضرت مالبس چون ابر خوش بی پا و میسر مییم پانزده بار بخواند</p>
<p>باز کشم لشکر و قافلک بر روم سزای ملک قبله لیک درین شهر کشور دنیا و دین دارم زیرین</p>	<p>قلعه روحانیان گیرم و بر پریم صفدر بس پردلمن چاب لشکر روم چند شینم چندین جانب شکر روم</p>
<p>هر نفسی از عظمایر دم این صلا</p>	<p>دارم وزین بلا بهر دلبس روم</p>

بند کجائی بیایش شه از سر روم	پیر خرابات جان گر کشم موکشان
بجست حصول	قبر حاجات دل کوی خرابات ما حق قائل دید حضرت وقت مناجات دل محیی بر اندر روم پانزده بار بخواند
از کس نمیخواهم فغان بنویسد باید که آخر بجای دانه در گویا می‌دیم خوب بخت کرده ام در دو بلا می‌باید شره بسوی دل از ان بند قیامت عنان غم آمد در جهان سر می‌باید تا چندین بگانی دل آشنا می‌باید	زان بیوفائی سنگدل جو می‌باید من غم آتش خواره ام در دو بلا دلکام مردم باد خوش ز شادی عشق پیر این یوسف اگر بوی بخشید غم سینه تنگیست دل از غیر بسیار تندی بگانه ام بامردمان در خوشترین بگانه
بجست حصول	محیی بسبب لذت بود در عشق در زندان رضای سحران مرا مشکل بود صبر و رضای می‌دیم باری قائل هفت بار بخواند
خوش آن غم که من در به به تو میداد نمیدانم مرا می‌آزمائی با سازند اگر دباغ و ضوایش را بنمیدانم	تو سو خلق میدیدی من سو تو میدیدم که آن حالت نمی‌نمیدم که از خود تو میدیدم که شب در باغ خود را بر سر کوفی تو میدیدم
که صد کشته نام میدادی جو بر رو تو میدیدم	تا این زمان جانم بیاد هست شیل آ

بچ نبود اگر با عاشق خود سرگران بود	که صید بسته با هر سو کیسوی تو سیدیدم
بجست حصول	بیادم آمد ای محبی که چون بر خاک افتادی
رضا	بهر جاسایه افتاده از موئی تو سیدیدم
هرگز مباد آنکه پشت آرزو کنم چندین هزار جان گرامی شود بیا چون دست من بجام مصغیر میرسد ان سال و مباد که بی هر تو خود را بذار بر کشم از دست جوهر	خود را بیچ بهر چه بے آرزو کنم گر من حدیث طره ادا نمونم قلاش وارد دهنم از آرزو کنم یک لحظه زندگانی خود آرزو کنم درازه جانگداز رس در گلو کنم
بجست حصول	مجبی اگر کعبه کنم روی در غار
رضا	شمرم شود که روی دیگر سوی آکنم
بخود مشغول میگردد که از خوبیا پیجویم دوی کو بهشتیم تا نگردد پیچ کس اگر ببین سر چپاوارم ز بی فکر نجان آما از من می جسته مردم پیش آکنم	گهی دل گم در سینه افکار پیجویم همگی کم نشانش از رودیوار پیجویم ره درسم و قازان کا فرخ نوار پیجویم همگی کم بهر جانب ترا غیا پیجویم
بوسه تو دل صد باره من باند درستان	کتون هر باره آن از سر هر خار پیجویم

چنان شد کشتی محیی که گرد مردم شود غائب	همان ساعت نشان او ز پای دایم چویم
بخت غافل	ای خوش آن روزی که در دل مهر یار داشتم
	سینه پر خورشید چشم شکباری داشتم
	در کن مازاشک گلگون ز ناز می داشتم
	دیده بر راه سمنند شمسواری داشتم
	آفرای بجان شکن تو قهر می داشتم
	اگر هم از خوف تو در خاطر غبار می داشتم
	از زدی بوس امید کناری داشتم
	تا آید میگردی از خود آن خوش آن روزی که من
	شکر ز ناله برون شد از دلم کیبارگی
	هر کسی رسیده میگردی تو محب در جواب
	گویم آنجا کسی یک لطفه کاری داشتم
	دیدار حق تعالی
	سفت باز بجزا
	دو چشمم از بهر آن خواهم که در دنیا بمانم
	کنده جان در تنم آمد شد و دنیا در چشم
	نخواهم دیده روشن که بر غیر می افتد
	چو من چون آهوی صحرای آن دوستان
	ز شک آنکه خواندی از سگان کوچه محج
	سجواب مرگ خواهم شد کین بخت بیدارم
	که من دور از درش شب ز عمر خویش بمانم

خلافت اینکه بگویند باشد آرزو در دل	مراد دل بر بد بخوی و چندان آرزو دارم
نه از عاشقان باز ز خوابان میخیزند بر در وعده از هر جا که دانی در آید بیا مجلس عشق بر گسترتم این بس	تو هم رنجی بمن با من که در عشق گشتی ز شادی و چرم از جا که باز آمد ز دربارم که از لعلت سختی خون دل از چشمم نیامد
بجهت توفیق یا فتن صبر بر بلا و شکایت	چپ است این که هر که وعده و صلح میکند هماندم مانعی پیش آید از بخت نگون سارم تا کردن از آن هفت بار بخواند
بغیر از سایه در کویت کسی محرم نیام چون مجنون و صحرایان و دشت ام بر دستهای شیون بار بار بشت کن مگر آن مایه شادی بود گلین که حبیب مراد شکایت لیکن این قدر گویم ندادم عشق من گم گشته باشد بخوی از تو نم عاشق مراد زیش باینش نسیم اگر در عاشقی همی که از فراد و بخت	کنون روزم شد سپیدان گاهم نینیا که بوی مردی از مردم عالم نمی یابم که غیر از لذت و شادی این عالم نمی یابم دل شوریده خود را اگر خرم نمی یابم که از تو حالتی میدیدم داین من نمی یابم که آن خوشوقتی اول در دهم نینیا که دوقی کن براحت بنیم از هر نمی یابم اگر زیشان نباشد پیش یکا که نمی یابم
بچندانی گفته کارم که شرح آن توان داد	خداوند ابروی من نیار می وقت جان داد

بست آسای در عاشق

بست آسای در عاشق

چه حاصل نام از می را بدست نشان اول	نماد سر بسطمان تر شیطانی هوا می نفس
<p>که کار است مکر از عار و شرم و آبرو</p> <p>بکلیب ی خورده از آن بکلیب خور</p> <p>که در آغوش آب است نشسته جان</p> <p>پس از مردن بکلیب ی که آبی جان</p> <p>که بی منت تر از این میوه از بندگان</p> <p>خلاصی از غدا را چنان آید بندگان</p> <p>که جان را وقت جان از آن بی جان</p> <p>که خواهم گنجی از آن بندگان</p> <p>و از آن</p>	<p>دم از من ایمان ابرو خورم هر دو</p> <p>نماد ایا و ستار از چو فیض خود کنی جهان</p> <p>یا من ترا در عرم که از لطف و کرم بشد</p> <p>سرخانم گوی ده بیک که نکوئی با</p> <p>بجز شایرین جان بی شفاعت کجایان</p> <p>خی بنیم ترا از تو می بنیم من عاصی</p> <p>از آن برکنده اصل از هر چه عیادت است</p> <p>منم مفلس تر چنان حق و وعده کرده یانه</p> <p>بچه درونم جاوه بچیده آن که از آن بماند</p>
<p>غضای میخی در دنیا بجز خون بجز خود</p> <p>که دارد ضعف دل و را کباب بچکان دان</p>	<p>بخت مصلحت</p> <p>شفا از آن</p>
<p>تن بکویت خاک گشته و ناله و فغان</p> <p>جامه جان چاک گشته شکسته و مان</p>	<p>کاسه شکر سفال دیده گریان جهان</p> <p>دل نماد آتش در جهان شیرین نموز</p>
خوبی شایسته همچنان دل سخته خور	آب شکر در چشمه سنگ شد در کوه آب

کافر از آتش پرستی رفت آتش افشانند	بت پرستی من سوزولی بریان همان
گر ترا نسبت کنم با مهر و مروت خطا کل زبانت رفت بلبل از قفسان شد دل ز جور و غارت اوز حالش بجز ببینو اگر گشت عالم زانکه گریم بی	چون تو افزونی ز مهر و مروت همان عاشق دیت با تو لافغان همان ملکت یزید از تندی غوری همان بخت من باشد همان مکر دوران همان
بجست تو بین با گشتن	ہزار آتش شریقی دیگر مفرمای طیب چونکہ باشد محبی افکار اور مان همان
مجال کی بود با تو حدیث خوشین گفتن زمانی خامی خواہم کہ مجال خود مان قد و سورت را چون کسی خوشین دید یجان کنند دم یک سخن گویند و نباید گفت با بید رہرگز و صفت حسن	اگر پیش چون تو بدخوی نمی آرم سخن کہ تو آن شمع نال خوشین در سخن توان خار و خس کویت این سر و سخن کہ از شیرین حکایت سخن دبا کہ گفتن کہ یہ حاصل بود بسیار از گل باغبان گفتن
بجست تو بین زین بر طیب	غم تو از دل صحتی نخواہد شد با سانی کہ نتوان با تقیدی جفت ترک وطن گفتن
شکستہ ہستم زندہ دور از دل ربائی خوشین	اگر قیمیم میکشد باشد بجائے خوشین

نے مراد رخا نہ کس راہ دے در سکے	می تو اتم بود یکدم در سراسرے خوشین
ایک می نالی عشق یار و جور روزگار گرد عشق ناز و ناز پیچ در پیچ پایاں تا نہادم بر سر کسیت قدم بی اختیار سبک زاری کنم بیوش کردم زہرا	سوی من بین کن شکر خدای خوشین فکر یکدم بجان کنن و آخوشین تو تیا می دیدہ سازم خاک پای خوشین باز می آیم بیوش از زنا لای خوشین
بخت توفیق غیر محمی کو خود از بہر تو خواہد در زبان	حق تفسا ہر کہ میخواستد ترا خواہد بر اسے خوشین
اگر تو طلبی دار سیداری شبہا آند دست زہرہ خود را بشما نمود بہر چیز کہ جستی بہر تو میا کرد بسیار گنہ کردی از حق تو نہ ترسید چون گوی یا اللہ گوئیم تہو لبیک ریختہ ز بکری رحم من بر تو کہ غم جنت بیندہ و شنوندہ خبر من کسی دیگر نہ	با ذکر خدا بدو دل نہ جہلوت نہا کو در شرق و مغرب یک دیدہ دنیا کو تو بیچ نیکوئی کان خالق اشیا کو از ترس عذاب حق نالید شہا کو این بندہ نواز بہا جہ حضرت مارا کو دستگیر گنہگار ان غیر از رحم ما کو بی سح و بصیرت من پندہ و شفا کو
من اول و من آخر من ظاہر و من باطن	جہل نم و خبر من بگذرد تو شبہا کو

از غایت پیدای چنان بود این دامن	پیدای چنان چنان میگردد تو
ذات و صفت و اسم چون خلق بکار	هر کون ابد بنگران مظهر شیا
بهست حصول آن دوست محی الدین میگفت کای	حق بجا بجا
سرفت اگر تو طلبی دارے بیداری شبها	بارخواند
ندارم گر چنان دیده که نیم در جمال تو	نیم نوید چون عمرم گذشت در شبها
تو خست را به نیکان ده من را بدین	که بس باشد مرا آنجا تنهای صالی
سن یوانه در دوزخ بر خیر تو خوش شدم	اگر یکبار پری تو که مجنون حبیب
چو بوی عشق تو آید ز غمر استخوان من	بسوزاندم آتش عشق آید
تو شرابهای جنت ایما تا کی دمی صوم	بشد که تشنگی باز آید این الی
میسرای رجب حور کین سرستان آنحضرت	جلال حق ہی بیند زلف و خطه خال
گر پرده از بازی ز پیش چشم شستاقان	و گردی کی توان دیدن جمال کمال تو
بمالک کویم یاکچان التمز و اتم	که از اندر من سوز و جهم بر سنگال تو
جگرهای کباب مانده و تا به میراب	اگر ساقی شود ما را خدا فی دجال تو
بدوزخ گزین پری که چونی محمی تش	شوم من تا ابدست و کینم حقن ترالی
افشردای خود را که با سبزه بار کو	مال کو بشکن جان سایه دیوار کو

بکس تو فتنه باغ

از دوزخ بر سوزانده است

آن گل حساره و آن شیوه رفقار کو	سرمه گیرم که وارد باقد او نیست
آن تبسم کردن آن شیرین گفتار کو آن کرشمه کردن آن غمزه خونخوار کو مردان بجزم هم تنگست پای دار کو وصل و هجر آنجا بنگهد یار کو غیب کو	در جهان گیرم که گل با نارد و جند ز با ویده آهوا که در غریب آمد و لے وصل او دشواری او زندگی دشوار تر اخی شش آن عاقل که هستی خوش بشناسد
بخت یار غم عالم	جان فدایت ای که آوردی خبر زان تن در باز پر سید از قبیان میخیزد افکار کو
آشنا با غمی در خوشی تن بیگانه هم شوم غمگین که اوجا کرد و در ویرانه تا که داد دل غمش صد رخنه در هر خانه من بچرت کین همه گل چون ملازده تا کنم گستاخ پیشش ناله ستانه	من کیم رسد شتر عاشق و دیوانه هم شوم شاد از غمش که در دلم نزل گرفت ترک شهر آشوب من کشوری نزل کرد که گیاه در وید از دلم که خار هم میخورم خون دل و خود زنی میبیم
بخت یار غم عالم	گفته میخی که باشد تا دوم از عشقم زند در طلب فرزانه و در عاشقی مردانه
کجا می نهدت شادی و کمر درده ییلاست	بگو ای این دل سنگین شد جور و جفا تا کی

شدم بگانه از خویش فگشت او آستانها بن	کند بگانی چندین بن آن آستانها که
بمن قصد بچو من ره قناده از برای تو دلکشی منی آرد تو هم نه صاف پیش آرد بروای جان آن گلزار بوسوی آن کشانید قنات من بیاسایم ز عمر خود	ز عهد بگذشت مشتاقی نیای سوختن بها ز تو جو رو چنان چندین من مهر و وفا که کشیدن منت بسیار از باد صبا که گرد و دل مرا باشد از آن بنده قنات که
بجست دفع اگر او رگشتنی باشد کیش ورنه کن آزارش غم و امل بود در دست تو محبی اسیر و مبتلا تا که	بجست بار مخاز
گردل غم پرور با نعل رسی داشته نام مجنون در جهان بگزین بودی این هر دو عالم از یک پر تو سر اسر سوخته گل چرخ غرق عرق گشتی ز خجلت پیشوا نسبتی میداشت با من شمع در روز گداخته	یا بلا خوش بود و در غم قرار می داشته گرستان بود که چون من یادگار می داشته آفتاب از آتش من گر شرابی داشته گریه آن بودی که از رشک تو خاری داشته گردل بریان و شیم تنگبار می داشته
بجست مدینه یار محبی اگر شودی رخ میان مردان صاحب ترک یاری خویش که می هر که یاری می داشته	بجست بار بخواند
میونایاری چنین تا که چنانکاری کنی	انیت رفت ناله چندین و قاداری

ایک چہرہ شاد بشارت بزمی بود	برین مسکین ستم بادگران یارے کنے
<p>باوجود مروج دیگرے دامن چرا</p> <p>وقت آن آمد کہ دست بزل زارم نمی</p> <p>خانہ دل گرفتہ زبیر ز یاد روی تست</p>	<p>میل دامن جانب ندان بازار کنے</p> <p>خون شد از دست تو دل تا چند خوشوار کنے</p> <p>سہل شد ہر عمارت کہ تو سر داری کنے</p>
<p>بجست استغاثہ</p> <p>وصال کہ</p>	<p>شبنم وزاری کن مجھی کو کان گندل</p> <p>جو رافزون می کند ہر چند تو زاری کنے</p>
<p>اینکہ سر بن بود بردار بود کاشکے</p> <p>تا صبا خاک ہمیری از سر کوی حبیب</p> <p>چون تو گاہی میکنی پیشش مرض خوش</p> <p>بسکہ بیدار تو از درن نشود گویند خلوت</p> <p>با وجود از جو سپار تو کریم ہر زمان</p>	<p>دین غاشک راہ یار بود کاشکے</p> <p>خاک من خشتی زان دیوار بود کاشکے</p> <p>دائما چون تل تنم یار بودی کاشکے</p> <p>جو ایشال تو ہم چون یار بود کاشکے</p> <p>اینکہ باشند انکی بسا یار بود کاشکے</p>
<p>بجست استغاثہ</p> <p>وصال کہ</p>	<p>چون تو توانی کہ چون گل جدا کردی ز خار</p> <p>میںی افکار تو آن خار بودی کاشکے</p>
<p>برین آتش وارین تعلق شیرین</p>	<p>نہد بگشت شستانی تحمل بنسین</p>
<p>نہا من ہمیدانی دے دامن کہ میدانی</p>	<p>چو خود را دور میکردی فل نہیں ہما کے</p>

بهرت گلستان کمره در آو و قدر گل شکن
آتشین در دهر چندین زبلبل بیش ازین کلام

از میل خدا واری بیا و قتل محبی کن

بکار نخبین نیکو تال بیش ازین تاکه

خاتمه الطبع

سجانه ما اعظم شانه درین زمان سعادت اقتران و هنگام بهشت فرجام دیوان گشت

بنیان من تصنیفات گرامت آیات مهرنیر سهای عرفان غواص محیط زخارفیان سیاح

صحاری تجرید سبلح بخور تفرید صاعد صاعد طریقت احمدی ساکس اک حقیقت

سردی عارف رموز یزدانی مقبول و محبوب سبحانی سر کرده اولیاء الله مقدر

کالین حق آگاه فرزند رسول جگر گوشه قبول پیر و سنگیر روشن ضمیر حضرت قطب الاقطاب

غوث الاعظم میران محی الدین عبدالقادر جیلانی رضی الله عنه به نهایت

حسن صحت و کتابت از اهتمام ملغ و سعی فزوان در مطبع محری

واقع باره شایسته پور با تمام محمد احمد علی

در پاره چو لاله حلیت

الطباع پوشید

تمام شد

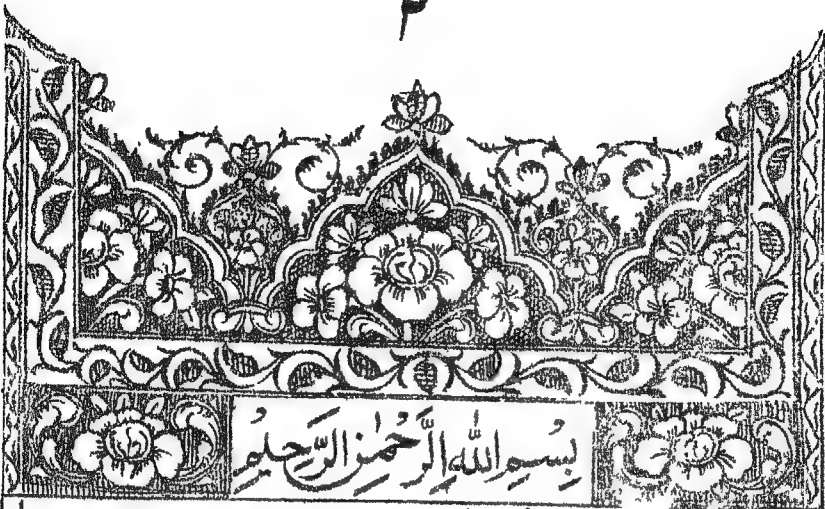
اَللّٰهُ يَغْفِرُ الذُّنُوْبَ كُلَّيْهَا

الحمد للہ کہ درین ایام فرخنده قریب کتاب لایجاب سراپا یغفرت سہی

از تصانیف علامہ ابانی جناب مولوی سید محمد علی صاحب مرحوم و متوفی

مطبع علی بن ابی طالب
دریغ علی محمد جشی جطی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

هَذِهِ الْأَحَادِيثُ الَّتِي كُلُّهَا دَلَّةٌ عَلَى غُفْرَانِ الذُّنُوبِ بِاتِّقَادِهَا مِنَ الْعَالَمِ
بِهَا وَمَا نَحْرُو اللَّهَ وَلِي التَّوْفِيقِ قَالَ الْكَبَائِرُ يَقْتَضِي غُفْرَانَ جَمِيعِ
ذُنُوبِهِ الْمُتَقَدِّمَةِ قَالَ غَيْرُهُ وَهُوَ مُحْمَدٌ عَنْ عِنْدِ الْعُلَمَاءِ عَلَى الصَّغَائِرِ وَرَفَعَهُ
فِي أَمَالِي الْجُرْجَانِيِّ فِي آخِرِ هَذَا الْحَدِيثِ زِيَادَةٌ مَا نَأْخُرُ أَلْفَ
الْحَافِظِ بْنِ حُجْرٍ كِتَابَ اسْمَاءِ الْخِصَالِ الْمَكْفَرَةِ لِلذُّنُوبِ الْمُتَقَدِّمَةِ
وَالْمُتَأَخِّرَةِ وَسَبَقَهُ إِلَى ذَلِكَ الْحَافِظُ السُّنْدَرِيُّ وَقَدْ رَأَيْتُ أَنَّ
الْمُخَصَّصَ أَحَادِيثَهُ هُنَا لِلتَّسْتَفَادِ أَخْرَجَ ابْنُ الْمُسْكِيَّةِ فِي مُسْنَدِهِ
وَمُصَنَّفِهِ وَأَبُو بَكْرٍ الْمَوْزِي فِي مُسْنَدِ عُمَانَ وَالْبَزْأَرِيُّ
عُمَانُ بْنُ بَرْجَنْ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ

عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ لَا يَسْبُحُ عَبْدٌ مِنَ الْوُضُوءِ إِلَّا غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ
 مِنْ ذَنْبِهِ وَمَا تَأَخَّرَ وَأَخْرَجَ أَبُو عَوَانَةَ فِي صَحِيحِهِ عَنْ سَعْدِ بْنِ
 أَبِي قَاصٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
 مَنْ قَالَ حِينَ يَسْمَعُ الْمُؤَذِّنَ أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ حُضِنْتُ بِاللَّهِ بَيًّا
 وَلَا إِسْلَامَ دِينًا وَمُحَمَّدٍ نَبِيًّا وَفِي لَفْظٍ سَوَالِغُ غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ
 وَمَا تَأَخَّرَ وَأَخْرَجَ ابْنُ وَهْبٍ فِي مُصَنَّفِهِ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ
 قَالَ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ إِذَا أَمْسَرَ الْأَمَامُ
 فَأَمْسَرُوا فَإِنَّ الْمَلَائِكَةَ تَوَسَّلُونَ فَمَنْ وَافَقَ بِأَمِينِهِ تَامِينَ الْمَلَائِكَةَ
 غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَمَا تَأَخَّرَ وَأَخْرَجَ ابْنُ أَبِي أَيَّاسٍ فِي
 كِتَابِ الثَّوَابِ عَنْ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ
 صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ صَلَّى بِنِيَّةِ الصُّلْحِ رَكْعَتَيْنِ أَيْمَانًا وَاحْتِسَابًا
 غُفِرَتْ لَهُ ذُنُوبُهُ كُلُّهَا مَا تَقَدَّمَ مِنْهَا وَمَا تَأَخَّرَ إِلَّا الْقِصَاصُ
 وَأَخْرَجَ أَبُو الْأَسْعَدِ وَالْقُسَيْرِيُّ فِي الْأَرْبَعِينَ عَنْ أَنَسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ

قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ قَرَأَ إِذَا سَلَ لَامَامَ
 يَوْمَ الْجُمُعَةِ قَبْلَ أَنْ يَنْشَأَ رَجُلِيهِ فَاتِحَةُ الْكِتَابِ وَقُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ
 وَقُلْ اعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الْفَقْرِ وَقُلْ اعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الْبُخْلِ لَنَا سَبْعًا سَبْعًا غُفِرَ لَهُ
 مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَمَا تَأَخَّرَ وَأَخْرَجَ أَحْمَدُ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ
 اللَّهُ عَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ صَامَ مَرَضًا
 إِيْمَانًا وَاحْتِسَابًا غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَمَا تَأَخَّرَ وَأَخْرَجَ
 النَّسَائِيُّ فِي الْكُبْرَى وَقَالَهُ بَنُو إِسْحَاقَ فِي تَصْنِيفِهِ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ
 رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ مَنْ قَامَ مَرَضًا
 إِيْمَانًا وَاحْتِسَابًا غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَمَا تَأَخَّرَ وَمَنْ قَامَ لَيْلَةً
 الْقَدَرِ إِيْمَانًا وَاحْتِسَابًا غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَمَا تَأَخَّرَ وَأَخْرَجَ
 أَبُو سَعِيدٍ فِي النَّقَائِشِ الْحَافِظُ قَالَ ابْنُ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ
 قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ صَامَ يَوْمَ عَرَفَةَ غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ
 مِنْ ذَنْبِهِ وَمَا تَأَخَّرَ وَأَخْرَجَ أَبُو دَاوُدَ وَابْنُ أَبِي شَيْبَةَ فِي الشُّعَبِ

عَنْ أُمِّ سَلَمَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا أَنَّهَا سَمِعَتْ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ
 وَسَلَّمَ يَقُولُ مَنْ أَهْلَ حِجَّةٍ أَوْ عُمْرَةٍ مِنَ الْمَسْجِدِ الْأَقْصَى إِلَى الْمَسْجِدِ
 الْحَرَامِ غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَمَا تَأَخَّرَ وَجَبَتْ وَأَخْرَجَ
 أَبُو نُعَيْمٍ فِي الْحِلْيَةِ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مَسْعُودٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ
 سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ مَنْ جَاءَ حَاجًّا
 يُرِيدُ وَجْهَ اللَّهِ غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَمَا تَأَخَّرَ وَأَخْرَجَ
 أَحْمَدُ بْنُ مَنِيعٍ وَأَبُو يَعْلَى فِي مُسْنَدَيْهِمَا عَنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ رَضِيَ
 اللَّهُ عَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ قَضَى
 نُسُكَهُ وَسَلِمَ الْمُسْلِمُونَ مِنْ لِسَانِهِ وَيَدَيْهِ غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ
 وَمَا تَأَخَّرَ وَأَخْرَجَ الثَّعْلَبِيُّ فِي تَفْسِيرِهِ عَنْ أَنَسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ
 قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ قَرَأَ آخِرَ سُورَةِ
 الْحَشْرِ غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَمَا تَأَخَّرَ وَأَخْرَجَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ
 بْنُ مُنَدَّةٍ فِي أَمَلِيهِ عَنْ ابْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ قَدْ مَكَفُوًّا أَرْبَعِينَ خُطْوَةً غُفِرَ لَهُ
 مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَمَا تَأَخَّرَ . وَأَخْرَجَ أَبُو أَحْمَدُ النَّسَائِيُّ فِي
 فَوَائِدِهِ عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ
 عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ سَعَى لِإِخِيَةِ الْمُسْلِمِ فِي حَاجَتِهِ غُفِرَ اللَّهُ مَا تَقَدَّمَ
 مِنْ ذَنْبِهِ وَمَا تَأَخَّرَ . وَأَخْرَجَ أَحْمَدُ بْنُ حَنْبَلٍ وَأَبُو يَعْلَى فِي
 مُسْنَدَيْهِمَا عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
 قَالَ مَا مِنْ عَبْدٍ يَلْتَقِيَانِ فِي مَهْمَا فَحَانَ وَيَصِلِيَانِ عَلَى السَّيِّئِ
 صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِلَّا لَمْ يَتَفَرَّقَا حَتَّى يُغْفِرَ لَهُمَا ذُنُوبَهُمَا
 مَا تَقَدَّمَ مِنْهُمَا وَمَا تَأَخَّرَ . وَأَخْرَجَ أَبُو دَاوُدَ وَدُرُومِيُّ عَنْ ابْنِ
 أَنَسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ مَنْ
 أَكَلَ طَعَامًا ثُمَّ قَالَ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَطْعَمَنِي هَذَا الطَّعَامَ وَسَرَّقَنِي
 مِنْ غَيْرِ حَوْلٍ مَنِّي وَلَا قُوَّةَ غَيْرِي مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَمَا تَأَخَّرَ
 وَمَنْ لَبَسَ ثَوْبًا فَقَالَ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي كَسَانِي هَذَا وَرَقَّقَنِي

مِنْ غَيْرِ حَوْلٍ مِثْقَلِ ذَرَّةٍ وَلَا قُوَّةٍ تُغْفِرُكَ مَا تَقْدَمُ مِنْ ذُنُوبٍ وَمَا تَأْخُرُ فَقَطْ
وَقَدْ تَخَصَّصَ مِنْ هَذِهِ الْأَحَادِيثِ سِتُّ عَشَرَ خَصْلَةً وَقَدْ
نَظَّمَهَا فِي أَيْيَاتٍ عَلَى وَزْنِ سِلْسِلَةِ الرُّمْلِ وَهِيَ هَذِهِ نَظْمٌ

قَدْ جَاءَ عَنِ الْهَادِي وَهُوَ خَيْرُ نَبِيٍّ	أَخْبَارُ مَسَائِدٍ فَذُرِّيَّتُهَا نُصْلٌ
فِي فَضْلِ خِصَالٍ غَاوَرَتْ ذُنُوبٌ	مَا تَقْدَمُ أَوْ آخِرُ الْعِمَامَاتِ بِأَفْضَالِ
سَجَّ وَوَضَعُوهُ وَقِيَامُ لَيْلَةٍ قَدْ	وَالشَّيْخُ وَصَوْنُهُ وَقَدْ أَقْبَلَ
إِمِينٌ وَقَارٍ فِي الْحَشْرِ ثُمَّ مَنْ قَادَ	أَعْمَى وَشَهِيدًا إِذَا الْوَدَّ زُفْرًا قَالَ
سَعَى الْإِخْ وَالطُّغْيَ وَعِنْدَ لِبَاسٍ	حَمْدٌ وَجَمْعٌ مِنْ أَيْلِيَا بِأَهْلَالِ
فِي الْجُمُعَةِ يَقْرَأُ قَوَائِلَ وَصِفَاءُ	مَعَ ذِكْرِ صَلَوةٍ عَلَى النَّبِيِّ مَعَ أَلَالِ

هَذِهِ مِنْ شَرَحِ الْمُوَطَّأِ لِلْإِمَامِ مَالِكٍ لِلشَّيْخِ
جَلَالِ الدِّينِ السُّيُوطِيِّ رَحْمَةُ اللَّهِ عَلَيْهِ
وَالْحَمْدُ لِلَّهِ أَقْلًا وَأَخْذًا قَاطِبًا هِرَاقًا بِاطْنًا

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الحمد لله وسلام على عباده الذين اصطفى والصلاة والسلام على سيدنا محمد
 بن المصطفى وعلى آله واصحابه الثقلين الى يوم القيمة اجمعين معلوم ان راجا جيس
 ایک سال حافظ ابن حجر رحمۃ اللہ علیہ نے لکھا ہے او میں ایسی ہر شین جمع کی ہیں کہ اون پر عمل
 کرنیسی اگلے پچھلے سب گناہ بخشے جاویں او سکو نظر فاوہ خلق اللہ حضرت مولوی محمد علی
 صاحب جوم نے کہ بھانجے حضرت امیر المومنین امام حسین حضرت سید ابو صاقلین سرہرستون
 راسی بریلی کے تھے بزبان فارسی نظم کہ کہے نام او سکا باغ حیات رکھا اور حضور عالم بانے
 فاضل حقانی ماہر علوم دین اوقاف رموز علم یقین حامی شریعت غرا سوید ملت بیضا وزیر الدوا
 امیر الملک نواب محمد وزیر خان بہادر نصرت جنگ غفر اللہ والی ریاست ٹونا کے
 ہدیہ پیش کیا پیش پول علی گرام و پندیدہ و فضلا عظام ہوا ریت سے او کا طبع
 زیر تجویز تھا اب بھکم کل ائمہ مروجوں باوقا تھا باشارت فیض بشارت جناب امیر المومنین
 حامی شریعتین عالم علم دین محب رباب الصدق والیقین بین الدولہ وزیر الملک نواب
 محمد علی خان بہادر دولت جنگ امرا قبالہ خلف الصدق نواب صاحب صوفیہ
 کے چھا پا گیا واللہ ولی التوفیق تحقیق "منہ حقیق وچوسبی ونعم الکونین"

بسم الله الرحمن الرحيم

آلای باب فضل خویش بکشای
که بنیمیم پسرده و غنچ و دلاش
چو گل خندان کشاید بهرم آغوش
من و او هر دو با هم یار گردیم
سپس دستین و دستنختار
بشکر خود ز بانم ساز شیرین
مرا شاهای بملک معنوی بخش
نظام نظم من کن چون نظامی
بیانسان در سخن کن کامیابم
زلالی و جمالی و بلائی
بسوی مطبخ فیضم شتابند
چون ناطور بستان رسولم
خداوند ازین دریای رخسار

جمال نوع و من عفو بنمای
همان چشم سیاه و زلف و خالش
چو گیرد در برم از من برده هوش
بهم از وصل بر خوردار گردیم
بفضل خویش یا غفار بسیار
که از خسرو بر آید بانگ حسین
فقیرم تاج و تخت خسروی بخش
بده جامم ز دست فیض جایی
که فیضی آید و بوسه در کام
لال آساکفت کجاول خال
که هر یک بهره خود زبان بیابند
قبولم کن قبولم کن قبولم
سلامت کشیم بر ساحلش آرد

چو یاری کرد مارا فیض بارے	بیاری ایطیم تاجہ بارے
اقتراح نامہ مغفرت شما بنام غفر الذنوب تا العیوب جل شانہ	
بنام آنکه چمن و حرم است به پیش کوه فضلش جرم کاهست ز آدم گیر خداجرے ندیدے که تا ناظر کند غفاری خویش سزائی بد بدی هر جا فراوان است اگر متخلق این خلق گرددے آئی عفو کن جرم و گناه هم	وجودش منبع فضل عیم است به بین لا تقنطوا بر دی گواه است و دیگر کی نوع مجرم آفریدے وز و یکسو نهد قماری خویش جزایش عفو خاص این کار جرئت شوی محصوم میدانم که مردے بیاغ خلق احمد بخش را هم

فی لغت سید المرسلین خاتم النبیین محبوب رب العالمین صلی اللہ علیہ وسلم

بیای طبع ای همچو بن جبریل در اشباح کلام ارواح معنی ورق رار و ضمه خلد پیر کن دل آرا هر ستم را بی بدل ساز ز تصیح و کنایات و مثالش ز کحل عشوه چشمش سر سواکن خوش چون روز نور و روزی برفروز	بزور خامه چون صور سارین در آورتا شود یک حشر برپا در و هر بیت رشک جو عین کن مزین از صلی و از حبل ساز بکن تقسیم حساند مقامش رفیقش فتنه و ناز و داد کن به یک لحن داؤدی بسیار میوز
--	--

پس آنکه نغمه سازان باصدانند از
بسوی بارگاه شاه کونین
که پیش دست بسته ایستاده
نثار افکن شود زین گوهر برج
محمد آنکه محبوب الهی است
رسول پاک رب العالمین است
دو عالم غرق در دریای جودش
ز این دکت سر و ز جمله برتر
شبی در هوای آسری شسته
برون بسته چو تیر از شست کونین
خلوت خانه وحدت گذر کرد
خدایش تنهنسای بیکران او
ازان جا بانهران عزت و جاه
هی کو آفت ابش بود سایه
نجوم اهدایاران اویند
در و دیندی بر جانان باوا

روان کن بانهران عشوه ناز
امام المسلمین و جد حسین
زبان چون سینه دریا گشاده
که گوید آفرین هر جوهر برج
زرویش روشن از مه تاباهیت
شعاع عالم شفیع المذنبین است
فلک شد شست خم هر سجودش
تعالی شانه آتش کبر
زما او حی کله گوشه شکسته
در آمد در مقام قاب قوسین
بر روی شاه خیمه نظر کرد
بر روی او در تشریف بکشاود
برج خویش رجعت کرد آن راه
ازان تحفه با نجم داد مایه
ز جان و دل هواداران اویند
بر اهل بیت و بر یارانش باوا

و ز نقبت مرشد خود سیف الله المهدی امام المومنین حضرت سید محمد عابد

کنون راه سلوک ای غامه طی کن
بکن قطع دیار و یار پیوند

مطایای هواد و حرص پی کن
کمر چالاک در راه خدا بند

ز سرنه کبر و نخوت جسد که گیر
 امیر المومنین عرش مستقر
 حسن خلق و حسینی شوکر نشان
 بتائید خداوندی که مؤید
 ز بهر احمد که او را حق تعالی
 که هر کوه دستش از اخلاص گیرد
 من اول دست پاکش را گرفت
 اگر من فضل و احسانش شمرم
 خشتین آنکه از کفرم برهانیست
 که کردم نذر عیب را سد و توفیق
 نمودم ترک تو طلب مرا قند
 چو از آیاک بعد یافت نوم
 دو طریقت کوی ریخ و تشویش
 به انواع کرم بنواخت ما را
 و از آنجا پس بتوقیر و سکینه
 به بشر یافتیم هزارم قد پاک
 جز این صد گونه احسان کردی ما
 ز بحر شور تا پایان قند ما
 تمامی شرک و بدعت محو فرمود

بنه سرز جناب قطب الکبر
 امام المسلمین تیغ مستند
 چو زین العابدین غور شید و دران
 امام و سید السادات احمد
 به شرف ساخته بر وجه او فلک
 من او را کافی ام گاه که میر
 چرخ به بودم و چون گل شکفته
 پایزه میچگه طاقت ندارم
 به دار الملک توحیدم رسانید
 به نذر خاص حق گشتم مصروف
 مگر البسته تسلیم مراقب
 راسته اهل القبر دوم
 بهیت السد برده هم و خوش
 و پیچش حج مشرف ساخت ما را
 شدم بادی سوی شهر مدینه
 شدیم کعبه بند که آنجا نشناک
 ز رفیق من کلین من گشت گلشن
 شد از فیض کبریا آتش پرانوار
 رواج سنت از اول برافرو

از و باب غرا گشته شده
 نهاده او سپرد در راه شهادت
 سر خود چون براه حق فدا کرد
 بسوی مقصد صدق آن جوان مرد
 شود و اخلاف آن شیخ یگانه
 خدا را رضی شود و زان به شد پاک

رواج حج بیند از وی فدا ده
 نهاده سر بیای او سعادت
 ملک از آسمانش حجب کرد
 ازین ارال بلا زاندم که رو کرد
 ز بهجت پاک و صاف اکنون بانه
 بهم از محبتش که در و نه چالاک

دریغ نواب سلطان میرزا علی میرزا...

الای طالع میمون فی دور
 اگر یاری کنی ما را درین دم
 که من تا خانه دولت شناسم
 چو آید و من دولت بگویم
 خرد گفت منم پشت و پشیمان
 بیابا تا توان به مرو بجا
 امیر المومنین را تا به خاک
 وزیرالدوله آن ذوالفیض و الجود
 پستان شریعت به خباست
 ز نقد معرفت بچشمه او صد است
 بود چون و چون هر وقت در سر

مرا کن سرنگی سازا مروز
 بدل دارم چنین غرم مسهم
 مگر دامن دولت را میا هم
 یقین دارم که از خواری بستم
 درین روز با ششم کنوز بستم
 بدرگاه اولی الامر زمانه
 جسم ذات او از حدت اخلاص
 بهین در کنیتش به الفیض موجود
 طریقت را عجائب پاسبان است
 که سبب را احمدی به سینه است
 غلط گفته که هر دو آب بسته

سمند سیف و جعفر پی از و گشت
 چو وی دیگر که یحیمر دیده باشم
 عدلیش اندرین عالم عدیم است
 اگر ذالتش نبود می سالتش
 وجودش منظر فیض الهی است
 تمامه چاکران او امیرند
 ازین حکمت اگر آگاه باشی
 علی از جام فیضش جرعه یافت
 ولیکن در خور فیضش محال است
 بیادست و عاتاب بر کشایم
 که ای خالق باوصاف کمال
 که این گلستانه باغ یقین را
 همیشه شاد داری در دود عالم

یسا طحاطیم طوطی از و گشت
 برایزد و دیگری بگزیده باشم
 بگریختش که همراه و ندیم است
 نمودی قهریزدانی نهانش
 نمودش خلق رامیری شایسته
 مگر چندی پی حکمت فقیرند
 یکی از سالکان راه باشی
 چو شدستش به مدح او عنان
 زبان گفتگو بنگر که لال است
 بدینسان التجا از حق نایم
 بذات بی شریک و بی مشالت
 ظمیر المله سلطان دین را
 بعظمت و جهک لاله و اگر

در بیان تهیه تالیف کتاب و تمثیل دنیا و آخره

الا ای رهبر در راه عصیان
 الا ای پشت خم از بار تقصیر
 بکن فکر خلاص خویش ایندم
 سفر و دست راهی بس خطرناک
 سر از مغلم و پر خوف و بیم است

فتاده سرنگون در چاه عصیان
 سراپا سوخته در نا تقصیر
 که فردا کس نیایی یار و همدم
 در ورنه بن بستی قتال و شفاک
 دل رهبر و ز بیم او و دنیست

نه دروی آب و خور از به خوردن	نه دروی زندگی آسان نه مزلن
نه بازار و نه سنودانی خسریدار	نه دروی رهروی دیگر پیدار
از اینجا به چراغ و زار راهست	که تا بخشد آمان از خار و چاهست
چراغنت چیست ایمان او و تقو	در وعیش هست بیشک یاد مولی
گر این جمله سراپم کردی می یار	مبارک باد و ر و همچون جهاندار
در اینجا یادم آمد یک حکایت	که کرده را ویش از سن ریوت

حکایت

شنیدستم که در ایام پیشین	عجائب بود شهر گنجت آئین
از و فردوس مانده پای در گل	وز و باغ ارم را داغ بر دل
ببازارش کسے گیر سیدے	بدیدے آنچه در عالم ندیدے
ندیده کس ندیدش را بدیده	خریدے گر بختے بس خریدے
همه سودای او بود دست پر سود	در و تاشیر مرغان بود موجود
نظر سودائی اربروی نمودی	شدی سوداش کم عقلش افزود
تمامی ساکنانش شاد و مغیم	بهر خانه دو صد عشرت فراهم
نه دروی هیچکس بیمار گشته	نه کس از مفلسیها خوار گشته
در آنجا هر که شاه می نمودے	نه بالتوریت و التخیف بودے
نمودی غلبه هم پاور درین گاه	که تا کس را نسا بد بخت میرا
مگر از قهر و غضب الهی	نمودی باد شاهش باد شاه می
قرب شهر یک دریاے ز خار	روان بودی همیشه سخت و خنجر

در هر کجبه طوفان زابود
 چو خس بودی روان دمی گنگ
 مگر آن سوی دریا بود صحرای
 گیاهش خنجر الماس و مسموم
 در آن فی سایه نه گلخانه اش
 اگر یک مار پت بر کس ساند
 از آن صحرای خدا وندم امان بخش
 فصل صلوٰتک العلیا ربی
 چو کشتی منقرض شاهن شاهش
 از آن صحرای کی مرغ تنومند
 در آن شهر آرمی تپانگ سگ
 هم خیل و سپاه شاهندول
 پس از الباس خلعتنای فاخر
 بیک مرکب سوارش ساختند
 سید لشکرش از هر کرانه
 چو پادشاه تا بدریا تاختند
 چو کشتی آنسوی دریا رسید
 شه آنسورفتی کشتیش را
 پس از چندی در آن صحرای کام

همان گرداب پیمان اثر دابود
 رسیدی شور و جوش تا بفرسنگ
 چو صحرایی قیامت وشت افزا
 در ختانش هم پر خار و مذموم
 بهر یک شاخ آن پیچیده صد بار
 پت او جان از و در دم ستاند
 به جابر خواجه عالم مکان بخش
 علی هذا المیز و نه المربی
 نگشتی پا و رش خیل و سپاهش
 که بودی دانه اش کوه و ماوند
 که شد را باید از شاه بود
 بتو بخش شدند دی جملہ مشغول
 مزین ساختند می از جواهر
 در و گوهر تبارش ساختند
 شدند که جانب دریا روانه
 بکشتی جامی آن شه ساختند
 شه از کشتی بساعل جاگزید
 روان کشتی بسرعت چون مینو
 سید هر عمرش تالابام

بیات باز و دازین صحرا اگر نیریم
 برین ماتم گذشته چو نکهت روز
 ز یک دروازه اش بیزین شد یک
 شدند ی از خدا آن خلق بسیا
 ز وقت صبح تا هنگام پیشین
 در آندم ناگهان مرغی دل افروز
 چو مرغی از ید قدرت سرشته
 بهادر سایه اش گشته بهایون
 عجائب دل را بافتش و نگارش
 بفرق نشان شدی آن طیر طائر
 نمودی لغتهائی شادی انگیز
 پس آنکه بر سر هر کس نشستی
 نشانندی تخت گوهر آگین
 تمامی لشکر خیل و سپاهش
 در آن صدری یک زمانه
 چو هر که شاه پیش پایان گزفتی
 بدینسان چند شه شاهی نمودند
 قضا بعد چندی گشته شاهی
 جهان بانی ز پیشانیش پیدا

بشهر آیم و رنگ نو بر نیریم
 تمامی خلق آن شهر دل افروز
 بیک صحرا فراهم آمدند
 شه نور اچو ماه نو طالع کار
 بیک جامع ماندی چو پروین
 رسیدی همچو تخت شاه فیروز
 دل افکاری پری رشک فرشته
 شده طاووس از زینش جگر خون
 که شد از رنگ هم مانی تارش
 بسان گنبد گم دنده دایره
 شدی از نفس بر عالم شکر نیر
 بر و آثار شاهی نقش سستی
 نهادندی بفرش تلج زرین
 روان باشه شدی تا بارگاهش
 نمودی بادشاه آن گمانه
 روان منزل ویران گرفته
 در آن صحرا بخواری مروه بودند
 سلیمان شوکت و عالم نپای
 همه ستر آبی زو هر پیرا

دلش روشن ز شمع معرفت بود
 دل پاکش ز حکمت بود مشحون
 محسّطه یک غلام خانه زاده اش
 در آن کشور چون شایسته یافت شاه
 ز شاهای چون برو بگذشت کیسار
 به خازن گفت رو بخینه واکن
 که تا یک سر بخدمت جمع آیند
 و من نگذشت تا هر یک میدند
 بهر یک داد خلعت های زر تار
 سپس دامان ایشان از زر و در
 پس از آنکه گفت ز عیسان شاه والا
 بناسازند خوش اسلوب شهر
 بهر اطراف آن شهر جماعین
 و گریه یار کس ز اهل زراعت
 که تا شغل کشاورزی نمایند
 برفتند و بحکم شاه والا
 ز اهل حرفه و اصحاب بازار
 ازین سوهر که آنسور و نهادی
 پس بچیند شد این شهر بی نور

کلامش جمله بودی حکمت آموذ
 ز شاگردانش لقمان و فلاطون
 مگر بود دست او پس او ستادش
 ز عدلش خاص و عام آمد مهابت
 شد آگاه پیش زان کیفیت و حال
 به بنایان و مزدوران ندان
 چو پروانه پیش شمع آیند
 به پیش تخت شاهی صف کشیدند
 که شد زان خیره چشم اهل دربار
 چو بچکان بحکم شاه شد پر
 که تا یکسر روند آن سوی دریا
 روان سازند و روی طرفه نهر
 بناسازند بستان های نمودن
 روان فرمود آنسویا بصاعت
 درازان بر عالم کشایند
 بنا کردند شهری جنت آسا
 روان کرد آنطرف شاه جهاندار
 جهاندارش بسے انعام دادی
 ز رونق گشت آن معموره معمور

ازین معموره چون دلق بر افتاد
 پی آن مرغ بودی چشم بر راه
 بحق میکرد و ایم این مناجات
 کزین معموره دل تنگم چو دشمن
 شب سر داشت بر سجاده خاک
 که بانگ مرغ عازل خاست اندو
 خلایق نوح گرشه بو د خندان
 دل پس ماندگان در سوگواری
 خداوند اعلی را چون ز عالم
 طفیل سید اکونین ذی الجود
 بلا کن ترک کنون این و آن را
 چو شاهنشاه بانگ مرغ بشنید
 چو شه راسوی رود افتاد پیش
 چو در شتی نشست آن شاه والا
 می نو بود شتی شاه چون بدر
 هنوز آن بدر اندر راه نو بود
 سرایان لغمه گویان شاد و خندان
 گرفت تاج و تخت و چتر همراه
 فدیک محبت قدحیت بالچهر

دل شگشت زین معموره تا شاد
 کز وی شد تبه شبای هر شاه
 که ای بخشنده از زاق و حاجات
 رسان مارا تو در معموره من
 و چشم از گریه و جانسوزنناک
 شنید این مژده و شگشت مسرور
 خلایق غنچه و گل شاه دوران
 رونده خوشتر از فصل بهاری
 بری زین گون سازی شاد و خرم
 که عالم از طفیلش گشت موجود
 بزودی ختم کن این دستان را
 روان تار و رفتن مصلحت دید
 بتو پیش روان گشته سپاس
 صد فکشتی شد آن لولوی لالا
 بجه نوعیان بین بدر و القدر
 که دیدار و در خلق آنسور و
 باستقبال شاه خود خدایان
 نوازن در حب احمد
 لقد کبرک بالمشکین و السیر

بیابنشین کنون بر تخت شاهی
 بر کشتی شد برون و بر سر تخت
 نثار افکن همه تا بارگاهش
 همان صحرایان شاهی جهاندار
 بیاتنا شرح این مرموز گویم
 نخستین شهر این دنیا می نشست
 نخستین مرغ باشد بخت بیدار
 همان مرغ و دم کان سه گینست
 همان صحرای که هست آن سوی دیر
 همان شاهان که پیش از شاه قائل
 که در ایام قدرت و ویران بود
 چو زاده آخرت با خود نبینند
 شه عاقل امام المرسلینست
 بنور حکمت و فرقان و ناموس
 بیاتنا دهن این شاه گیر
 خداوند در و در میگرداند
 که راه نیک و بد ما را نمودست
 ز قول فعل خود آن شاه ابرار
 چه باشد با تو گویم رستگاری

بسزنا فضل ان گوی
 قدم نهاد آن شاهی جوان بخت
 ر بودند آن همه فوج و سپاهش
 شده چون جنت الفردوس گلزار
 که خلقه گوش میداد و بسویم
 که خلقه را در و اول سکونت
 که طلش باد شایع آورد بار
 اجل باشد که آن پیش از قریبست
 بدان ای جان من کان هست عبقبا
 گذشتند و ز دین بودند غافل
 ز دینداری نشد یکف ه شان هو
 در آن صحراینا کاسه ببردند
 خطابش رحمت للعالمینست
 نمود آن دوزخستان جمله فردوس
 که در صحرای نا کاسه نمیرم
 رسان بر روح آن شاهی یگانه
 طریش مایه سودای سودست
 طریق رستگاری کرد اظهار
 که دست از کار بد کوتاه داری

<p>وگر نمر زو دست تو گناهی بیاتاراه غفرانت نمایم سه کانه سید عالم نیست که فرمودست آن مهربوت که چند اعمال غفران و نوبت و نوب اول در آخر یک بار در پنج عالمان را اختلاف است یکی گوید صغیره یک کبیره کنون روشن کن من شمع انصاف بگوش خود نخست این قصه گیری</p>	<p>بزودی جو پی غفرانش را می در رحمت بروی تو کشایم اگر آن ره روی بهر تو سبوت که زید پیشش از مهربوت اگر آن را کنه بهر تو خوبست بیامزد و بفصل خویش غفار کنون آگاهیت بخشم که صاف شدست از اختلاف این آیه که تا آن ره شود از تیرگی صاف پی تسلیم خود زان حصه گیری</p>
---	---

حکایت

<p>شنیدم بود مردی اوستاد بعلم دین چنانش بهره بود سوالی کرد کسی از وی نمودی بپرسه بودند شاگردان آن پیر بشاگردان آن دریای زکار چو حال اختلاف اوستاد شنید که هرگز اختلافی نیست در که هر دو جرم زین شنیده گردد</p>	<p>خرد از دو دالانش خانه زاد که از علمش بعالم شمره بود جوالش با دلیل از وی شنودی همه شاکرد او نه شام و بخیر بدینسان اختلاف آمد پدیدار ز لب یاران و ز زبانشان بیارید ز من شنو خلافتی نیست در کسی که کرد آرزو پدیده گردد</p>
---	---

چنین گفتند شاگردان پرن
جوابش گفت آن پیر مر بے
که قولش رحمت و سعادت عیان است
نباید رحمت حق تنگ کردن
نه قول ربنا الله دست درگوش
ولیکن بشنود این پند کامل
نگردد و این حقوق بنده مغفور
بیاتاشیح این اعمال گویم
که بهرج چو در مکہ رسیدم
که در وی این احادیث پیغمبر
درین معنی همه مرقوم بودند
کنون بنگر و التماس می نگار
نخستین غره پس ماحی درین باب
پس آنکه شیخ جرجانی قلم زد
سپس ابن الحجر ز نقش برنگ
جلال الدین سیوطی هم ازین کا
خداوند بحق قائل القول
ز غفران گرم کن هنگام سن

برین دعوی دلیل اکنون بیان کن
که برمانش بود آیات ربے
عیان محتاج کی شرح و بیان است
نه باقرآن بیاید جنگ کردن
چه الا تقسطوا کرده فراموش
که حق العبد در وی نیست غل
که حق العبد شد زین و اثره دور
حدیث دولت و اقبال گویم
در آنجا یک کتاب طرفه دیدم
سر اسرار مواریت پیوسته
بخت مستند مختوم بودند
بسمین صفحه خود مشکبارم
نموده تشنگان را شاد و سیراب
چو حافظ منذرین زین علم زد
چو لبست آن رستم دین جزر تنگ
بسان دیگران شد بخت بیدار
رسول اند آن سلطان و الطول
بپایان آراین خوش نامه سن

اخرج ابن ابی شیبۃ فی مسنده و مصنفه و ابوبکر المروزی

فی مسند عثمان والبیزار عن عثمان بن عفان عن رسول الله
صلى الله عليه وسلم يقول لا يسبغ الحب الوضوء
الا غفر له ما تقدم من ذنبه وما تأخر

نخست ابن ابی شیبہ و ابو بکر روایت می کند از ابن عفان که سلطان آنکه ختم المسلمین است و ضرور است که کامل می نماید و نوب اول و آخر تماش بلا تا معنی کامل بگویم که هر فرض و سنن مستحبات زکریات این کار گرامی هم از آب است که شستن از تو	و گریز از کوپه و ست بی مکر که من شنیدم از سلطان در آن شفیع امتان مذنبین است خدا بروی در غفران کشاید بیامرز خدا از فیض عایش درین میدان چه خوش بهر تو بگویم اداسازی همین باشد کمالات نشوی مگر محتجب مرد تماش کنی از وی عذر و بابت نیکو
---	--

ذکر اسرار وضوء

تو اسرار وضوء را یار جان اشارات خفی در وی نهالست بو و شرط نماز اول طهارت طهارت کی میسر گشت بی آب بدست تو نخستین آب دادند که شکری کن که این بس بشمار	زین بشنو اگر آن را ندانی بیان سازم که این جانی بیات اگر نبوی و نماز تست غارت کز و باغ حیات هست میلر باین ایام و گوشت تاب دادند کز و باغ حیات را بهار است
--	---

<p> چو ذوق و رنگ بوشن بیا بدنش گیر زنگش بین که چون و گر کن مضمضه تا ذوق یابی تو تنشاق کن پس بوی او گیر نخستین و بشو پس دستهار چو اول شستنی هست ایما پس انگه و بشو تا نور یاب ز قیض الوجوه اے یار جلنے ز تسود الوجوه آزاد گردے بود ایما ز مسح گردن و گوش چو بشنیدم بدان گردن نهادم ز مسح سر بود زین گونه ایما چو پا شوئی رہی از لغزش پل بر و شادان بگلزار امانے درین ذکر و ضو یک دستام </p>	<p> ز استعمال آن سر بر نشانی مصفا بگری یا تیره گون بست چو یابی ذوق اکنون کن شتابی چو یابی خوش مکن در فرض تاخیر سپس کن مسح سپس بشو و پار که اول دستهار شست و دنیا ازین مشعل سوئی مولی شتابے دران عالم ز حق یابی نشانی بجنت تازه رو و شاد گردے که من قولت شنیدم از سر بر پوش تو کن از فضل خود آزاد و شادم که من بر سر نهادم حکم حق را چو غلبه جمع خوش بشکفته چون گل که او را حبت الفردوس خوانی بیاد آمد کنون من بر تو خوشم </p>
--	---

حکایت

<p> که شمع عرش و کمر سی و فلک گرامی گوهر و ریاحی سید حسن کو معین خلق حسن بود بہین گلستان از باغ لولاک چراغ خانہ نبی سپر امام و سید اہل زمین بود </p>	
---	--

<p> بیرون از خانه چون نماز صرف شد میان جمیع اصحاب منیبه که آمدند ناگهان اعرابی از دور سلامش کرد و شغیرل وضو شد گوی قهقهه یم را ناخیس بر نهود گوی ناشسته ضوی پاک بگذاشت حسن چون دید بی تابا بر پشته که در اسم التماسی گریه بر آید بسیار و بر وضوی حسن نظر کن عرب گفت از ول با حاجت من وضو پیشیل و آن رهنما کرد سپس گفتش اگر کردم خطائی نخل شد در زمان آن مرد زین قول علی ز نیگونی می باشد نصیحت مرا خلاق حسن یارب عطا کن </p>	<p> مسجد رفت و مسجد اشراف شد نشست آن شمع احباب پییر چو ویداز و رآن نواره نور وضو از دست ادبی آبرو شد گوی تفصیل از سه بار افندو گوی شست روی ملو داد بنفش رفت یکبار زوخت مراد بهواه احسانت شمار گوی کنم بار نوب کین و ز کین به شریعت با آنکه ختم بان طوبیایه می باید او آید مرا آگاه کن زان حجاب رانی بسی بر خوشتن میخواند اول نه از تو بیخ دایدا و فضیحت ز بند تلخ گفتاری رها کن </p>
--	--

و اخبر ابو عوانه فی صحیحی عن سعد بن ابی وقاص رضی الله عنه
 قال قال رسول الله ﷺ وسلم من قال حين يسمع
 المؤذن اشهد ان لا اله الا الله رضيت بالله رباً
 وبالا سلام ديناً وعجل نبيا وفي لفظه رسولاً غفر له ما تقدم من ذنبه

دگر بین در کتاب بو عوانه روایت می کند از سعد و قاس که فرمود دست فرمود دست چو الفاظ کشتند از منون بخوانند در جوابش این عارا برین دعوی کنون آرم گویی	که در تصحیح بد شیخ یگانه که بودا و مقتدای اهل اخلاص بر و صلوات از الله اکبر رسد ناگاه اندر گوش مومن گناهش عفو ساز و جمله مولا که مجرم را بود پشت و پناهی
---	---

حکایت

شند بستم که خاتون اخواتین گل عباسی و در باغ عباس ز آثارش به بین آن نه موقف گلستان ج از وی شاد و تیان ز اقلیم فنا چون رخت بر لبست پس از فو تش شبی شبنم ده دار بگفتا حال تو چون بعد مرگست بگفتا چون رسیدم پیش غفار مگر یکه زور باغ بهار ردان همراه من هنر اد کا غم که یک ناگاه گل بانگ شادوت بسان غنچه خاموش ایستادم	ز بیده آنکه بود ام السلاطین و گزشت گفت نه از احد مر الناس جز او دیگر که گفت نه بهر موقف تعالی الله زهی جو دوزی شان بر او رنگ بقا دل شاد و شست بخوابش دید در باغ و بهار که زادت جلگی با ساز و برگست نیاید ساز و برگم بهر من کار روان بودم بسان نه چار بهم در گفت گو جارس ز بانم رسید از موزم بروفق عادت جوابش چون گل بشگفته دادم
---	--

ت	خدایم داد اقبال سعادت
ثانی	مرا شهب شهادت را چنانی
ی را	نمایان کن بعالم رستمی را
مصنفه عن ابی هریره رضی الله عنه بسم الله علیه وسلم يقول اذا امرت لوما من فخرج افاق تامينه فامین الملكة ممن ذنبه وما انا اخر	
نا کن	حدیث بو هریره را بیان کن
بر نفرو	در غفران بروی خلق بکشد
ثانی	کند آیین تو هم آیین بخوانی
تاب	موافق گشت ای جانم یکایک
لم روی	گنه چون دور شد مصوم گوی
یه هود	که رب العالمین در وی بفرمود
خجگانه	که ارحم نه شود جرمت وانه
خوانی	بدرگاه خدا خود را رسانی
ش بود	نماز از بهر مؤمن هست مهرج
نا در سیر	بود بهر تو مسجد بدتر از دیر
ربازی	یقین انم که مرد پاکبازی
پایم ده	ز غیبه خوشتن مغفرویم

ذکر اسرار الصلوة

<p>که دارم ز آب دست آبی برویم موالید ثلاثه هست بنگر تسبیحش اگر غافل مانند و گرد عسالم هستی نیابند سوم داد رکوع و سجده او پداند بر که او ز اهل راز است شوی در بندگی با هر سه شامل شود زین نخوت خوار شگسته تو بودی صعه اکنون باز گردی شدی راکع و زان پشت خمیده که آن تعظیم بر ابس گران است در نجا با هم ایم یار گشته خدا را بر تعالی برگزید شده خود پست در علیا نشوید تو شامل گشتی ای شمع مساجد شدی شامل تسبیح جمادات درین تسلیم از اسرار سر ز نخل زندگی این بارت آمد</p>	<p>ز اسرار صلوة اکنون بگویم دین غیر ازیر چرخ اخضر اگر چه بی زبان و بی دهانند هماندم در عدم منحل نمایند یکی بنشسته و یکراستاده همین سه حرکت اندر نماز چونهای نماز خویش کامل چو استادی به پیش دست بسته در نجا با نبات انبار کردی چو با عظمتش بر تور سیده در نجا عظمتش رازان بیان نه تسبیحش چو بر خور دار گشته بکس سجده چو در پشته رسید در نجا ربی الا علایش گویند در نجا با همه حیوان مساجد خوشبختی و گفته التحیات نماز ختم شد چون تشریف که وقت رفتن از دربار آمد</p>
--	--

درین دم ختم شد بر تو سعادت
 ز ختم الانبیاء تا وقت آدم
 فقط بهر تشهد آمد بستند
 مفاد و مقصد توحید و تخیل
 مفاد صحت ابراهیم و موسی
 مفاد جمله قرآن ست لاریب
 ازین رو افضل الذکرش بگویند
 آخر ختم کارم بر شهادت
 سلامت گریسار و گریسیت
 نیت کن کای خدا اکنون سلام
 که تا لازم شود بر شان جوابت
 و گر روزه بگویم اندرین باب
 که بر هر جزو عالم حق محیط است
 چو خلق اندرین از خود دارند
 بگویم اندرین نرسیت باریک
 خدا چون خواست خلق این مین
 چو آن یک نقطه را مبسوط کردند
 همان کعبه است کان اصل زمین
 شده زان خاک آدم آفریده

که آمد ختم کارت بر شهادت
 رسیدند انبیا بر خلق پیغم
 بدین عهد و عهد آمد بستند
 همین بود ای پسری قالی قلی
 همین توحید بود ای مردوانا
 ازین زیور بخود افزوده نسیب
 ازینجا آخر الفکرش بگویند
 خاتم ایام آن دارالسعادت
 درین یک نکته بهر خورده بین
 رسان از فضل خود بر جمله عالم
 نماز تو کنت دایز و اجابت
 اگر شوق بود و دیاب و دیاب
 اگر باشد مرکب و آب پیوست
 توجه سوی کعبه چون نمایند
 کمزور روشن شود و لهای تاریک
 نمود و نقطه را ز آب پیدا
 و عنصر ابراهیم مربوط کردند
 بخلافش هزاران آفرینست
 بقول فاجتبا اورا گزیده

<p> علم شد علم را افراختندش هم او را کرد سلطان الممالک چو اصلش بن گری یابی همان توجه سوی اصل خود نهائی ز تو آلاش نخوت بشوید تو اصل خویش را ایند مبین مرا یک مشکلی مانده است حل کن چرا شد سجده را تکرار ای جان و گرا تباع او هستند یکسر از و پس جانب مولی رجوع است همین سجده بود فی الاله ذات همی جویند زین حلواطلاوت </p>	<p> ز گریتمنا مکر م ساختندش هم او را کرد مسجود الممالک خلیف شد ز سلطان السلاطین چو باب بندگی بر خود کشائی که تا او از زبان حال گوید تو از خود دور کن این عجب بند تو تسلیف و تاتی را بجل کن بهر رکعت چو یک یک است ارکان بگویم سجده اصل است ای پرور که آن ختم خشوع است و خضوع ندانی انتخاب جمله صلوات بوقت شکر و عین تلاوت </p>
--	--

ذکر حضوری قلب نماز

<p> و گرنه بود حضوری سخت دوست حضور گری کنه یکدم بسویم اقامت کرد در وقت اقامت که از امید پریم پر ز بیم است که کارش کشتن خلق است دایم که آن در بار رب العالمین است </p>	<p> حضوری قلبیت در وضو است بیا ذکر حضوری با تو گویم حضوری آنکه پنداری قیمت و دیباچیم بر صراط مستقیم پس پشت است غزائیل قائم بیا لای سرم عرش برین است </p>
--	---

<p>یسمینم لشکر ز اعمال نیکوست بنزیر پیاپی من و دوزخ عیانست به پیش روی من خلد پرینست ز دل دریا و حق مشغول بودن حضورئی لایست ای برادر بیاتاد استان بر تو خواهم</p>	<p>یسارم و شمنان سخت بدخوست که جانی کافران و فاسقانست اگر زینهار بهم جایی من اینست ز فکر ماسوی معزول بودن اگر گفت از من دارس تو باور ز گلزار حضور کس گل فشام</p>
---	---

حکایت

<p>علی بن الحسین آن منبج نور مگر آن مرشد اهل سعادات در آن خانه که بود آن شاهزاده میان آتش ابراهیم کردار چو خلق آن شعله جواله دیدند بر آن دیوانه چون آبی فشاندند ز ابر بهمن مشک و سبوش چو آتش مرد در خانه رسیدند چو فارغ از نماز آن شاه گردید چو آتش در گرفت از هر کرانه بگفت چون رخ آتش بدیم از آن ناجربنم یادم آمد</p>	<p>نزین العابدین معروف مشهور چو سرو استاده شد در باغ صلاوات ز هر جانب بر و آتش فتاده بحق مشغول بود آن صاحب امر ز هر جانب چو پروانه رسیدند بصد تبیر جوشش را نشانند بخاک آمیختند آن آبروش مرا و را در نماز استاده دیدند یکی از بنشین از وی پرسید برون چون نامدی شاه از خانه صدائی حق از هر سو شنیدم همان محفل خرد بر یادم آمد</p>
--	--

تصور چون دلم آن نار بنمود	مر این نار چون گذار بنمود
از آن آتش سکنه کونیم نکست	زهر آتش یقین دانهم که پاکست
خداوند از هر آتش این نجش	لطیف خواصه کون و مکان نجش

وعن علی بن ابی طالب رضی الله عنه قال قال رسول الله
صلی الله علیه وسلم من صلی لیلة النحر کفحتین ایماناً
واحتمساباً غفرت له ذنوبه فانها ما تقدم منها وما تأخر الا قصاصاً

علی آن آفتاب چرخ ایمان	امام و مرشد ارباب عرفان
از و شد شمع شمشیر و خامه	بود بر فرق دین مثل عمامه
امام شیخ و اما و میسر	ابو الابرار و لا و همیصر
روایت می گفت آن مرشدین	که من بشنیدم از خیر البشیرین
دو رکعت هر که وقت چاشت بخونند	گناهش زاول و آخر نمسند
دو شرط اینجا از آن عالیشانست	یکی ایمان و دیگر احسانست
همان معنی ایمان ست ای یار	که در علم کلام آمد بتکرار
دو ارکان و دو اوصاف اندرست	بیان سازم که این جای بیانست
بود ارکانش توحید و رسالت	بدان اوصاف تصدیق و مقاتلت
بود این ضد کفر ای موسن پاک	چنان باشد مرا و شاه لولاک
نماز و کافران ام عجیبست	ازین توفیق کافر بی نصیبست
مگر معنی ست تصدیق مجربست	در عیب از پی یک فعل مفربست
چه نهشش چون که تصویر گناهان	کنه یک بارگی حید و پایان

پس آنکه این دو رکعت را مقابل
 که دریا نوشی از صغوه محال است
 چو دل بر قدرت قادیگار و
 پس از ایمان چو لفظ احتساب است
 چه هر دو قول مترادف قضاوت
 بین ایمان که خوش است گزینم
 پس این هر دو بین الاقصا است
 بیا بنگر زبان قول او ستاد
 اگر چه قول او را اجتهاد است
 تو معنی قصاص ای بنده پرور
 همان حق العباد است ای خردمند
 اگر از حق بنده دور باشی
 عدالت چاره این مرض باشد
 چه سیم و زجر چه دشنام و چه آزار
 چو این بار از سر خود برگندی
 ترادرو جهان بهبود باشد
 بیا بشنو توازن دستانی

بد و چون کرد و خیرش شود دل
 مگر این قدرت این و تعال است
 کند عفو جز از و باز و ارد
 بین ای جان که این معنی ضوابط
 ز هر دو لفظ یک معنی مراوست
 بگوش آوین این گوهر که سفیتم
 خد کن زین گنه کان بی مناصت
 پیس بر هم در اینجا کرد ارشاد
 تو بابت نص بین اینجا کشاد است
 جزای کار بد نیست دان مقرر
 کنان افتد بدان دریا تو بند
 یقین دانم که تو مغفور باشی
 ادا کن آنچه بر تو فرض باشد
 همین بار را از خویش بر دار
 بلا شکن آن که هیچ جرم کنی
 ز تو خلق و خدا خوشنود باشد
 که من بشنیدم از شیرین بیانی

حکایت

شنیدم که شاهی بود در چند
 سبطی عجب جمله از رنگا که تاسند

<p>همه در قبضه حکمش مسلم بر آوردند از اعدای او و دور ز جوشش در عدم شرمندگی عجب خوی رعیت پروری داشت بس عیب ست گر کسر اش خویشم بشهر آگره بدخت گاهش بوصفش هر زبان شاکر فشان درین میدان بزور طبع پویم</p>	<p>ز سر حد همان چل تالب میهم چو فوج و لشکرش بید و عدو بود ز قبضش ذله بر همواره دریا همه غم عدالت گستری داشت چو او را بسیر فاروق و انعم جهان آسوده و ظل نپاهش زنی زر گردل آراکے جوانی بیاتامن سراپایش بگویم</p>
--	---

بیان سراپای ن زرگر

<p>ز هر عضویش هزار انداز بینی غلط گفتیم پری شرمندۀ او ریخ اور شک گلزار بهشت ست ربودی در زمان از دستش ن دل ازان بر جمله خوابانش گزیدند بسیمین صفوحه خود مشکبارم به پیشش مشک چینی بسته خون نه مایل آن شب داج ست بر سر چو خط صبح پیدا در شب تار هزاران بدر را شرمندۀ کرده</p>	<p>سراپایش سراپا ناز بینی پرنیادی پری روی پری خو خدا از حسن و از نازش شرمیت شدی گر حور و غلامش مقابل مرا و را از لطافت آفریدند نخستین وصف موی سر نگارم چو گویم وصف موی سر که چون ست نه مواز عنبرش تاج ست بر سر میان مو خط فرش نمودار جنبش ماه نور اینه کرده</p>
---	--

رخس بر چرخ خوبی آفتابی
 فرشته چون بدیدی دخیان
 دوزلف عنبرین پای کوشش
 دل عشاق از و در دام بود
 رخس گنج ست هر دوزلف مار
 ندیدی گریه هم شام و سحرگاه
 دو ابرویش بود دیتی جهانگیر
 و چشمش فتنه آخر زمانند
 ز سحر و سحر و نازش شتند
 مژه تیرست و ابرویش کمانست
 صفی شرکان آن عیار خود کار
 سخن در گوش او را نیم یانه
 صدق زینسان که دید اصحابش
 بود منتقار طوطی و پینه او
 بلی خود پندیش زان رو پست
 دیان خود نخست از شهد شویم
 دهنش نقطه مو هوم یا میم
 لبش نازک تر از برگ گل آمد
 ز دنداننش نمان سلک گوهر

دل خورشید از رشکش کبابی
 شنیدی بر کتلی زوی علی الله
 شدی از هر دو جانب خاک بروش
 غلط گویم کنز و گمنام بود
 ز دوست خائن او را پاسداران
 بیابن گریه روی زلف آناه
 که حق در وصف حسنش کرد تحریر
 ملائک رو بیا ناک الا مانند
 بدستش موت عشاقان شتند
 نگاهش تیر زن عاشق نشانست
 زند برهم صفوف ترک خو خوار
 دو گوشش را صدف خوانیم یانه
 که بنماید گیسو را حلقه در گوش
 تعالی الشدیه خود بینے او
 که او چون نخت شاهان سر مکتب
 سپس وصف دهنش را گویم
 زبانش باهی از حوض تسنیم
 خجل از رنگ او لعل و لعل آمد
 وز و هر گوهری تابنده اختر

چو مژگانم بمس لب کشاید
 ز رشک خنده آن چشمه نوش
 چنان شیرین کلام ست آن پری را
 کسے کو دل بران سبب نوح نبت
 بیاض گردن او انتخاب ست
 بود چون صفحہ سینش سینه
 غلط گفتم ز سر و حسن ناز اند
 شکم را حوضه سیما بگویم
 برود و کشش بود غارتگر هروش
 همان پشش که خیشی را پناه است
 و وسیم ساعدش از علاج صافی
 کنش خورشید چرخ و لربائی ست
 میان او بود باریک بسید
 میانش را نمیدانم چنان ست
 سخن را چون ز زیر ناف گویم
 بزیر ناف او در جی نهان ست
 عجائب غنچه شکفته آنجا ست
 در آنجا گندم باغ جنان ست
 نیش سر ز سر و شیرین شکیل

نبات النعلش و پرویش ستاید
 بشمار یکبار در می قهقهه و قش
 که هر کوشش شود گرد و چو فرهاد
 بنای عمر خود بیشک بیخ بست
 غلط گفتم که مینای شراب ست
 دوپ تاش و وسیب خوش بفر
 و دنا رخ اندیا هر دو انا را اند
 همان نافش در و گرداب گویم
 اگر بینی کنه خود را فراموش
 بدیوانش عجائب تکنیه گاه ست
 همین طوق از پئے عشاق کافی
 شعاعش پنج انگشت حنائی ست
 چشم فکر تم نامده و دار
 همین صرف میان اندر میان ست
 حیا می آیدم گر صاف گویم
 بر و سر خداوند جهان ست
 غلط گفتم در می ناسفته آنجا ست
 که برق خرمن آدم همان ست
 خمیر سیم خالص یا خمیر کل

بوصف زانوشن یارب چه گویم
 گمراستینه بدو هم تاب گردد
 بلورین ساق آن جانانه حسن
 کف پائی نگارنیش حنائی
 بهر انگشت او بدر کسالی
 سر ایا عضو عضویش ناز و انداز
 سکون و حرکتش غارتگر جان
 لطافت از رخ او جوش در جوش
 لبش نور و میگویم قدش طور
 بهر عضویش ز زیور با بهار
 رخش خورشید را شرمند کرده
 در آن شهر کیه همچون بوستان بود
 هزاران عاشق و شنیداش بود
 بهر محفل شدی ذکر جمالش
 چامید وصال آن پیر و
 پیر و دایما پرده نشین بود
 بجز خویشتان کس ویش ندید
 ولی عهد شنشاه زمانه
 چو شام و صبح در دربار رفت
 بر دره آن دل آشوب زمانه

که دایم دست بر زانو از وی هم
 شود بی تاب فی فی آب گردد
 بود شمع بدولت خانه حسن
 بود رنگین بخون هر فدائی
 ز هر دریغ نمایان شد بلالی
 همه کارش فسون و سحر و اعجاز
 بلا و فتنه بر کو زار و قربان
 تراکت با قدا و روشن و روشن
 عیان بین معنی نور علی نور
 چه میگویم بر روز و رات
 قدش سر و صنوبر بر بنده کرده
 گلش آن بود شاهنشا بهن باغبان بود
 هزاران محمود و رشید و اش بودند
 بهر جمع را و صاف کنانش
 بگویش آید به خلق ز سر
 بنیان زاهدان خلوت گزین بود
 نه کس از پرده آوازش شنیده
 که بدو حسن ممیثل آن یگانه
 ازین ره دایما بسیار رفت
 برای غسل شد بر بام خانه

برون از جامه همچون سیر گردید
 زمشرق چونکه دیدش مهربان
 تن شوی چو بر خود آب انداخت
 زمین چون یافت از وی طشت گوهر
 هوارا چونکه بوی او رسیده
 هوای وصل او چون دشت دیر
 دل آتش ز رشکش و مبدم خست
 قضا را بھدراں دم شاهزاده
 رسید آنجا و چشمش چار گردید
 بد انسان آتش عشقش دلش خست
 قضا آندم اگر یاری نمودی
 می آشفته گی چون کرده مستش
 در آن آشفته گی و نیم مسته
 که ز دبر سینه او بیرون پان
 پری رخ زخمیان چون بر خاک خورد
 به بحر خور شرع اول نهان ماند
 سپس به اختیار آنرا جلاک
 گریز بهر مان میخواست جگر
 که از باد می حسته هلاک
 گم گفته که راه چه که است
 همه گفتند زینها یک و نیست

فلک آن زلف را بچسب گردید
 بے ادسوی مغرب شد شب تابان
 تو گوئی طشت دسری ناب انداخت
 شمارش کرد بر دوسه غیر تر
 دواسه بهرش از بهر سود دیده
 گرفت آن دل را بار تنگ دیر
 که بخت دیده ام از دیدنش دخت
 به فیله با سواران و پیاده
 مقابل بابت خو خوار گردید
 که گوئی چشم دل از زندگی دخت
 اهل این بخت بیداری نمودی
 خرد آندم ولی بگرفت دستش
 چنان سر زد از دجالاک دستی
 بخندید و ز آنجا اگر دجالان
 تو گوئی زخم صد تیر و تبر خورد
 زبانش لال کشت و در بیان ماند
 چو بل سوسو غلطید بر خاک
 که خود را کشت ساز و آن نهان
 که گردد مشکش از خود کشتی حل
 که اکنون زندگی بر من حرامست
 گند هرگز ورین معنی ترا نیست

بز تقدیر خداوند نیست این کار
 چو خیل زنگ از کیسوی عالم
 بمصر روز ناگه تاخت کردند
 ز پیش جله در خانه خزیدند
 تمامی زرگران شهر یکبار
 بدینسان مشورت کردند با هم
 نشیندند چه بر تخت عدالت
 اگر دادم و بد و شر برانهم
 بدین میثاق با هم عهد بستند
 سحرگاهان که شاه مهرانور
 سپاه زنگبار طلعت شب
 عدالت گستری را انسان یان کرد
 شه هندوستان بر رسم عادت
 بدیوانیکه خاص و عام راجاست
 رسید از دور در گوش جهاندا
 ملک فرمود در دم حاجبان را
 بوفوق حکم شه از جا و دیدند
 از ان پادشاه چو از یک حال رسید
 چو شمع افتاده آتش در تن شاه

خدا را خبرد این کار بگذار
 بهم گشتند چون مجموع عظم
 متاعش جسد یکسر پاک بردند
 کس و نا کس تمامی آریدند
 چو پر دین جمع گشته در شب تار
 که فردا جمله باید شد فراهم
 کنهم فریاد زین جور و بطلالت
 و گریه راه دیگر شد و نیم
 بتان بیوفائی رشک شدند
 به تخت زر برآمد چون میکنند
 نهان گردید چون عنقای مغر
 که رسم ظلم از عالم نهان کرد
 به تخت آمد ز ایوان عبادت
 دران بهر عدالت مفضل آرست
 صدائی الغیث از سوی باران
 که زود آرد این در ماندگان را
 رسانیدند و در خدمت رسیدند
 از و آن حال بالتفصیل شنیدند
 برآمد پیش از پیراهن شاه

<p> مژده از غصه شد همچون سناها بپایند از غضب چون بر چین چو بد صبر و سکونش از غضب پیش شهنش در زمان آب فروخت و در رکعت با حضور دل او کرد پس آنکه گفت با خاصان بار که زوج آن زن منطلو میم نشیند جانب آن کوی راند زنی شهزاده را بر بام زرگر همان زرگر بد انسان بیرون درین حکم اگر امهال کردید چو خاصان حکم شه را گوش کردند وزیر اعظم شاه جهان ار نخستین زوج آن منطلو خواند هزاران خلعت و نعمت بدو داد پس آنکه خواست راضی نامه او بهر قاضی و مفتی مسجل بدست شاه او شد شاه شد </p>	<p> که خواهد و وقت از وی خاندانها فتاده زلزله از همت رتا چین خروید داشت و دست خویش و پیش وضو فرمود پس سجاوه آراست نه از بهر ریاء بس خد اگر د که نخل حکم من زمینان و در بار بفیل شاهزاده شاد و خرم شود استاد چون خود را رساند کند استاد و عورت از پای تاسر زند بر سینه آن عریان و حیران بیانی پیاپی مال گردید همه آندم و دایع هوش کردند زجا برخاست و تنفید این کار بر و چون ابنیسان گوهر افشاند دل نمکین او بنمود زان شاد که تا یکسو شود هنگامه او نمود و ساخت آن خط را کمل هزاران آفرین بر شاهیش داد </p>
---	--

و اخرج ابوالاسعد فی الاربعین والقشیری عن انس

رضی الله عنهما فان قال رسول الله صلى الله عليه وسلم
من قرأ اذا سلم يوم الجمعة قبل ان ينشئ رجله فالتحاة
الكتاب وقل هو الله احد وقل اعوذ برب الفلق وقل اعوذ
برب الناس سبعاً سبعا غفر له ما تقدم من ذنبه وما تأخر

انس گوید که پیغمبر کشته است نیز آنکس که نماز جمعه خواند نگردد و اندویدی خود سحر بخواند چار سوره گردانی دوم زبان سوره توحید باشد ولی این چار خواند هفت باره گناه اول و آخر دران دم علی این وقت ترک این و آن کن	عجائب گویند غفران بسفت اما شش چون نماز آخر رساند نشسته همچنان ماند که بود او از ان چارست یک سوره المشائی و و قل زان پس کنز شیطان سزا شود و زان نامهای جرم پاره شود و مغفور از فضل مغطم فضیلتها ئی آوین بیان کن
--	---

بیان فضیلت روز جمعه

بیابن تو فضل جمعه کنون نماید بود هریره این روایت که شاه انبیا سلطان کوشین چنین گوید که خلاق دو عالم ز ره طین یهودی و نصاری چو کشته نصارا را سپردند	که هر فضالش بود چون دیگران و گریه از اصحاب درایت امام المسلمین و جبهین تمامی فضل جمعه بشین یا کم نموده سر بر مستور و اخفا یهودان بهره از سببت بردند
---	--

پس این جمله چون مادر رسیدیم
 ز جلاله است از پس ماند گانیم
 نخست از با حساب مانمایند
 و گزشتنوز آدس ابن ابی اوس
 که فرمودستان سلطان اکمل
 که در وی بوالبشر را آفریدند
 در مقبوض شد آن برگزیده
 و در هم نفخ صور آید پدیدار
 لزوم کثرت صلوات برین
 همه گفتند کای سلطان ابرار
 تنت بوسیده گرد و بلکه معدوم
 نبی گفتش که تنهای رسولان
 که اکل جثه پیبران را
 ز حبان و ز حاکم هم زاهد
 بفضل او حدیثی در موطا
 امام مالک آن سرور قریین
 همی گوید که پیغمبر بگفته است
 که خیر الیوم فی الایام آنست
 بود آنروز آدینه بلا یب

ز خوان جمعه پس لغت چشیدیم
 ولی در حشر ما از سابقانیم
 نخست از بهر حاجت کشایند
 آلی بادجائی او بفرودس
 که هست از روزنه اتان جمعه افضل
 مراد را خبر حلائق برگزیدند
 یصدر رحبت اعلی رسیده
 شود مرصاع حق را گرم بازار
 در و سازند کین کالیت حسن
 پس مردن میسر چون شود کار
 شود صلوات با چون بر تو مفهم
 نگردد هیچکس بوسیده میدان
 زمین را منع فرمودست مولی
 بدین گونه شده مروی مسند
 بخواند ستم کنون میسازم الما
 که بد هم شهرت ختم البنین
 بفضل جمع این گوهر بشفقت
 که در وی شمس طالع در جهانست
 که دنیا را ز آوم واد حق زیب

هبوط آدم از جنت بدینا
 وفات بوالبشر هم اندران است
 دروهم توبه پاش مقبول گردید
 دروگرو قیامت نیز قسام
 شود طالع چور و زوجه خورشید
 بجز انسان و جن کاین غافلاند
 بهر یک جمعه باشد ساعت خوب
 بلا شهید و وقت اجابت
 ز حفاظ احادیث همیشه
 زمین الخطبتین آن یک خبر داد
 یکی اشراق را آنوقت داند
 اذان خطبه رازان یکسان است
 ولیکن آنچه الا قول آنست
 یکی از عترت خاص همیشه
 که من دیدم چشم خویش اکثر
 بر وز جمعه بعد از عصر بر بام
 چو در مغرب شدی خورشید را نور
 ز فصل سیده گردید روشن

بر وز جمعه هم شد ای دل آرا
 بر اهل علم این معنی عیان است
 ثمر از شجره غفران و رحیم
 ز نوم موت گرد و خلق نایم
 شود از زندگی یک خلق نویس
 ز غفلت هیچ ازین معنی ندانند
 که داعی را بو و محبوب و مرغوب
 ولیکن شکل افتد و راسا بت
 و ریخا مختلف اقوال بنگر
 ز بعد عصر این نخا شش شود
 و گرازا استوا حرفه براند
 دلیل و حجت خود را عیان خست
 که آن از عترت سید بیان است
 روایت میکند ز نسیان حمید
 که آن خیر النساء بت همیشه
 شدی بالا و ماندی تا دم شام
 همی زیر آمدی آن مهر گستر
 که بی شبهه است آن وقت یمن

رسید خالق الطلقات والنور
 رسید از ساره و آئینه در دست
 چه آئینه بغایت روشن و صاف
 ولیکن اندر و یکس نقطه پیداست
 بنی پر سید از وی فاین سخن
 درین آئینه پیدایین جمله است
 همی گفت جمعه صیت ای یار
 امین فرمود بشنوای مرئی
 بود در روزهای هفته این وز
 درین آئینه متف و دست نهایم
 نخستین وصف و فضل او بنیاد
 خدا روی همه امر خلاق
 نموده جمع زمین رو چیده گویند
 که در اوقات اوقتی مجتبی است
 بعقبی نام او اندم الله رحمت
 بعقبی روز و شب هرگز نباشد
 بفردوسی که آن خیر الجنان است
 در اطلال مشک از حد قرون
 هزاران کرسیان از نور و زبر

در حق می شناسد

چیریل امین معروف و مشهور
 به پیش سید الکونین بنیست
 چو قلب عارفان تا بان و شفاف
 بسان نقطه دل کان سوید است
 چه باشد صاف گواهی عقل اول
 امین فرمود ز کین روز جمعه است
 مرا کن زود و از حالش خبر دار
 که هذا اليوم من ایام ربی
 عظیم القدر و محمود ای دل افروز
 در او صاف او بر تو کشایم
 بیان سازم که بسیار زیبا
 باین خوش و بسیار لائق
 در و خلق مراد خود می بیند
 که در وی داعیان راحی مجتبی است
 که بر امحاب عقبی همچو عید است
 ولی مقدار او ایند و شناسد
 در و صحرای یجد و کمران است
 ز انداز و حساب ما برون است
 مرصع جمله از انواع جوهر

نهاد و صف بصف و پیش اطلال
 بصف اولین کان کرسیانند
 و دوم شد بهر صدیقان مقرر
 صف چارم برای صالحینست
 فراغت چون شود حق ثقلین
 بخت جنتی با راه یابند
 شود چون روز آوین و آنجا
 بخت موزن گوید از آن
 بود مضمون او یا ایها القوم
 بود یوم المیزان و زرانام
 یلکوا نحو صحر او المیزان
 کنند این بانگ چون در گوش جان
 گردد و بی بر براق تیر فستار
 گردد و بی بریر بادشاهی
 کسی بر تختی و کس بر عماری
 رسند و اندران محفل فراهم
 سپس بر حایه العرش الکرم
 صعدوا العرش العظیم ندی المقام
 نخستین از جناب پاک قادر

که در توصیف او باشد زبان لال
 برای انبیاء و مرسلانند
 سیوم بهر شهبان ای ابر
 همان اطلال جایی منینست
 زیر ششهای شان ای قمره این
 بد و زخ تار یان یکسر شتابند
 بحکم قادیوم یکیتا
 بوقت کعبه با صوت دل آرا
 بشارات اکرم فی ذلک الیوم
 که یابند از خدا انعام اکرام
 لکم فیها سرور و کمال عید
 برون آیند شان یکسر زما و
 روان گردند خندان برق کرد
 روان گردند با فرائد
 چو در جو السما ابر بهار
 شوند و شاد و نشینند با هم
 ند آید زورگاه معظم
 هو النادی از اصحاب الکرام
 در آن مجلس شود این قول صادق

<p>که اسی خاصان منجی بند گانم بعید غیب چون دادیم توفیق بوجد انیتم اقرار کردید مطیع ماتم که شمر بودید بود یوم المزیه این وزیشک به بخشیم از مرادتان زیادت همه گویند رضوانت بخوایم کنون عطر رضا بر بندگان جواب آید ز درگاه خداوند ز بستان رضا چون میوه چید بجز من کیست در کون مکان بس و رین یوم المزیه ای بند گانم بیک کلمه تمامی اهل محفل که اسی خلاق دای زان مطلق بر افکن پرده تاروی تو بینم فانیاد جهک یا ذوالجمال بلطف تو درین جنت رسیدیم توجه کن که تا دیدار بینم بود ایندم مراد و مقصد ما</p>	<p>مطیعان من و فرمان برانم رسولان مرا کردید تصدیق بشکر و کفر بس انکار کردید بهرام مرعطاعت من نمودید مراد خود ز من خواستید یک که افزاید سعادت بر سعادت چنین خوش گوهر از کانت بخوایم که هستیم راضی از تو هر حال که سن از زمان رضا منم رساند ز فضل من درین جنت رسیدید که بخشاید کس را ذره و خس مزید ابغواتا و ارسام نموده اتفاق گشته یک دل خداوند و کون و رب برحق گل از باغ وصال تو بحسینم فانا نحن مشتاق الی وصال بفضل تو کلام تو شنیدیم کمزین پس صبر را و شوار بینم که بینم ذات پاکت آتش کارا</p>
--	--

<p>برافت آن حجاب و عجب عظم ز جام وصل او سرشار گردند بر انجم خون که گرد و سایه گستر بذاتش محو بل منفقو و گردند نکردی گریه لوح این حرف املا بسجود داغ فتنه هرگز نگیزند و چشم از زندگانی دوختند تعالی السدزی نور علی نور یقین است و یقین است و یقین باخری جای خود در ندارد که منکر نیست بر قول سپهر اگر ستند شان باشند محروم بری گشتند از امید داری اگر دل ساعته داری بسویم</p>	<p>بوفیق خواهش آنقوم اگر م تمامی محو آن دیدار گردند بوقت صبح چون خورشید انوار بوند آن جمله زونا بود گردند قضای حضرت رب البرایا که سکان جهان هرگز نمیزند ز نورش یک بیک میسوزند بود این وقتی و کیف و کم و دور همیشه گفت ایام بر بیت ازین هر کس که او انکار دارد بود این نغمه آنکس میسر چو اهل اعتزال و شیعه شوم بحسب قول خویش و ما و بار برین مثنی شونیک قصد گویم</p>
---	--

در بیان مجاوله و منازعه فی مابین شیعه و سنی

<p>سجده و جدال آمد پدیدار که در کش خاج از و هم فضیلت که موی خویشت از حق بر سر طوط ازان محروم آن مود و گردید</p>	<p>میان شیعه و سنی به دیدار چنین می گفت شیعه کاین محال جوابش گفت سنی ایست مقدور ولی چون شرط آن منفقو و گردید</p>
--	---

ولی در عاقبت او را به بینم
 که در قرآن و قول مصطفی هم
 بگفتا مغفیش و دیگر تو دیگر
 نعم گرفت این اولایم میگفت
 بنوعی که شکل شان حل نمی شد
 درآمد ناگهان آنجا فقیر
 دل او روشن از مهر حقان
 بسان انبیا شاگرد جبریل
 همه حقانیان را مرشد و پیر
 چو آن بحث و جدال از هر دو شنید
 ز نشان پرسید گامی ایستاد تکرار
 حدیث ثعلبی عده پی چنانست
 چنین گفتند کان حق البقیینست
 رسانید سدی ختم المرسلینم
 بپاسخ گفت هر یک حصه خود
 ز قول قدسی حق گشت مفهوم
 و گر آن سنیان که جمعه دانید
 خداوند از انجیل سر و کس دین
 بکن دیدار خود ما را میسر

چه جاد و حجت المادی گزینم
 شده ثابت مزین بشیر دم
 بیان می سازی ای مرد ستمگر
 دری لا نعم هر یک بسی سفت
 شکوک از یکدگر زائل نمی شد
 چو صبح دومی روشن ضمیر
 لب او معدنی صد نکته دانست
 از وحل شکل اخبار و تزیل
 صف روحانیان از وی سبق گیر
 جواب سکت شان بخشین دید
 ز علم عقل و نقل و خبر و آ
 یقین دانید یاد روی گمانست
 کلام پاک رب العالمینست
 بر نیستیم بر نیستیم بر اینم
 بگیر و بهر خود زین قول مسند
 کزین نعمت بماند شید محروم
 ز او راکش قماوه و رقصه و اند
 امام المرسلین ختم النبیین
 در این یوم الزید از فضل اکبر

علی در وادی دیگر تو خدایم
 که سامع و نهایت انتظام است
 چون نقد خصصت از حق باز یابند
 شود پس صورت ایشان مبدل
 چو از دواج و خدم شان راه بینند
 چو اعلام تعجب بر فراز اند
 سهارفتید چون نور شید گشتید
 فروز حسن و جمال تان چنان شد
 همه گویند پیش حق رسیدیم
 خوش بی پرده دیدیم آشکارا
 عقل و فهم و و بهیم ما بر سر است
 زبان لال است در اوصاف بار
 چو با ازواج و احشام و فرار
 شوند از نور او آن جمله خشان
 مریدان پیر خود چون مستفید است
 بجهت اله که پیر یافتم من
 شنید و غازی و سردار و سادات
 علم از شهر دلی بر کشیده
 خرا کرد و شهادت یافت آنجا

حدیث جمعه را آور باخجام
 نه مقصد باز ماندن هرزه کاریست
 همه در مسکن خود داشتند
 نهایت اهل و افضل زاول
 همه یکبارگی حیرت گزین شدند
 ز حال شان بهم تقشیر سازند
 گدازستید چون چشید گشتید
 کمال اندر کمال تان چنان شد
 کلام او بگویش خود شنیدیم
 تعالی اندر بی حسن دل آرا
 ولی و انیم کان ربی تعالی است
 تو هرگز چند و چون اینجا نیار
 نمایند اختلاط و سازگار
 بسان ماه از مهر و رخشان
 خمیر و مایه اش یوم الفرید است
 امام و دستگیر یافتم من
 امام و مرشد اهل کبریات
 بیالاکوٹ رفته و آر میده
 سعادت بر سعادت یافت آنجا

چیز است خدا و اهل القبر آن شاه
 لهذا قبر او بعد از شهادت
 یک از جمله کراماتش همینست
 محمد داول و آخر محمد
 جواد این هر یکی از بزرگین کرد
 سواد بدعت از بدگال نیستند
 هشیلا شیخ سدد و خوار گردید
 رسوم شرک بدعت جمله کشت
 همان حال و غنائی ضو فیانه
 عندی تو گریه ماه محرم
 نه کس در جمع سالار مسعود
 نمی پرسد کس انبوهی مدار
 مزید و پیر وانش چننین اند
 خدا و ندا طفیل شاه و دوران
 زابر فضل خود باران احسان
 چو کردی مرشدش گشتم مریش

در قرآن

همیشه بود مانع داشت اگر راه
 نمیداند کس از اهل ارادت
 که آن مقبول خیر الراحمینست
 نمایان هر دو شان بنگر که احمد
 و گمر و گیر بے تاج و نگین کرد
 ننوده پاک صاف از تحفه همد
 یکی گزوم و دوم چون مار گردید
 همه صلوای زیارت را نمک خست
 شده متروک و خوار از هر کرانه
 شده متروک مکرده و محرم
 قدم فرساشود با مجسمه عود
 مدار جمله بر سنت گذارے
 همه بدعت گزاسنت گزینند
 امام المرسلین شمع رسولان
 بقبرش بازجید و فراوان
 پیر بابا بصحراے مزیش

فی بیان شیون الله تعالی

ز احصایش خرد و زینهار است
 ز علمش خیر جبال و اعلام

شیون حق تعالی بیشمار است
 و در آشفته ماند فهم منام

یکی تشبیه یک تنزیه از ان است
 چرا و تمییزت مانده باشد
 شامل کن بسوی گفتگویم
 گوی وجه و گوی دست گوی ساق
 نه که دست بر و دست پیچید
 که از بارش الطیطان عرش خیزد
 بوقت نیم شب بر چرخ اول
 چو در لطف جبینم او نهد پا
 بر روز جمعه در صحرای مذکور
 تمام این جمله تشبیهات انی
 خداوند چو چلیس کشته گفت
 ز ذات بخت این باشد اشاره
 بهر شمس ذات او اینجا محیط است
 ز سر یانی و طربانی میراست
 تو اسب گفتگو رسم مفرسا
 درین دریانرن هرگز علی دم
 و اخراج ابو مریه انه قال
 و مسلم من صام رمضان
 شنوار دانش و عقل و درایت

از خلق آفاق

بقرآن چند جاز را نه بیان است
 بر حسن کل یوم خوانده باشد
 که چرخ شهبه را کلی بشویم
 بخود نسبت کند خلاق ز راق
 رساند سرویش تا صدر انور
 گم از دست پیچید خاک ریزد
 همه آید بوفی قول اکمل
 و در پس بس بحق آنوقت آوا
 رود آن خالق الظلمات والنور
 بیاتالوح تنزیات خوانی
 همه خاشاک شهبازی فرافت
 درینجا شد کتاب علم باره
 نمیکویم مرکب یا بسیط است
 نزه از تمام گفتگوهاست
 میگر گفت لا احصى هم نجبا
 لا ادری بگو والله اعلم
 ل الله صلی الله علیه و آله
 متسابغ غفر له ما تقدم من ذنبه
 رده بو هریره این روایت

خدا و جنبت غفرانش آرد و	که هر کوروزه رمضان بدارد
ذکر اسرار صوم	
<p>بیان کن یک دو سه اسرار روزه وز دایم بس بے آرام گردد بسوی نذل و همت چست گردد شود از صوم تحلیل و مبدل به تیاری غریبان دل گمارد برای چاره دیگر شتابد پدید آید چو در گلزار ژاله اگر چه بود زاعیان تو نگر ز خدشای شان عاطل نباشد بود در همه بیکار و معطل دیگر اما که هم ارواح همشدار تمامی صایم انداز من چه پرسی چو اجرش ذات رب العالمینست بود مشروط آن ایمان و تصدیق بتسویف و تانی و انسابند هم از اکل حرام آرد و ربینے فرو بندد ز گفتار و سینه</p>	<p>ولاکن سیر در گلزار روزه از دین نفس سرکش ام گردد از بخل و لیامت سست گردد تمامی خلایق خوار و نازل اگر دل مسربان و نرم دار چون بچ جو عیش خویش بایی چو اندر مصر قحطی هفت ساله نخوردی یوسف صدیق اکثر که از بی مایگان غافل نباشد ریا از صوم ماند خوار و مهمل شریک نیست یزدان اندرین کار سموات و نجوم و عرش و کرسی احوار صائمان کی آن و اینست درین امر از خدا دوست نوی و گران فتن زاذ و القدر داند زبان از عینیت و عیب چینی ز بهتان و بهم از فحش و نیمه</p>

ز و پیکر با بها از بس سر تکریم
قیامش چون صیامتش که دلائم
بود زنگنه آن مه کار از ش
برین معنی ز من یک قصه بشنو

کنند این ماه را بسیار تقسیم
بود همواره از بهر شش ملازم
که کار آید چنین صدم و نداشت
شراب که نه خور از ساعده نو

حکایت

بهان پیمان بدان و برار
ولش از ماسوی خالی پر از نور
چنین گوید که در عالم نور
بهر شهر شیند ستم عجایب
ش نو یک سر گذشتیم کان پست
که سن یک وز صحرایا بریدیم
و بهی دیدیم کلان و لیک ویران
ز گبران چون تجنب برگزیدیم
بنا که مسجد و دیدم و آنجا
پس از یکدم رسید آنجا جانی
سلام کرد و گفت ایهمانی
پس آنکه گفت تا باشی تو اینجا
قبول ارد دعوت کس می نمائی
بگفتم هر چه می گوئی بر اتم

جلال الحق والدین البخاری
به چند و نیم جهان معروف و مشهور
که نشستی بر سرم گرمی و سر
بهر جای بدید ستم غرائب
برای عبرت تو بس غریب است
بوقت شام بر منزل رسیدیم
در و بس خانان و گبر و سلمان
بگوئی مومنان در دم رسیدیم
درش رفتم و کردیم ما و ا
خلیق و لر بایه مهر بایه
بلی گفتم بپاسخ گفت جانی
بهمانی کس پارا سفر سا
بروئی من در مرگم کشتائی
نتا بم سرا گمرا باشد نه ایتم

برای چاشت من هم از پی شام
 شنیدم حال او کین می پرست
 نه از کس مهر و ادنی ز کس کین
 خبر از نوب آتو عقیقه ندارد
 ولی روز هلال ماه رمضان
 باین بین شوید تن خویش
 مقیم مسجد گردد از آن شب
 همه شبهای روزه رنده دارد
 چو ایر آذری گریان سحرگاه
 نماز عید را گاه بیگانه خواند
 میر روزه پس از یک هفته آمد
 میر سوزده چون بر چرخ بنمود
 سحر گاهان بر سیم عادت خویش
 مغش گفتا چرا اینچنین کرد
 بگفتا شد میر روزه پدیدار
 چو این بشنید آهی کرد و افتاد
 بهار الور و صندل را بسو و ند
 گوی ز دوستهای پنه خویش
 گوی بر پشت دست خود بدندان

نمودی ما خضر ایم سراخا
 چو لاله و انما جامش بدست
 ندانند منجی نفوس و محسین
 خیال مثل و ما و اندارد
 روزه شادان سوی ریاشتابان
 بپوشد بتبرین پیراهن خویش
 ز ذکر حق نه بندد هیچکس
 چو روز آید نوافل گم گذارد
 مناجاتی کند باناله و آه
 بمیدان هوا مرکب جهانند
 پس از یکسال ماه رفته آمد
 رستی منیر با نم خنجر برب
 بینجانه شد از سنجارگان پیش
 مگرد شب میر روزه ندید
 بگفت آری پیران شهر و بازار
 تو گفته دور باشی خور و جان داد
 بشمیش چو بیدارش نمودند
 که از ناخن نمودی وی خویش
 نمودی و بسدم زخمی نمایان

گهی از چشم مهر خون برانید	بوقت نوحه این ابیات خواند
نوحه	
<p>در یغا حشر تا و وای و یلا در یغا روی خوبت رانیدیم به آفات و بلا شایانم اکنون توئی ماه مبارک ای دل افروز مهرت مفتاح ابواب سعادت عشره در دست باشد بلای رب باول عشره برکت میفرائی بسوی من مغفرتها از تو یابند عبادات عباد از تو مکمل رسیدی بهیچ تکمیت نکردم نه تن شستیم و پوشیدیم حابه نه وقت شام در مسجد رسیدیم در یغا روزه ام بر باد گردید گهی بهوش و گم باهوش بود گم دیوانه گم هشیار می بود پس یک هفته زین زندان پرورد بخوردم از غم او بر چکر ریش</p>	<p>ز مجنون قوت شد تعظیم یلا تنه پیش خدین خواری کشیدیم غرق بحر بی پایانم اکنون شبت ذوالقدر روزت عید نوروز کشاده بر رخ اهل عبادت بود هر عشره ات با فردای رب بدوم باب رحمت می کشائی اگر میزند در جنت شتابند ز تو شیطان مغلول و سلس به تقبال تعظیمت نکردم نه برستم بر مشکین عمامه نه تسحیر و نه بیدار می گزیدیم دل شیطان زو ستم شاد گردید گهی گریان گم خاموش بود نی خور و نه غنی خفت و نیاسود سوئی خلد برین رحلت نفرمود تنش شستم ز آب دیده خویش</p>

کفن پوشانده در گوش نهادیم پس یک هفته در خوابش بیدیم چومی بنیم که رویش آفتاب است خرامان در خیابان جهان است بدو گفتم که گو حالت چنان است بگفتم از چهره و این رتبه داوند بگفت اینجمله از فضل یگانه است اگر از عقل کامل بهره دارم	بخاکش ادم و کنو خاک زادیم ز دورش دیده نزد کیش رسیدیم ز شمش وی خواند حجاب است ز رویش فرسلطانی عیان است بگفتا مسکنم باغ جهان است که بر رویت در رضوان کشاند بتعظیم مرد روزه بهانه است تعظیمش گنه غفلت نیارم
--	---

الحديث واخرج النسائي في الكبرى وقاسم ابن اصبح في تصنيفه
عن ابي هريرة رضي الله عنه انه قال قال رسول الله صلى الله
عليه وسلم قام رمضان يمانا واحتسابا يغفر له ما تقدم من ذنبه وما تأخر

زنسائی کو امام اہل دین است بقتضی نفس کہ گبری نام دارد ہم از قاسم کہ ابن اصبح است او کہ مہنگشتہ ز اصحاب وراثت کہ گفتہ است او کہ ختم المسکین است کہ در شبہای ماہِ روزه ہر کو گناہش یک بیک مخفور گردد حضور قلبیت در وی ضروری است	احادیث ہمہ حسن حصین است روایتش جملہ از اعلام دارد بقتضی نفس بہ بین ای یار خوشخو نگہ از پوہر ہریرہ این روایت برای مجرمین و لقمین سفت قیام اللیل را بنمود نیکو دلش از نور دین پر نور گردد اگر نبود حضور جملہ دوری است
--	--

بیان کردیم روز دیگر تسکین	حضور بی لاندرباب تائین
---------------------------	------------------------

در بیان فضائل تراویح

<p>اجب و لیکن بمنون پرائی تو چه خوش در دانه بستم پس از فرض عشا لکن مع الفوم لکن ترکش فرودی اوست بهتر برین اجماع ارباب یقین است بود در خانه کورت مصابح نه ماه روزه را پایان رساند که در گور و قیامت باشد تیار که شد در متن مذکورش تبصریح</p>	<p>قیام اندر شب روزه است سنون قیام آن تراویح است گفتم بود آن بست رکعت و شصت جماعت گرنه آید میسر قیام اللیل ماه روزه نیست اگر قرآن بخوانی در تراویح چو اندر چند شب قرآن بخواند تو شغل این نماز از دست بگذار نسا از ختم اسقا ط تراویح</p>
---	---

حکایت

<p>عسکری مرتضی راقرة العین بد و شرع و طریقت یافت ایمان ز دریائی حقیقت در یکیت به بیت فاطمه فردی نمازی که بد تحت الشری تائیم ریش دو سه طفل میگردند باز شد از همراذگی در جمع اطفال</p>	<p>ابو جعفر محمد شمع کونین امام و مرشد ارباب ایمان سبیل معرفت زو گشت پیدا شد آن شاه سریر سرفرازی چی پوشش قریب سجده گاهش بگرداگرد آن چاه نماز امام جعفر صادق در آن حال</p>
--	---

<p>ز جورد و چرخ ناموا فق چو اهل محاسن آواز شنیدند به برج ماه بیرون گشت آناه شنیدستم که در آید ز دریا چو آن یونس ز بطن نون شد صلوة این ست باقی تر است صلوة سید الاخیار این ست نمازی که بدین گونه بخوانی</p>	<p>بچاه افتاد چون صدیق صادق به بیت فاطمه یکسزد و دیدند به گفتند خلق احمد شد بیرون آمد ز چاه آن در کیتا اما منجه آنکه خبر شد صلوة این ست باقی و اهیست صلوة قدوة الابرار این ست بدر بار خدا خود را رسانی</p>
--	--

من قام ليلة القدر ايمانا واحتسابا غفر له ما تقدم من ذنبه وما تأخر

در بیان ليلة القدر

<p>بیایست و حدیث ليلة القدر شود این شب به ماه روزه پیدا در و شیرین شود و ریای مانع در و هر چیز به سر خالق خود ثواب صالحان در وی مقدر از نجا ليلة القدرش بگویند در و قرآن خدا فرمود نازل در و گرد و دعائی خلق مقبول ثواب یک عمل در و سه که نبود</p>	<p>که و این نامه گرد و همسر بدر در و گرد و عجائب بس هویدا چو از اطا ص دل اعمال صالح شود صاحب بطوع و جبر لابد نمای خالق قدوس اکبر غزیران نازل و جانفش بچویند ز لوح خود برین خضرائی اول بیابد از خدا مقصود و ماسول ثواب الف شهرش هست موعود</p>
--	--

<p>ز چشم عاسیان آن شب نهان است بنیعی نگراجماع قوم سست در آن شبهای طاقستان قبال سینه چیر اندر سینه چیر اندر نهان کرد در اسمای الهی اسم عظم بشبهای مد روز شب قدر بکل این خیزان مخفی نمودند قیام اللیل شهر صوم زین و گل از خواهی گلستان رایز بکن دلجویی هر خاص و هر عام که از صاحب نظر بر تو نگاہی چو از ذکر دلی دل گشت شادام</p>	<p>نگر پروی که بخشش کار است که در شیره اخیر ماه صومست پدید آید بعد اجلال هر سال تو کلی جو که زان بیرون نشد فرد ولی در عاسیان باشد علم چنین مردی شده از فلاح لایق که در تحصیل آن حرصت فرود بتو گردند لازم ای خدا جو غنا جو تنگستان راه پرو برای نیک بدشتاب و بنجرام فقدنا آوری رویی برای حدیث مرشد آمد بیام</p>
---	---

حکایت

<p>شہید و غازی تیغ مسند شرایت را رسید از وی رواج بشمست از ملک ہندستان شادش بملک سککہ چو تیغ او علم شد بدار الضرب دین زد سکہ ز انسان چو از ذوق شہادت تشنہ لب بود</p>	<p>امام وسید السادات احمد طریقیت یافت بر سر طرفہ تاجی سواد شرک بدعت ایسواوش سر بر کیش از دستش قلم شد کہ رفت از ہند شورش تاخر اسان چو جانش یافت شد خوشوقت آسود</p>
--	--

شب در مجمع احباب اصحاب یکی از اشراف از خدمت بدر که من آن شب تمامی نده دارم جو البش داد آن فیض محسبم	نشسته بود آن ماه جهان تاب چنین پرسید از حال شب قدر بگو یا بعض در راحت گذارم که در بد و سلوک این نکته من بم
--	---

حکایت

ز سلطان الطریق قطب نشاد که ای سلطان عالیجاه ذو القدر نه بینے پاسبان شب نده ارد نیا بد زین گلی مقصود بوی اگر بخت تو بیدارست در خواب قضا را اتفاقاً بعد از آن سال شب موعود چو آمد لیلة القدر برای دفع آن همت به بستم نهی استادم و گاه به شستم نمیه و هم چاره بسیار این کار قضا را من رضا دادیم و خفتم رو به ره چون بمیدایم زانه وزان خواب گران خم شک تید چو بکشادم در آن دم چشم بسته یکه زان سیدالابرار بودند سیوم شان بود آن مستوره پاک	چو پرسیدم جوابم این چنین داد ز بیداری نه بیند کس چنین بدر همه شب را بشب گرومی گذارد بنا بد جانی آن کوئی روی شوی گویند رو به رخیز در یاب مه روزه پدید آمد باقبال جنود النوم قد ضاقت لی الصد کز آن یک چاره آمد بد بستم گهی به تلاوت دل به بستم اثر زان هیچ یک نماند پدیدار تن خود در بلاد اویم و خفتم شده آن او هم الیک روانه ند اگر ندیا احمد تم الیکل تسه کس دیدم بیالینم شسته دوم زان حد در کمرار بودند که از وی نسل آدم شد شرفناک
---	--

<p>رسول الله را نور و دیده بنی فرمود احمد غسل کن زود ز پیش او روان گشتم چو پیر و بم غسل بدل اندیشه بود ز دم سه غوطه او پیش رسیدم بنی از دست خود یکتای خرما سپس فرمود آن گلده کن بمن بخشید آن حشر چه بود پس آنکه هر سه راه خود گرفتند</p>	<p>بتول پارسائی حق گزیده که مشب لیلۃ القدر است موجود نگندم خویش را در آب گیری که سید زان مکان بنضت بنمود بجهد اند که روی هر سه دیدم عطا فرمود آن دم سیده را که این خرما تو احمد را عطا کن بخور دم یافتم زان جمله مقصود دو خور به راه ماه خود گرفتند</p>
--	---

<p>واخرج ابو سعید نقاش الحافظ فی مالیه عن ابن عمر قال قال رسول الله صلی الله علیه و سلم صام یوم عشر غفر لی ما تقدم من ذنبه و ما تأخر ز نقاش آنکه نامش بو سعید است کتاب و که نام او امالی است کنند ز ابن عمر زینیان روایت که هر که روزه روز عرفة دارد ز استقبال و ز ماضی یکبار اگر چه اکثرش مسنون دهند مرا و از مغفرت کار است ای بار من از اندر ز پیر شیخ کامل</p>	<p>امام و حافظ و مرد سدید است ز تضعیف و هم از تخریج خالی است که فرمود است آن شمع هدایت خدایش جرم او را واکندارد تعالی اندر بهی و باب و غفار ولی بعضی بر استحباب خوانند تو استحباب یا مسنونش پندار و سخیب آنکه داریم در ول</p>
---	---

<p>بیادش گیر این خوش یاد گارم بیانش می کنم دریاب دریاب نداند هیچکس از کشته یا نو طعام چاشت خود بهر مساکین در نه یات چشم و گوش و فهم را که کار مونی سامان شد از تو همین وقت است اگر آن را گلزار کنند یک وزاد بی قیل و بی قال بختهاست جنت کام گیر و عیار سویی ای درین طلاق حدیث اینقدر بود از شیخ ایمان بیاد آمد شنو ای مهر آفاق</p>	<p>بپای خاطر اکنون نگارم که در صوم نوافل چند آو آب خشتین آن بنگه جز ثور و زه تو و دم ده گر تو میداری سرن سوم اساک بنمای بر اعضا چهارم اعظم الاجر است بشنو ز مسلمین حدیثی یادوارم بنی فرمود هر کوی چار اعمال رو در جنت او آرام گیرد خشتین وزه دم هست اتفاق تو اولیای جانز چار می ان مرا یک قصه در باب اتفاق</p>
---	---

حکایت

<p>ز نخل فقیر بر خور دار بودند بیاطن طرفه عشرت داشتندی امام و مرشد صاحب کلامان ز ستر پوش و ثرون هر یک خبر دار بغیث فقر هر یک سر حساب گو ز گردن فاقه این ده کس مکرر</p>	<p>که از انصار ده کس یار بودند بظاهر گرچه عسرت داشتندی ملک فقر فخری بادشاهان از ایشان سبز و خرم باغ ایشار همه ارکان قصر لن تنالو شدند از جور و در سفله پرور</p>
---	--

<p>دل شان سزین کنج قناعت برین فاقه گذشته یک و سوز مگر ز پنهانیکه بنمود حاصل یکے بروگیر ایشار می کرد ز وقت شام تا وقت سحرگاه سحرگاهان خدا از بهارشاد بنی اندر ساز ز خبر خواندش به بین آن آیه را در سوره الحشر</p>	<p>زن و فرزندشان پس بی بضاعت بی روزی کس نشد زین جمله فیروز سر یکا گو سپندی گشته بسمل همان نفس دنی را خوار میکرد به پیوند آن ده کس همین آه یکی آیت بشان شان فرستاد بی شان نمرده بخشش سازدش که فخر شان شده بر عالمین نشر</p>
<p>واخرج ابو داؤد والیهی فی الشعب عن ام سلمة انھا سمعت رسول الله صلی الله علیه وسلم یقول من اهل الحجة اعمدة من المسجد الاقصی الی المسجد الحرام غفرلهم ما تقدم من ذنبه وما تأخر ووجبت الجنة</p>	<p>پس آنکه بهیچ چون او خبر داد مبارک ما در اهل قبول است طریق ستگاری را عیان کرد ز اقصا سوی بیت الله حرام ز فضل سردی بستوده گردد خور و از نعمت جنت موجب بسے بتر و اگر نه هیچ هیچ است و گرنه مایه انکار انکار</p>
<p>نخستین کرد ابو داؤد و ارشاد ز ام سلمه کوز وچ رسول است چنین گوید که پیغمبر بیان کرد بغرض حج و عمره هر که زد گام گناهایش همه بخشوده گردد شود جنت بر ولا یب و حب مگر از اخلاص این غرض و پیوست بود اخلاص در هر کار در کار</p>	<p>پس آنکه بهیچ چون او خبر داد مبارک ما در اهل قبول است طریق ستگاری را عیان کرد ز اقصا سوی بیت الله حرام ز فضل سردی بستوده گردد خور و از نعمت جنت موجب بسے بتر و اگر نه هیچ هیچ است و گرنه مایه انکار انکار</p>

زمن یکدستان در گوش خود گیر	و گرنه راه نای و نوش خود گیر
حکایت	
<p>شنیدم رابعه عدویه روزی که در هندوستان شهر عظیم است شنیدم ستم که ناشی سوناست مراد را عظم الاصل نام خوانند عبیدش جمله اصنام دانند ز شهر و موطن خود گریچه و دشت چه غم آن سفر بالجزم سازند بزوری سینه راهی او پیونید روی هفته بجای طے نمایند عروس مطلب خود تا در آغوش ازین مقصد دل از ره برگیرند چو شمع این حکایت حاکی از خست نخست از عشق را عقل گم کرد که ای وون ای کمیند نیست بهمت بدانسان چست چالاک اندر نهند ازین باطل شتابان شرم کن شرم بیان بهت اکنون بر میان بند</p>	<p>شنید این داستان دل فرو تو گوئی رشک جنات النعیم است بتی در ولایت مشهور آن بالاست هندو دانیکه بس مرتاض باشند بتی عبد پیش زنیسان کشند مراد را رفتن آنجا ضرورت برایش نقش از پاکی طرازند بهر یک خطوه اش لبیک گویند تانی در رو او که نمایند نمیکیرند نشیند ز شان جوش اگر میرند اندر راه میسرنند بروعد و پیشد پروانه و خست سپس بانفس خود این اشتک کرد ز کفار ان بهین در راه شرکت که جزوی دیگر هرگز ندانند تو هم پولاد نفس خویش کن نرم بکن قطع دیار و یار پیوند</p>

براه کعبه چالاکي و سچسته
قدم واپس ازین ره برگیز
چو زمینان گفت پس پوشیده
عصا چون شیر زن گرفت در دست
و عشق حق چو بر سر کرد چادر
بر و بر قلب هر عشاق سکه
ز شهر بصره بیرون شد چون آرنج
چنین آمدند از جمله آفاق
و آن یک وان او هم وان شد
شدی بر هر قدم آن زن غازی
ز وقت صبح تا شام او دوید
رسیدی هر چه از گرمی و سحر
آینه ناگاه صحرای رسیده
بر و گرا بر می افکند سایه
نه از سرمانه از گریه با خبر بود
سباع و وحش از دوش چو دید
همه اقطاب و ابدال زمانه
چو عمر این سفر شد بهفت ساله
هنوز از مکه سه فرسنگ بدور
سگت نشسته قناده وید بر خاک
ز دی سر بر زمین و ناله می کرد

بکن تا زنده و شکر در شسته
اگر میری هم اندر راه سحر
ورآمد در مقام قاصد قدسین
از و نفس و لی را پشت بکشد
فلک گفتا که تدا حدیث
گرفت از بصره راه شهر مکه
بر یک باد به گشت قدم زاده
که این زن شایع فوج عشاق
بر یک بروه بین اکنون و اشغ
و در کعبه می نوران بشوق پائین
یک پیر تاب تیرای برید
بسیار کشید از شیر بروی
ز نور اندیک سر برید
ز عین جنتش سید او مایه
قدم از خوشش او را پیشتر بود
بگفته مر حیات زوش برید
رسیدند به پیش آن گنج
به بدریکه قریب گشت مال
که بر چاهی رسید آن چشمه نور
که می رسید هر سو خاک نمناک
تغی آهش بگردون ناله می کرد

دهن از تشنگیها باز کرد
 طبعی همچو مرغ نیم بسمل
 چون بعض عاشقان هر دو طیان بود
 چو آن عدویه حال سگ چنان دید
 ازین باران چو آن سگ نم نم یافت
 چو از دلو و رسن آن چه توی بود
 چو عقل او عطل ماند و بیکار
 شرو آن جمله موها از سر خویش
 پدید آمد ز شامش صبح سپید
 شب هجران چو گردید از سرش و
 چو از ظلمات شد ظلمت نهانی
 گرفت آن موی سر از وی سن ست
 ز موزه ساخت لوی بسخشانین
 ز پروین ساخت پر آن لوراز و
 نه تنها سگ از و سیراب گردید
 از و سر سبز شد گلزار اخلاق
 زمین و آسمان بروی شنا گفت
 خدا شنود شد بروی نه چندان
 بدان سگ کش آمد سوی کعبه

زوی سر بر زمین آواز کرد
 طیانند دیدنش صد کوه راول
 زمین لرزان فلک در آلمان بود
 ز آب چشم صد باران بهارید
 گلش تیره شده شد بنم نم یافت
 به سبب عقالش کو توی بود
 رسیده عشق و گشت او را مددگار
 بخاک افکند آن زیبا ز بر خویش
 چو آبش رفت از سترافت خورشید
 تو صبح وصل بین نو طوعی نور
 بنوش ای جان تو آب زندگانی
 تو گفتی عروۃ الوثقی بپرداخت
 چو از دلو و رسن کرد تخمین
 مر آن سگ را بد و سیراب فرمود
 وز و باغ یقین شاداب گردید
 وز و شنود گشته خلق و خلاق
 صف ملاک بروی مر حبا گفت
 که آید در خیالی بهوشمندان
 کزان بر خاست بر تن موی کعبه

<p>که ای کعبه طواف رابعه کن بگر و کعبه هفت اقلیم طایف چه چایی بیم بل بروی فدا بود چه سان کعبه بگر و عرش حمان بج زفتن اگر قدرت نداری نه رنج بحر و بریابی نه خار نه فکر راه نه بیم خراس بیک دم تا و کعبه رسیدن</p>	<p>ز اول تا ختم ساله کن همان کعبه برو از بیم طایف که قلبش خاص بیت کبریا بود نگرد و طایف وز و آرد گردان طواف دل بکن تاج گذاری نه از گرمانه از سرما غبار نه اندوه سهم تلخ طایف همان لبیک از حضرت شنیدن</p>
--	--

واخرج ابو نعیم فی الحلیه عن عبد الله بن مسعود قال
سمعت رسول الله صلی الله علیه وسلم من جاء حاجا
یسید وجهه الله غفر له ما تقدم من ذنبه وما تأخر

<p>بحالیه یک حدیث آمد بخوان زود که فرمود دست پیغمبر برمود که هر کج حج برای حق ادا کرد چو آن ابری که باران می فشاند بکشتن ای ساریان محل به نخته بکن قطع میادین و بیابان که شوق حج زوست آتش لبینه با ایمان وان دور کن ای باجلالت</p>	<p>که باشد راوی او ابن مسعود پی آنکس کلین ره را به پیود خدا جمله گناهایش هبا کرد ز جرش ذره باقی نماند ترس از رهروی در رنج و سختی بر و سوئی حجاز اکنون شتابان بیاد مکه و شهر مدینه یکی تو حید حق و بگر رسالت</p>
--	---

<p> بمکه بینی از توحید نور گراین دو شهر ایمان را ندید الاهی کوه و ش بر جای مانده روان شو بچو باد و آب نهر اگر سیر و سفر را هست نیر باطلال و دمن هر جا گذر کن کسی رنج و گم آرام بین گم بین میان گاه و ریا بدین هم نفس تو سن رام گردد چو به مقام حج منزل سانی نظیر موت قبل الموت این است همان بهتر که پیش از اضطرار بگر غسل و کفن پوش و تنون بهر چو از لب ناله لبیک کردی همی لبیک گویان راه خود گیر هوا و محرم و آرزو عیش آرام چو بر دروازه کعبه رسیدی بگر و اگر او گم و در اندا شو مکن گردش ملواف هفت گانه </p>	<p> به پیش از رسول الله ظهور چه دیدی گم درین دنیا رسید زجائی خود قدم جائی نرمانده که از شهری روان باشد بشهر فیر فی الارض قال الله سیر و برنگازنگ صنع حق نظر کن گم صابر گم شاکر نشین کمی در بحر و بر سیر و تماشا همان مرغ هوس و دام گم و دو توان را وقت مرگ خوشتر دانی بمیر ایجان که خیر الموت این است موت اختیار ی سرور آید مکن در مروت خود هیچ تقصیر باز مرده بر خود کن که مروت همی لبیک راوان چاکر سیر بکن در گور و سوئی کعبه زن گام تصور کن که عرش الله دیدی بگو لبیک و با حق آشنا شو و بجوی خون ز چشم خود فشان </p>
--	---

ز گرمی گرم کن هنگامه خویش
 شوی چون طائفش شکر خدای کن
 شوی استاده چون در زیر پیر
 اگر یک قطره از میراب حمت
 بین اندر گواهی مر بے
 بهر یک شوط اگر تقیل سازد
 بیاب کعبه او حلقه اش گیر
 مصلی شو پس انگه بر مصلی
 بنرمزم نوش آب زندگانی
 و ز آنجا بر صفا و صوره بگذر
 بحسب سعه بنما هفت گانه
 پس انگه خلق کن یا قصر موکن
 تو از احرام بیرون گشته اکنون
 تو از میقات تا این وقت ای جان
 چه آید عشره ذی الحجه ناگاه
 چو یوم الترویہ خلد به نیت
 ز بحر و هوا و اطراف عالم
 کفن پوش و سه امر بر سر نه
 یکی لباس پنازی شرفستار

بشو از آب دیده نامه خویش
 بچار ارکان او بگذر و ما کن
 تو از نیل آب چشم خویش بر آب
 رسد بر فرق تو رشتن حمت
 فاشم دانت ان الله ربی
 عجب بنود برسم شقایبی
 ورنجا توبه کن از جمله تقصیر
 که تا قیامت شود پاک و مجلی
 که از آب حیم آزادمانی
 صفای جوی هر کار مکرر
 که از تیزی گه از تمکین روان
 دل خود را تمامی سوی او کن
 شبه بودی شدی چون در کنون
 مقید بودی در بر زخستان
 بعینه از قیامت گردی آگاه
 بدان کین نفخه ثانیه دید
 کند حق خلق و محشر فراهم
 سوئی موقوف کند ربی روان
 روان همچو صرصر و چمن زار

<p>روانه تیز چون باد بهاری ز گرمی مضطرب و پایش بره نه یکی بیمار و خوار و زار و مضطرب فتاده جوش زن همچون یکی دیگر نشسته آیدش نعمت زهر سو نه بشناسد کسی آندم چپ و دست در آندم هر یک یاری زیاران پس زانوی بهوشی نشینند رسد یکبارگی زمین مرکز خاک یکی از اجزای چشم خود گریه بار ز فرزع اکبر او ترسیده باشد همین ترسیدن از اسید و است در و یک ذره از ایمان نباشد که یابی میوه های رستگاری کسی کو میشود ماسون بر آسود همین حج موجب تکمیل است که می فرمود در حج اوستاوم</p>	<p>یکی چون گل نشسته در عماری یکی در ریگ گرم و پا برهنه گرسنه آن یکی و آن تشنه دیگر یکی و گرمی خورشید و در ریگ یکی و خیمه با یاران یک و بقر عصر کاوقت دعا به است زنان شیرده از شیر خواران ز یکدیگر فراموشی گزینند صدای رب تنباتا با فلک یکی نالان یک گریان یکی زار کسے کین فرزع اصغر ویده باشد همین ترسیدگی ان رستگاریست کسے کو خائف و ترسان نباشد بر و در سیر باغ ترس کاری خبرائی حج چو ایند اسن فرمود همین حج باعث تحصیل است برین یک قصه آمد بیاد م</p>
--	--

حکایت

چو در کعبه رسید آن صاحب خجست	همان شاهی که گرانش بود تخت
------------------------------	----------------------------

<p>بخفت اندر مضاف کعبه یکبار ز حق پرسید کوا می ت ارباب بود و امن آن مرده گزیده بگفت از تار کنروی می سراسر طفیل خواصه کون و مکان بخش</p>	<p>پس یکد و طواف آن بخت بیدار خداوند جهان را دید در خواب تو گفته و حرم هر کور سیده چه چیز است آن کنز و ماسون باشد خداوند از هر خوفم اما ن بخش</p>
<p>قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم من حج حجة الاسلام ولم يذوق فتور فقد جفاني وايضاً قال عليه السلام من اراد ان ينجى</p>	<p>چو حج نمود ج يوم النشور است یکی در آفتاب استاده ماندن شفیع خلق را در وی بجوین بخر سید شفیع المذنبین کیست</p>
<p>بحال خلق گوناگون فتور است دوم از تشنگی جان فشانین نبی الله بنی الله بگویند حبیب الله خیر المرسلین کیست دهد در دست آن خلاق اکبر که معصوم است و در حرم است و مفور بر و لازم که بر قبرم بیاید بخشد چونکه ماند پی بضاعت ز باغ امن حق انما حبیب کنون زن نوبت بارون مان ز لطف احسان باغی و عیش ز که شردان سوی میلین</p>	<p>لواء الحمد را در روز محشر شفاعت را شود مازون مامور ازین و گفت هر که حج نساید که تا واجب شود برین شفاعت چو حج کردی به بیت الله رسید شدی از جمله یم و باک مامون به سویف و تائی با قلم کشم بهمین و وقار و با سکیست</p>

فقیهان این سفره نون دارند
 برای این سفر از جان کزیند
 که رکن دوم از ایمان همینست
 چو غم این سفر با لجزم کردی
 کنون شغل صلوٰه از واجبات
 صلوٰه ای جانم از تهمت است
 بهرگاه و گاه و پنج گانه
 چو از فضل خدا آنجا رسید
 یقین دان جمله انعام الٰهی
 شدی و اهل چو در باب مدینه
 اگر خور و ابر کاهش رسانی
 پیوسته است مقبول الشفاعت
 تو آداب مدینه گوش کن گوش
 از آن شهر مبارک کم زنده روز
 زیارت رسول آل و اصحاب
 اگر دستت رسد بر اهل این شهر
 وراثتائی سکون خود و آنجا
 شود و گزشتگین بس تو ای بار
 چو اندر مسجد اقدس بیائی

ولیکن عارفان مفروض خوانند
 جفا بر سید الکوین پسند
 شفاعت را سر و سامان نیست
 ترا باید که وقت ره نوردی
 بجائی تلبیه اینجا صلوٰه هست
 کنون مشکل کشائی تو صلوٰه هست
 بزن این پنج نوبت ای گانه
 مزار قبله کوین و دید
 ز فضل حق بنامست شد کماهی
 بتو واجب شد آداب مدینه
 بیابی از شفاعت مژده گانی
 بگیر عقل داری این بضاعت
 چو بشنیدی مکن از دل فراموش
 برون هرگز میای بحبت اندو
 مده از دست مان و ریاب و ریاب
 رسان از فیض و از احسان و هر
 نه بر کس خشمگین شوای دل آرا
 تو از خشم و غضب خود را نگه دار
 زبان خود به بند از اثر خالی

<p>نه بر کس تند گردی فی زنی بانگ ندان سان شو برون ان شهر آید اگر این کار گردی بر تو تحسین در آوای مدینه قصه یار</p>	<p>که گرد و مغربی تو بیک انگ که دایم یار تو دارند هر کس و گرد ضدش کنی صد گونه نفرین مرا آمد ز قول پیر ارشاد</p>
--	--

حکایت

<p>شنیدستم که یک قطب نامه رفیقانش گروهی از مردان بکه آمد و حج را ادا کرد پس آنکه شد روانه سوی خانه که از حج چون فراغت یافتی تو چرازد شوق خانه از دولت جوش جوابش را چون سرش ندانی بگفت راه درین گمراهیم ده بگفتار کن ایمان آن دو چیز یکی توحید رب العالمین است چو از یک رکن کردی تتم فرغت ز خانه آیم و اسرام بندم علی بن هبت عالی همین است</p>	<p>برای حج برون آمد ز خانه چو کو کبهار وان باماه تابان دو سه عمره هم از بهر خدا کرد یکی پرسید زان شیخ یگان عنان چون سوخی خانه تافتی تو رسول الله را کردی فراموش خموشی برگزین ای یار جانی ازین رازم بزد آگاهیم ده اگر با و ترا عقل و تین است دوم ایمان بخیر المسلمین است بر کن دوم اکنون بالاصالت به تبع حج زیارت کی پسندم برین هست هزاران آفرین است</p>
---	---

و اخرج احمد بن منیع و ابو یعلی فی مسندیهما

عن جابر بن عبد الله قال قال رسول الله صلى الله عليه
وآله وسلم من قضى نسكه وسلم المسلمون من
لسانه ویده غفر له ما تقدم من ذنبه وما تأخر

<p>که اندر علم شان شان رفیع که حرف شبهه از وی پیشود حک عبادت های خود را کرد نیکو امان یابند در هر وقت و از انان خلاصی یابد از اندوه و زبند بکن گفتار من تصدیق و باور سیوم سیم است جرمی اتفاق است جزای هر دو آن خرمی غنیمت که او از غیر حق دایم هر اسد که بهتر تارک از تو ام لوم است اگر و انگری النوار عشق است و اگر اقسام لا یعنی و باد هست بسوی جسمه دو گام شتابد رهند و آید از غفرانش خوانی همین کس صاحب قلب سلیم است عدویش کافر و نزدیک یار</p>	<p>ابو جلی و گرا بن منبع است بمسند های خود آرنده پیشک که پیغمبر بود دست هر کو هم از دست و زبان او سلمان گنا هیش اول آخر بخشند عبادت بر سه قسم است ای باور یک از اخلاص دیگر از نفاق است که از اخلاص شد جایز نعیم است علمائی نفاق از بیم باشد همان رسمی برای رسم قوم است بدان قسم سیوم آثار عشق است همان قسم سیوم ایچام است کسی که بهره از اخلاص یابد که از دست و زبان او جهانی همین کس صاحب قلب سلیم است همین کس صادق و صدیق باشد</p>
---	--

<p>دعائی همیشه بتجاربست باعمال نفاق و رسم عادات</p>	<p>همین کس مرشد عالی جنابست شنو یک قصه ای شمع مراد است</p>
<p>حکایت</p>	
<p>شبه اورنگ یب و شمع اقبال در ایوان شریعت شمع اخلاقی فروخت شنیدیم در سفر آن مردین را بمیدان وسیع و سخت پنا فرو و آتش همت از سواری صفوف و فرشتا فرایش یکسر بران بهر نماز استاده اندم شهنشه دید کین افواج بی مر ولی سوئی وضو کمتر شتابند همه از دین و ایمانند جاہل نمازشان بجز بهر ریائیست برائی امتحان قوم بے پیر که حکم ماریان چون رعد غران که محدث جماعه سوی خپ شتابند بوفیق حکم شه بر پاک و ناپاک چنان نافه شده بر چو بداران</p>	<p>محمد الدین غازی مهر جمال که هر وی بهتج پر وانه سان خست بعین هر وی شد نظر پید مؤذن گفت گلبنایک دوان را چو گل از شاخ در باد بهساری بگستر دهند در میدان برابر هزاران کس فوج شاه عظیم دوان بهر نماز آیند یکسر خرائی از چنین طاعت چه پند همدناشته رویانند و ذابل در ایشان ذره صدق و صفا بیک کس گفت سلطان قبل تکبیر برین جمیع مصلیهای نمازان بسوئی راست طاهر جای پند بجائی خویش استاوند بیداک با صاحب شمال از حکم سلطان</p>

<p>که ایشان را بزیر چوب گیرند ز اهریمن استهای چو بداران کزان بدیش بر آن جمع پشیمان عبادت های رسمی چنین است</p>	<p>که تا تائب شده عبرت پذیرند برایشان رنجیت از چوب باران و سیده لاله بر اعضائی ایشان که دوزهرست یک آن آبست</p>
<p>و اخرج الثعلبی فی تفسیره عن انس قال قال رسول الله صلی الله علیه وسلم من قرأ اخر سورة الحشر غفر له ما تقدم من ذنبه وما تأخر</p>	
<p>تفسیریکه باشد سر بسرنو نموده از انس زینسان رید اخیر سورة الحشر آنکه خواند گناه اول و آخر یکبار زور یا چون ترا یک غرقه و از بدینسان غرقه و روی هزارند بیات شرح آن دریا بگویم چه میگویی که است قد و در دایم مگر آن مودعی از وی بگویم یک قانون و باب عبادت عبادت آنکه فرمان الی در و یا محض ذکر الله باشد</p>	<p>بنام ثعلبی معروف و مشهور که فرمودست آن شمع هدایت خدایش از گناهش وار مانند به بخشد قادر قیوم و غفار کزان بر رتبہ اعلی رسانند غلط گفتم که بیرون از شمارند گناه خویش زان دریا بشویم که شش هر چه باشد بر شام که تا از وی فتناید آبرویم درین بشنو که تایابی سعادت بجا آری با خلاص کسای که آن قوت دل آگاه باشد</p>

و یا از عاقبت مذکور در ویست
 بود یا موجب نفع خلائق
 بود یا دوزخ و صاف رذیله
 بدینسان غیبت و خش و دروغ
 برترین جهلای جان حب و نیاست
 بود یا فاعل افعال محمود
 بقرائند این جمله تفصیل
 چو اقسام عبادت شرح دادم
 ازین رو منبع فضل الهی
 بتفصیل کلام است تفصیل
 که بهتر تالیان قرآن شفیع است
 دیگر گفتا که قرآن خواندن آید
 تو از وی اقصا آیات بنگر
 دیگر گفتا که قرآن را بصلوات
 بی هر حرف یابی صد نگوئی
 و گزینسته پنجاه بستان
 و گزین با وضو بیرون و صلوات
 و گزین بی وضو زینگونه خوانی
 سه گونه علم دان و سه زمانه

ازین شمع الهی نور در ویست
 که این خیر است بر هر خیر فائق
 چو کبر و غل و نفی و مکر و حیل
 که زین با شمع ایمان بفرود
 که آن چون سیل هر چه غرق است
 چو صبر و حلم و علم و صفا هم چو
 درین مصرعست بین مجرای این سیل
 همه در وی سبب نشو و ستاوم
 شفیع است آن وقت تباهی
 بشارت داد بی تکرار و بی قیل
 مقام قاری قرآن رفیع است
 ز صوم و صدقه و بیخ نیکو است
 که از جمله عبادت با هست بهتر
 اگر استاده ای ای نگو ذات
 ازین بهتر چه پنجاهی چه چوئی
 مراد خویش خاطر خود بستان
 بخوانی بستان و بچش آن مشو
 بیابی ده بخوان گریه توانی
 بگویم با تو بشنوا کسی گانه

یکی را بنجله از مستقبالات است
 چو حال ستیغز و جنت و نار
 ز ماضی بیشتر احوال دروایت
 چو بد و عالم و تخلیق آدم
 ز عالم حال و آن احکام شریعت
 همه آیات او پر مجذبات است
 کلام الحق لبس له نظیر
 و دواشانی من کل وار
 عظیم المثل چون شد بالضره
 بو منقش گرچه قیل و قال گرد
 بیا اکنون افادانش بگویم
 یکی دیباچه اش سبع المثانی
 مرادشانی الامراض گویند
 دوائی هر علل جز مرگ باشد
 بود و هر پند را دل امی ابر
 اگر کی بار خوانی یا بی ایمان
 گناه تو شود و پشیمده اکثر
 به وقت تریع جان بر مروه خونی
 و گم هر شب بخوانی سوره الدک

در و بنگر که آن از بینات است
 به بین در وی به تشریح سبای
 پی تنبیه قیل و قال دروایت
 چو حال استان و پو مردم
 که در وی صد هزاران اصل فرست
 عظیم المثل اندر شش جهات است
 من الاحوال ما تنفعه خیر
 هو الحق العجیب بلامراء
 لهذا قال قل فأتوا بسوره
 زبانم در بیانش لال گردید
 اگر یک لحظه دل دارم بسویم
 که مفتاح کنوز و دجهانی است
 مراد او اسباب الاغراض گویند
 برای فقر را و برگ باشد
 دلش یاسین بر قول سپهر
 ثواب این عمل و جهنم قرآن
 بر و بنگر احادیث پیوسته
 برای او و صد راحت رسانی
 بود و در بحر محشر هر تو فلک

انیس تو بود در وحشت قبر
 اگر تو واقعه هر شب بخوانی
 ثواب سورتی التوحید ایحسان
 اذ از لزل بجائی نصف قرآن
 ثواب ربع قرآن کافروست
 اخیر سوره دویم ز قرآن
 هر صبح و مساگر قل هو الله
 ز آفتاب همه محفوظ مانے
 تمام این ترجمه قول رسول است
 اگر قرآن بکے تحصیل مقصود
 که آن اسرع بود و بهر اجابت
 بدین نیت بروز جمعه آغاز
 ز اول تا اخیر مانده خوان
 بیوالمسبب از انعام خوانے
 بیگ شبته توان پولس کن آغاز
 بدوشنبه ز طه ابتدا کن
 پس شبته شروع از عنکبوت
 بروز چهارشنبه از زمر خوان
 تو در یوم انیس واقع خوان

بود روز قیامت بر سر تابر
 ز فاقه در پناه حق بمانی
 بود چون سیومی حصه ز قرآن
 چنین فرموده سلطان حق آن
 بشارت از پی صافی در وقت
 تمامی گنج رحمت هست میدن
 بخوانی باد و آغودای هوا خوا
 ز نعم ایزدی محفوظ مانے
 تمام این تحفه اهل قبول است
 بخوانی خوان بدنیسان بری
 و هر صد جا است از نرا اجابت
 بکن ای سرو باغ عزت و نیاز
 که هست از شبش حق طرقت خوا
 باخر توبه پایانش رسانی
 بکن مریم تمام ای یار و مساز
 قصص بایان رسان پس اتهم کن
 چو صا و آخر کن خوشتر قنوت
 رسان تا آخر حزن بپایان
 بکن امروز ای جان ختم قرآن

<p> بجو مقصودت از درگاه باری وثر آهمن بسبابه کشائے بود انفع تحصیل مرادات وگزار باب عرفان اسے برادر که حاجت مند زین وریاست سیرا وعائی یونس عالی جناب است محب زان و دره را بر گزیدیم امام و مرشد عبدالعزیز است ووم زان بس قصیر و تبلیست که مفتاح کنوز مقصودت این که لبست پنج و الف و صد هزار است تو نقد مقصود از حق و استانی ز صلوات نبی غافل نمائی در و دایجا برای تیره نورست که تا مشکل شود سهل ای برادر دو سه روز از چه از وی رفته باشد برائی انصرمش کن شتابی که بنود روشنی در وی پدیدار بنه در پیش جامی ز آب شیرین </p>	<p> بوقت ختم سر و سجده آری اگر سینه ختم زمین گونه نمائے بقرآن آیتی از جمله آیات که خیر الناس بهم یارانش اکثر تمامی متفق گشته درین باب مراد را آیت یونس خطابست طریق ختم او بسیار ویدم که را و قدوه اهل تمیز نیست یکی ره لبس و راز لبس طویلست ره اول بتو گویم خستین بدان ایجان که این وقت شمارست چو این اعدا و را پایان رسانی ولی هر روز هرگاهی که خوانی در و داول در و د آخر ضرورت کنون بشنوز من ترکیب دیگر هر ماه یک اول هفته باشد فراغت از عشا گاهیکه یابے بجو یک حجره لبیک کن تیره و تار درش را بند کن در وی تو بشین </p>
---	---

زین ایجان تو هر يك جامه بر کن
 در دوا نکه بخوانی چند اعدا و
 سپس آن آیه را خوانی تو صد بار
 پس نکه هر دو دست از آب تر کن
 تو صد بار این آیت بخوان
 اگر زین گونه خوانی تا چهل روز
 و لیکن این تصور وقت خواندن
 که این هستم بسبب ظلمت گرفتار
 بیایست نوز من طور تلاوت
 نخستین معنیش هر گونه آموز
 چو کردی به نیت گشت بیدار
 بفران را بسوق کبریا
 بوقت خواندن آن معنی بدانی
 خدا استاد من شاگردا ویم
 بود در اختیار او ز باغم
 منم چون طوطی آئینه است قرآن
 اگر این درجه والا میسر
 یقین دانی که این گفتار حقیت
 چو میخوانم سمیعش حق تعالی است

از ابر خود مگر بگذار بر تن
 نمود استاد من زیگانه ارشاد
 چو خواندی خوانی رو دایندم تکرار
 تنبت زمان مسح از پا تا لب کن
 بخوان تا مشکلت حق سازد آسان
 شوی از مقصد خود بهجت اندون
 بود لازم بتو ای یار پر فن
 ازین تار یکیم یارب بدون آزار
 کزین حلوا ای خوش یابی حلاوت
 درین شب شمع هدیجان به فرو
 بر آوری که زین بجز خزار
 که تا از مفاسد یابی ربانی
 که این جمله است وحی آسمانی
 بجز تقسیم او حرفی نگویم
 زبان چه ملک هر اجزا و جاهم
 پس آینه استاد است حیل
 مگر دوا می عید پاک و گوهر
 کلام مخزن الاسرار حقیت
 ز شک شب پاک است و مبر است

شغیع بابہ و روز قیامت	نگہدار و زخدا لان و نداست
بیالشنوز من این قصہ خوب	کہ آن بسیار مرغوبست مرغوب

حکایت

بشهرم بود نامردی را باخوار کسی را یکدم گرم کرد و ام داد زید یونان طعام چاشت بهشت نیاسودی بیک گرسنه گرفت برائی چرخ زن گیر یکدم داد نه سائل را درم دادی نه دینار فقیری بدورش گرسنه و نفیر نه سگسار نه گربه را یک لقمه داد نه پند و نه خاتہ اش سوراخ موشی بدیدی گریست سائی از کوی قضا را مرد آن مرد سحشور بنامہ حافط صاحب کمال ز سر تا پا برهنہ پوست کنده بگرداگرد او فوجی ز زنبور بران مجروح تن از نیشهایش چو حافط را بدید از دوشبناخت	خبیث و ناچار و مردم آزار ہزاران دعو ہا بروی نہاوی گرفتہ تا بدی بر گردنش دم بہر یک خانہ میخوردی و خفتہ گرفتہ چرخہ او را زہیدا و چو قارون بود او را گنج بسیار ز دانشانش وی بر سینہ تیر نہ یک نیزہ ز خوانش او فتادی نہ از مور و گیس وید جوشی ز غم بگریستہ همچون یتیم مقاسش گشتہ زندان خانہ گور بخوابش وید لیکن بعد سالی غریوان ہر طرف شوری فکندہ تمامی نیش زن ہر دم بران عو ہمی کردند زہوران ز جیش دوید و خویش را بر پایش انداخت
---	--

<p>چو آندم دید زینسان حال آن که یارب خوانده ام من نصف قرآن چو این گفتم بدم آن و المصائب در آن میدان که او را دیده بودم که ناگه دیدم از دورش نمایان که خندان خورم و خوش آید از دود چو حافظ چشم خود زان خواب بکشاید</p>	<p>نهان در دل دعا از حق چنان کرد تو ایش نه باین مجسود روح نالان چشم ناگهان گردید غائب تفتیشش نظر هر سو نمودم ملبس بالباس باو شایان دعا گوین مرا بسشاد و مسرور برای قاریان این شکره در داد</p>
---	---

واخرج ابو عبد الله بن منذرة في ماليه عن ابن عباس
قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم من قادمك فوفاء
اربعين خطوة غفر له ما تقدم من ذنبه وما تأخر

<p>ابو عبد الله آن شیخ یگانه تبصنیفش که نام او امالی است کنز زبن عمر زینسان رویت که هر کو قاضی اعمی است چل گام ز وقت زادنش تا وقت گمش یکلی از شعبه ایمان است این کار بیاتا و اجبات دین و اسلام نخستین نفقه دوی رحم دانی سیوم قربانی آید از برادر</p>	<p>با بن منذره مشهور آن یگانه که از تضعیف و زجر تخریج خالی است که فرمود دست آن شمع هدایت خداوندش به بخشید جمله آثام تعالی الله بهین آن ساز و برگش ده این را از کف هشدار هشدار پیاموزم ترا ای خود سر انجام پس آنکه صدقه الفطر را توانی سپس خدمت برای باب پاد</p>
--	---

بود تیار سے زن از بے مرو بود زینسانش انگه عمره کردن	خوش آن باشد که این جمله ادا کرد بنه این بارها ای جان زگرون
سلام آنکس که بر تو وادایی جواب عطسه هم بر پشت جواب	جوابش بر تو واجب گشت بهشت مده این راز و ستامی و الفتا
چو اسم الله را در گوش آری بدینسان نام پیمیشنون	تعالی الله بگو گر هوش داری بیا یاد در و داور استون
نماز میت ای صاحب درایه درخیا قصه آمد بیا دم	بود بی شبهه از فرض کفایه بیا بشنو که فرمود و ستاوم

حکایت

شاهل تصوف نام طیفور بکینیت بایزید آن شیخ بسطام	بقطب العارفین معروف و مشهور رئیس عارفان و شمع اسلام
و خم فتن مکر ماسش شبی آب گرفته آب را آن شمع ابرار	از و درخواست و انگه فت و خوار بیا لبش همه شب ماند بیدار
همه شب بر سرش چون شمع استا عجب شمع بی لبش بر آفتاب	عجب گلزار دین را آب بیدار که شیطان بر سرش روانه و شحت
بسان شمع بر بالین مادر همان مادر ز جام خواب سشار	بشبا ستاده ماند آتش شمع خاور بیا لبش بر سرش چون شمع بیدار
سحر چون مادرش از خواب جریب دعایش کرد و چشم او ببوسید	مرا و یافت قائم آب در دست همان دم بایزید غیب بشید

<p>بتابد در دو عالم آفتاب است بقطب العارفين گرد میشود ز خدمت یابی ایجان انجیابی</p>	<p>که قطب العارفين گشته خطا دلش زان وزش از نور محمود اگر مردی بخداست تابی</p>
<p>واخرج ابو احمد الناصح في فوائد لعن ابن عباس قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم من سعى لانيه المسلم في حاجته غفر الله ما تقدم من ذنبه وما تأخر</p>	<p>ابو احمد که او ناصح لقب داشت روایت می کند از ابن عباس کسی که از برای کار دیگر گناه اولین و آخرینش بهمانی بهر کار خود شتابانست کسی از هر دیگر نیست پویان اگر باشد ولی الله باشد بود کیاب زمینان نیکو بر و در چار سو بنشین تو آنجا که از هر کسی بے آرزو پنی حاجات خود هر کس شتابانست اگر یابی بدینان خاک و شو تو جامی آب یا چوبی خلا لی</p>
<p>حدیثی در فوائد طرفه نگاشت که من بشینده ام از افضل الانس رو و اجرش و هدایت اکبر به بخش حق کند رحمت قریش بخود محنت کش بچید و پایاست که باشد خاص فضل اسد جوان خود مند و خدا آگاه باشد کزین ره بر خوش افتاد و گرو طلب کن کس شود ز نیگونه پیدا روانه باشد از کوئے بکوئے نه بینی کس که پویان بهر حسنست شکار بیه فتر اک او شو کنی یاد و راز شخصی ملا لے</p>	<p>ابو احمد که او ناصح لقب داشت روایت می کند از ابن عباس کسی که از برای کار دیگر گناه اولین و آخرینش بهمانی بهر کار خود شتابانست کسی از هر دیگر نیست پویان اگر باشد ولی الله باشد بود کیاب زمینان نیکو بر و در چار سو بنشین تو آنجا که از هر کسی بے آرزو پنی حاجات خود هر کس شتابانست اگر یابی بدینان خاک و شو تو جامی آب یا چوبی خلا لی</p>

<p>اگر بیمار را تیمار سازند پتیمی را اگر نشنود کرد سر این جلد انفاق ست و اثبات بهر کار ارچه اکثر چیست باشند درین جاز هر شیلان شو آب همین میدان مقام متجانست شنو یک استان گویم درین باب</p>	<p>عیادت گرکنه تو پاک بازی بے خود اینمه بهبود کرد کند کی جز حبیب اسلا بن کا درین میدان لیکن بست باشند ازین وادی بهانی هست رتیب لقب بود بکر اصدیق زان هست کز و گلزار ایتار هست سیراب</p>
--	---

حکایت

<p>مگر این البار گشت عازم سنین عمر خود آن بهر تسلیم بسالی خلق را تعلیم می کرد بسالی بر سر کفار اشرار بر آهنگ حجاز نغمه سازان چو غم جج نمود آن شیخ ابرار ز راه جج چو شد مقطوع بهر دمی نگذشته بهر دفع حاجت بیک گلخن رسید آن پیر وانا زنی را یافت هم آنجا نشسته همان مرغان ز پرنای پاک می کرد</p>	<p>برای حج نیت را کرده حازم بسته اقسام فرمود تقسیم به بند و هو غطت تفنیم می کرد ز ابرو تیغ می گشته شرر بار شد می سالی برای حج شتابان گرد می ز اهل تقوی شد باویار بوقت شب فرود آمد بشهر روان شد صاحب کشف و کرم تنه مرغ مرده ویدا فتاده آنجا نقابی شرم را بر روی بسته دعا از خالق الا فلاک می کرد</p>
--	---

که از یقین نگذارم خدا یا
 چو زو این المبارک حال پرسید
 که من از این بیت بر صطفایم
 مراسته روز شد که دانه دودرم
 و دو دختر دارم اندر خانه خویش
 بگفتم چون دو بهر رفته از شب
 جواب من چنین دادند ایشان
 که تاب یک سخن گفتن نداریم
 من این مرغان که بینی شامگان
 بدل گفتم که این بر من طلال اند
 شنوا حواله این مستای برادر
 چو شمع عمد از این قصه شنید
 یکی همیان ز راز که حسبت
 سپس آن قدوه اخبار و ابرار
 رجوع خود بخانه مسالمت دید
 رفیقان سوی شهر که رانند
 میوم الترویج یاران یکدل
 یکی پسید شیاکی رسید
 سپس در وقت و در هر وقت

به نیسطره و هم رب البرایا
 بپاسخ دیده اش خون بار گرفتید
 ز اولاد رسول با صفا ایم
 نه پنداری که اکنون ناصبوم
 که از جوع اند آن هر دو جگرش
 که قوما و اسجد المحضت الرب
 که از جوع چنان خاطر پریشان
 بیک لحظه بین جان می سپاریم
 در نیجا دیده بودم ای سخنران
 اگر بر دیگران وزر و نکال اند
 بحال من مرا بگذار و بگذر
 ز اصداف عیون گوهر بسیارید
 سبک بکشا و دواش غمش نیست
 نکرده هیچ کس راز ان خبردار
 که صفر الکف ازین ایشار گرفتید
 بهجرش لخت دل ما بر قشایند
 بوقت خطبه دیدندش به پیش
 جوابش داد این بیاعت که دید
 بهر ارکان حج دیدند واقف

سوال بس سائل نه و نمودند
وگر در سکه و شهر بدینه
بشهر خود چو یاران در رسیدند
تمامی قصه حج و ملاقات
شنیدی این ولی انکار کرد
دو تنه کس را یکی شاهد نمود
به بحر حیرت آخر شیخ شد غرق
بحال این محاکمه و سزای وز
شب به بیداریش را لشکر خواب
چو شمشیر بسته شد زین ملک عالم
ز شغل این و آن چون رو بر تار
رسول الله را در خواب خود دید
چو ابش را و زان احسان که برین
براه حج چو داوی صرک زر
ز اهل بیت من بی شبهه بود او
چو احسان را بنجر احسان جزا نیست
و عا کردم برای تو شتابی
خدا بر یک فرشته اسر فرمود
همان بود آنکه او را دیده بودند

جوابی هر یکی شانه نشنودند
نیاید در نظر آن صاف سینه
بشهر خویش شیخ شهر دیدند
همین گفتند پیش ذی الکلیات
بسو گند آن دگر اظهار کرد
عجب تر شیخ دین از وی افزود
بکذب و صدق اینجا چون کند
تمامی عقل او شد حیرت اندوز
به نیما بر دو شد بروی ظفر یاب
بملک دیگرش بردند در دم
از ان گم گشته مقصود خود یافت
به پیش رفت از وی حال پرسید
منودی گلخت گردید گلشن
پی آن بیوه محتاج مضطر
که کشف راز خود بر تو نمود او
درینجا جز بدست او عا نیست
که از یزدان ثواب حج بیابی
که کن از بهر عبدا الله حج زود
مسائل را از او پرسیده بودند

نخایدا این ملک را روز محشر	پای تو حج بهر سال ای برادر
پای ایثار هر کوهی شتابد	جزایش از خدا زینگونه یابد

واخرج احمد بن سفیان وابو یعلی فی مسندیهما
عن انس عن النبی صلی الله علیه وسلم قال ما من
عبدین یلتقیان فیتصافحان ویصلیان علی البنی صلی الله
علیه وسلم الا له تیغ قراحتی یغیر لهما ذنوبهما ما تقدم منهما وما تأخر

همان احمد که بن سفیان شخ خواهند بدینگونه ابو یعلی ست دیگر مسندهای خود زینسان شتند روگس با هم ملاقات ار نمایند درین اثنادر و دارینر خوانند زیکدیگر جداگشتن نیابند گناه اول و آخر یک دم تغاثق هم تصافح روز عیدین نشد منقول هم ز اصحاب خیا ازین و جمله ارباب فقاہت برای قازم الاسفار و غائب درین سہ روز اگر نعت نهند بہ صحیح حدیث گفتگو نیست	وحید الدہم والد و دانش دارند بین شمع شبستان پیمبر کہ ختم المسلمین فرمود و رپند بهم باب تصافح برکشایند جزای خود ز من پسند و دارند کہ در گلزار عنقو حق شتابند بخشد قادر قیوم و اکرم بروز جمعه زان سلطان گوین کہ مروی نیست ز نشان هیچ آما شم و ستند در بدیع و کراہت بجامان این حدیث ذی اثر جان جزاین بر جا و بر تو قصد کشوند دران سہ جا بقولش آرزو نیست
---	--

بیابش تو کنون شرح و بیان شر
 خداوند از محبت هست خشود
 چو آثار محبت دیدار و
 سجایای کریمان بچنین است
 بیک کاهی گوی که بختی باشند
 که ذات حق تعالی محض خیر است
 زاهد از محبت دور نشود و دور
 بود عالم ز آثار محبت
 محبت مایه درویشی آمد
 چو حق پرستی محبت دین ایمان است
 طلاق ایمان اگر تجویز مولی است
 از تبا صاحب لولاک فرمود
 که گریه من ز مومن بعد از من
 روان بود کمزور و دری گزینند
 تمامی کار ایمان را اتفاق است
 همان بهتر که باشی صاف بین
 چو اس الحب عشق استای انور
 که هر کوه عشق در زید و نمان کرد
 دراج های علیای شهادت

که خواهم پیش تو تاد استانش
 تبا غرض را نهایت منع فرمود
 پیش من خود گنه بخشید از وی
 که بیان را نمرم پس نشین نیست
 بحر فی جرم انبوهی بختی شدند
 اگر خیر می رسد و ان مروضیت
 دل خود از محبت دار معهور
 بود و دار اکنان دار محبت
 همین فقر و خدا اندیشه آمد
 بدان ضدش نفاق و فسق و لغو
 ولی نیز از وی حق تعالی است
 که باشد قول و فعلش مایه شود
 پس خبیثش ای محبت اندر
 پس زانوی رنجوری نشینند
 نلایقش سر بر بخت و نفاق است
 و خجل و مکرو کذب و بغض و کینه
 چه خوش گفته درین مفسر
 سپس عفت گزید و هم از آن
 خدا بخشد بپای آن ذی سواد

هلا تا زنده در آویز	ز اهل بغض تا با شے تو بگریز
درین بنی شوقید استانی	که از کفر اجوا هر هست کانی

حکایت

بسطین رسول الله کبار	شکر بنی بنا که شد پدیدار
پس سر روزا صاحب پیمبر	چنین گفتند پیش سبط اصغر
که پیش اکبر رفتن ضرورت	کزین پس و ریت اعقل دست
بپای سخ گفت معذوم درین کار	که من پیشیندم از سلطان ابرار
که چون دو کس بهم رنجیده باشند	ز یکدیگر کرد ورت و دیده باشند
خشتین هر که باب آشتی برفت	ز ره طاشاک بخش سرسبر رفت
بوقت رفتن جنت مقدم	بود بر دیگران اولی و اقدم
ازین رفتن مرا معذور دارید	بر اور نشیمن من بیارید
که تا در رفتن جنت مقدم	از من باشد و ان انموه اعظم
خدا کند که تقدیمم بخشند	بر و یکد ره تقطیرم بخشند
چه حسن المجتبی این قصه بشیند	نهنوش رفت و از وی شاو گویند
سران و سران ز نیگونه باشند	که تخم ریخ در دلمان باشند
خداوند از کینه ده پناهم	که از ریخ کلف چون من کاهم
اگر چه بدر عالی قدر دارم	ز کلفت و اعنار و عیدم
ازین زود در محاق آید گرفتار	سید ویش ساز و شیر و تار

واخرج ابوداؤد عن معاذ بن انس ان رسول الله صلى الله

عليه وسلم قال من أكل طعاماً ثم قال الحمد لله أكله طعمني
 هذا الطعام وزيتني من غير حول مني ولا قوة غفر له ما تقدم
 من ذنبه وما تأخر ومن ليس ثوباً فقال الحمد لله الذي كسا
 هذا وزني من غير حول مني ولا قوة غفر له ما تقدم
 من ذنبه وما تأخر فقط وأخبر دعوا أنا الحمد لله رب العالمين

<p>ریش عالمان دلیله پرست که در علم جاویدست حاوی بیاب شکرین دیشین سفت پس آنکه این دعائی شکر گوید زیادتیش تر شود و رشکر رحمان شود بحسبیده خد هذا ترا ضی که آن مر قصل بیان را اساسست کند یک سیل آن بنیاد بر باد پس آنکه خوشن راخوان مسلمان بنود بر نارد و زخ را مکن تیز یقین میدان که تا ایمان برسد بکمال شکر جامان باش عازم طلوع شمس لازم نه است هر نعمت ترا شکر لیست و حبیب</p>	<p>ابوداؤد و کوشنج کبیرست مخافه ابن الانس و راست راو چنین گوید که ختم السلیک گفت طعام آنکس که خورده و دست بشوید پس از پوشیدن جامه بدینسان تمامی جرم استقبال و ماضی کنونین ذکر و شکر و سپاست نهی گیر بر اساسیست بنیاد تا اول شکر نهج پیشه گردان در کافر نغمه بگریز بگریز بشهر شکر چون قتل گزید که هر شکر ایمان است لازم که کل در موسم فصل بهارست و نعمت چون خدا و اوت محبوب</p>
---	---

ولی شکری بوفق جمله انعام
 که شکرش را کسے تابے ندارد
 چنان تو شکر انعامش شهای
 چنان شعل و ہی در دست کور
 که جمله انبیا و جمله املاک
 مگر یکد و پئے نهایش تو
 ز بد و فطرت تا منحل هوش
 به بطن ماورت چون آفریند
 میان مجلس تار یک و تیره
 برای تو گلستان ساختندش
 مصون بودی ز هر گرمی و سردی
 در و گردیگرے محبوس گرد
 بدم ضیق النفس جاننش ستاند
 همان مجلس برای تو گلستان
 در آن مجلس تو ابراهیم کردار
 سپیشتی برون آن مجتنب
 به بین این طرفه تر صبح آکی
 نموده رزق تو از حسن تدبیر
 بنی فرمود زینجا اے برادر

نه از خاصان بود ممکن نه از عام
 ازین خانه کسے تابے ندارد
 چنان نخته بستم سوزن آری
 هدایت چون کنی کوری ز نوری
 همه عاجز شده تا شاه لولاک
 بیا بشنو که تا باشم سخن گو
 بتوفوار نهماست در جوش
 پس انگه در تبت روحی میدند
 که چشم عقل در وی بود خیره
 همان مجلس شهبان ساختندش
 دو تنه مه اندر و آرام کردے
 ز عیش زندگی مایوس گرد
 ز قید زندگانی وار بلند
 برای دیگران گوشت زندگات
 پئے تو باغ بهر دیگران نار
 سوئی آغوش مادر کردی آهنگ
 که پیش از زادنست فضل کماهی
 همان پستان باست راپر از شیر
 که چون جنت بود آغوش مادر

در وین گروان و چشمه شیر
 چو بودی سست پای ضعیف تو بود
 ز ناخوردن چو آندم دور بود
 بوقت نیم شب در شدت برود
 غذا چون خواسته از شیر اندم
 غرض آنوقت که سلطان پیر
 چو سیاب غذا آماده گشته
 شکستی نان خامیدی بدندان
 نگه کن که ضعیف و گریزون کرد
 بنودت چون که ز در رفتن از پای
 هم او مرکوب تو هم روزی که ازو
 بتوزان روز جمله افریابیت
 به بین و افضل التنازل قرآن
 که شکر ما و شکر والدینت
 چو این وقت رفتار دوات
 چو بیل بر گل خندان مادر
 که ای سرور و ان دریاغ خا
 درینا چون رسیدی در جوانی
 بهمان مشغول خاطر رفت یکسر

که گرد و چپه او چاشنی گیر
 بیاب و نام تو مهرت برافروزد
 بشیر مادریت مسرور بودی
 لحاف از کنار مادریت کرد
 شدی فی الفور سر و شاد و خرم
 و لش ازوشنه تسلیت خسته
 بختندی بسفره پر نشسته
 شدی پس سیر آن سلطان در آن
 بمرز و قی ز سلطان نان فروتن
 بدوش مورت بودست ما و ا
 ز بر دشمن ترا فیروزی ازوی
 حقش زاید بود چون شد قید
 که حق فرمود اندر چند لقمان
 مساوی شد او کن زود و نیت
 و مان را گوهر گفتار دوات
 شدی هر دم نو اسبان و سخنور
 شدی با دهن مادر روانه
 بجوی اعویش و کامرانی
 روی در خدمت سلطان کشود

وسیله از اسیرانش بچوئے
 دل سلطان و دلهائے وصال
 چو خواهد حق ترا سلطان شویا
 گزینم خواست او اینج اوده آست
 بهر جای تو چیرے گر بیابی
 که این عالم همه در قبضه است
 بدست او تمامه خیر و شر گیر
 چو آنجی یقین در دل نهائی
 شدی سوسن کنون شکری کن
 بیاتامشع شکر افروزم کنون
 که جان و جسم و اعضایت تهمی
 ز نیش سربسریکسویشتی
 و گریبینه کنه برومی صدانگ
 و گره گز نسازی شکوه حق
 علاج پنج شکوه بشنوا من
 که سوئی بر تران خود نظر کن
 دل ایشان بدست آوزگمدار
 ز خود گر افضل و اکمل بیابی
 که یارب فضل خود برین عطا کن

که تا سلطان کنیا تو نکوئی
 بود در دست سلطان معظم
 و گرنه در بدر چون خاک شو خوا
 برین هم شکر لازم گردو آید
 بتو لازم که در شکرش شتابی
 اگر مغری در ویابی اگر پوست
 زلا معطی و لا مانع خبر گیر
 بروئی خود دری ایمان کشائی
 دل خود را بشکرش آشنا کن
 طریق شکر را آموزم کنون
 کند فرمان ایندرا غلامی
 نه در دل آوری نه از چشم منی
 ز دست دل زبان شکن تو اینچار
 کزین ایمان ندارد هیچ و نق
 کزین دشمن بود بهر تو ماسن
 بر ایشان از ترحم راه سر کن
 تو زیشان افضل شکرش جبار
 برو کن این دعا از حق شتابی
 زواحم مکر خود مارار با کن

اگر بینی بجای مبتلائے	مهر اخو لشتن رازان بلائے
امان جویان بلا از ایر پاک	وزین غم تابانی پاک و بیاب
وگر بمواریه استغفار مکن	عجب کار سیت روان کار سکن
اگر استغفار کار و پیشه کردی	گه اندوهناک یجان نگردی
خصوصاً نسبت استغفار هر روز	بخوان شام و سحر و بخت اندو

اَللّٰهُمَّ اَنْتَ رَبِّيْ لَا اِلَهَ اِلَّا اَنْتَ خَلَقْتَنِيْ وَاَنَا عَبْدُكَ وَاَنَا عَلَى
عَهْدِكَ وَوَعْدِكَ مَا اسْتَطَعْتُ اَعُوْذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا صَنَعْتَ
اَبُو عَلِيٍّ هَمَّ بِكَ عَلِيٌّ اَبُو بَدْرٍ هَمَّ بِكَ عَلِيٌّ اَبُو عَلِيٍّ هَمَّ بِكَ عَلِيٌّ

اگر بگفته من گوش کردی	یقین دان جام مقصد نوش کردی
اگر از گفته من سر به پیچ	سزای خوشین یابی که پیچ
زمن یکدستان بشنود و بینا	رسد بد را بدی دریاب و ریا

حکایت

شدیدم بود و خرد میجا	فقیر بنیوای و بے سرو پا
نمودی روز پل تا شب گدائی	نبودی مایه اش جز بنیوائی
به زنبیلی که ابر را بود حال	نبودی چو گل به قرص کال
ندیده که بهر آن محنت اندوز	بجز قرص سه و خور و شب و روز
بان دست که بودی ترش بار	سپیش بودی در خرد و خوار
هنر از آن پار تا هر یک بزنگی	برو بود دست چون در پیشه رنگی
زنی عالم مزین بهیثالے	چرخ دلبری بدر کمالے

خوش شمع شمعستان صباحت
 و با نیش چشم سار آجیوان
 گل و آبش تمام از میو فالے
 بخوانده مادرش شیطان ملعون
 مرا و را بود ظفر همیشه گفتم
 بعد از آن فقیرے مینو بود
 اگر چه دولت و نعمت همیشه است
 همین بودش حیات و زندگی
 همین در جوع و آتش نان آبش
 بگذرید روز اگر محنت کشید
 قصار ایامی عمرش رفت در گل
 کچنیش رفتی چپ چوین بار
 چون نهان گشت مهرش در تیر خاک
 بخاکش بود روز و شب نشسته
 هم او را قبله امید گفتم
 زوی چون آتش مهرش بدل چش
 ز دیده مشکلمای اشک رانده
 هوای بوالهوس این گونه باشد
 در عشق فانیان بگریه بگریه

لبش نخلت دو کان ملاحت
 نبل و آجیوان بیهق خوان
 سرو کارش همیشه فتنه زانے
 دل گردون ز مکر او جگر خون
 همیشه خانه اش بوزید نیت
 فقیر از جان دل بروی فدا بود
 همین ن را بجای گنج پنداشت
 همین سرمایه جان و جوانے
 گمے پیرو گمے مرشد خطا بش
 رخس دیدی لبش است رسید
 طعید اندر شش چون مرغ سبل
 گلش بر بند و بر جاماند چون غار
 شفق سان غرق خون و آن شوق پاک
 چو مهرش دل بخاکش ماند بسته
 هم او را کعبه جاوید گفتم
 گرفته شوشه قبرش در آغوش
 بخاکش طرفه ترابی رساند
 که چون کم شد هوس جاننش خرا
 بیا قے گر بقا خواهی میانہ

غرض بر قبرش آن ماتم رسیده
 همان گریه دماش بود پیشه
 هر کوی که رفته بود گریان
 شبی بنشسته بد بر مرقد یار
 که نخت از این جهان برو تکی حیف
 نبردی چون مرا با خویش همراه
 قضا را ناگهان آنجا سجا
 نبردش رفت و گفت این گریه چیست
 جوابش داد و گفتش کامی خداوند
 که این قبری زن مجبویه هست
 تهنیت تمام پاک برودند
 بسان مار بر گنج من اینجا
 بد و فرمود عیسی کامی ال فکا
 بکن با خالق خود آشنائی
 بگفتا چون کنم دل ارم نیست
 ترجم کن دمه بر حال زارم
 خدا را از خدا خواه ای خداوند
 بگفت از نصف عمرت هر چه باقی
 بگفتا دادم او را حق گواهیست

سکونت داشت چون مردم بدیده
 غم یارش دل آزارش همیشه
 دلش بر تابه غم بود بریان
 سخن گویان بد و بانال زار
 مرا بیکانه و ش پنداشت حیف
 ز تو این یوفائی آه صد آه
 رسید وی شنید این ماجرا
 برین قبری نشستن این کیست
 دو سه سال است کافتا دم درین
 ز جان و دین و دل مطلوب هست
 در یغا گنج من در خاک برودند
 گرفتار و دود در بنج من اینجا
 دل خود زین چشم پیوده برار
 که تازین درد و غم یابی ربائی
 بگریم روز و شب بین کارم نیست
 کنزین پس صبر را طاقت ندارم
 که از جان و دلم بردار و این بند
 بدوده تا بخوام بر او زیست
 تو او را زنده کن حاله تماهست

بگفتا قبر او نشکاف و بنگر
 بحکم او هماندم و بر شگافت
 سیجا پس رکعت را داد کرد
 که یارب زنده کن ایمن ده راز و
 سبحان الله انما انت یومئذ
 پس از چندی که از آن شهر شگاف
 برون گشتند و راز و شان گاه
 ز موطن چون تنه تنزل ره بریدند
 بوقت که همه گاه مانده گشتند
 همان راز و می که با خود به خودند
 گدا بر بستر راحت غنوده
 که ناگه بر سر شان شاخه زاده
 بنیر آن درخت استاد گشتند
 چو شهراده ز راه آب شد پیاده
 چو مصروعی به پیش او بعلطید
 برون شد از تنش تا بکوشش
 پس یک ساعت آنجا گله و قناره
 نهوش آمد و چشم خویش بکشا
 تو خبی یا ملک یا چیستی تو

که اینک زنده گرد و آن من
 تنش را سرب بوسیده شبت
 سپس به رزن مرده دعا کرد
 بدم آن مرده زن راز زنده نبود
 گدا و زوجه اش آمد خندان
 بسوی شهر دیگر که و آه زاده
 پوا شک آه عاشق هر دو همراه
 چهارم روز به سنگ تراچه دیدند
 بظلمت یک و خشت آخر شستند
 بآن تاب و توان راز زنده کردند
 بمالین شمع رو بیدار بود
 رسیده با سواران و پیاده
 به راحت و می آید گشتند
 نگاهش بر رخ مد رخ فتاده
 مگر مصروع بود او ماه بودید
 غنیمت دان که باقی ماندش
 دل و هوش و توان بر باد داد
 سپس بیدار وی گامی برد
 درین میدان بزمی گشته اند

بدو گفتا که ره گم کرده هستم
 چه شد این گفتگو با هم بیدار
 ملک زاده از و گردید پریان
 بگفتا من ز جمله رهروانم
 و گر گفت که این بن را بدانی
 چون گفت این قول زنج و شمشیر
 نه او را و نه منی شام
 گدا از رسته چو این گفتار شنید
 برو شد طعنه گفتیش گای جفا کا
 زش گفتا که بیشک ره نشستی
 سپید و کرده سوئی شاهزاده
 مرا از دست این ظالم بر ما کن
 مرا و شاهزاده هم همین بود
 هماندم سوی شهر خود روان شد
 گدا را یکبارگیه شد گرفتار
 همه من زار زار آغاز کرده
 گریبان چاک بر سر خاک میکرد
 بد انسان گریه کرده زین تپایی
 قوتها را هر دی نترسیدش آمد

پی رهبرین اینجا بین شستم
 شده آن خفته تخت از خواب بیدار
 که تو چون آمدی در این میان
 بغیر از رهرو و دیگر ندانم
 بگفت ایمنت آری یار جانی
 که اسی شاهزاده بین بر بنده بیداد
 و گفتا شنیدمش هم بهرام
 بخود پیچید و همچون بیدار زید
 مگوزینسان و گریه شد از شداد
 اگر رهزن نه بی شبهه مستی
 که بان ای دستگیری یافتاد
 نه از هر خود از بن خد کن
 بیک مرکب سوارش زد و بنمود
 بسان برق از چشمش نشان شد
 ازین آزار همچون امیر آزار
 و رشور و شغب را باز کرده
 هزاران آه آتشناک می کرد
 که بودی گریه کرده مرغ وای
 چو بدری در شب تاریکش آمد

نشست سر بر جانش سپید
 تسلی داد گفتش ره نایم
 ز ره چون گدا این مژده بشنید
 بگفتش روانیجا بعد سه روز
 در نیجا باب این هنر اوده شاه است
 بدینسان شد درین دست نایاب
 بوضفش هر چه گویی جمله بر جات
 اگر از گفته من سرتاب
 روان شد قطره زن آن سینه از گدا
 فقیش بود آه و ناله میرفت
 پس آن سه روز آن محنت کشیده
 چو شه آمد بدیوان عدالت
 تمام آن ماجر اجماع روح بیدار
 هماندم آن دو کس اشاه نیند
 که من گاه به بحر اوزند بدیم
 ملک فرمود زن آشفته خاطر
 بگفتا شاهدین آن شهید است
 بود دیگر گواهم ابن مریم
 ملک فرمود و تا آن سپید

چو گفت او و منش تر ز اشک گریه
 در این شکست بر توک شایم
 چو گل شکفته شد چون برق خندید
 به بینی طرفه تر شهر دل افروز
 که بس عالجانب دین پناه است
 گلستان عدالت ز دست شاداب
 مرید خاص تیغ و سیاح است
 در آنجا مقصد دل را بیاب
 چو اشک خویش بر هجران دلاور
 بسان شعله جلاله میرفت
 بشهر یار خود آخر رسیده
 رسید آن افسر فرق بهالت
 عیان بنمود پیش شاه عاقل
 طلب بنمود شان که وند امکا
 نه نامش هیچکدام از کس شنیدیم
 که روکن شاه دین خویش حاضر
 که بی مثل ست و بی شبهه نیست
 که ایندم از رسولی می زندوم
 شود بر فرق شهرم سایه گستر

پس آن کفایت آن روح جسم
 شمش قدوة الابرار را خواند
 پس آن بر سر حاضر شوند
 پری رخ چو پستان انکار میکرد
 بنی اندک گفتش شرم کن شرم
 و سر او بر سر او چو شیار
 چو بشنید او قول راست پندار
 بنی اندک گفتش گو و بین و دم
 چو این گفت گفت ازنا و صر
 چو کرد و او ترک مشک نیست حق
 چو شد این مجسمه اندم بدیدار
 که چون تار کش و یامی دن بو
 یکی ز احیاب روح اسد گزید
 و با شکریه و مارا بهیاسنو
 و به شاکرین جان بخشیدار
 چو بر لب لبین محبوب ربی

بشهر آمد چو جان در جسم آدم
 بعد عزت و جنت و پیش بستاند
 در آن قصه به پیش لب کشوند
 همان تنگبار و انهار میکرد
 مکن رزم از خند پیش آرزوم
 و گمرد و زمان جان می سپاری
 من از نارسایی داریم انکار
 که هر چه او داد مارا باز و دم
 بهاء ال خود با خویش برده
 و نیست مله حق منزل سلطان
 عالمی است و عبرت پدیدار
 هم آن دون را گدا متروک نبود
 که او بود و است که این شاه گوید
 ز کس شکر بهیم ما برافروز
 بیامرز آنچه کرد و شطارا
 که باشد در دنیا ما را هر چه

حکایت

که وایم بین و انسان را معین اند
 نختی نهادی و بگریمصل است

و انحاء العالمین اند
 بظنش چو بنی انسان متعل است

بحسب اقتضای خاصه خویش
 چو طبعش بود آن خاصه جاذب
 بود هر اسم را منظر هزاران
 و منظران اتم و اکمل پند
 یکی محبوب رب العالمین است
 و گریه بغض رحمن الرحیم است
 یکی مطلوب و ایمان و اسلام
 یکی را مسکن و ماوا بهشت است
 یکی صد مکر را پیشه گرفته
 نخستین مکر او از من بیاموز
 بود اصل الاصول مکر آن دو
 که من کل الوجوه از وی فرغت
 حیات اخروی ای جان دوستم
 یکی را شد حیات طیبیه نام
 و گریه باشد حیات بدتر از موت
 با برادریم بین بر من مزین است
 حیات اخروی از وی چو برنده
 را نامم تر از از هر مکاید
 که تا ایمان تو ماند سلامت

نمیدرست تظلی را ثمر پیش
 شود طبعش سوی آن میوه راب
 بسان قطره های تشنه باران
 که از فیضش همه سرشاروستند
 محمّد کو شفیع المذنبین است
 که آن ملعون شیطان الرحیم است
 و گریه مرغوب او کفران و آثام
 و گریه را نزل و جایش کنش است
 و گریه در نقش اندیشه گرفته
 سپس از نار و فحش مکر او سوز
 که از قلبی بر دایمانش بیرون
 بیاید چون بر داصل البصائب
 که بهر هر دو در قرانش است
 که در نخل است بین ای خوش البرجاء
 که لازم میشود بر هر دو شوق
 که حق فرمود در وی بآیه الموت
 بهوت و الهی او را سپردند
 به بندم رخنه ای کیسده کاید
 روی خستم بمیدان قیامت

وز انجا و بهشت آرام گیرے
 چو این اجمال را بر قوم کردیم
 نخستین شرک دان کردیم
 پس آنکه شرک دان ایجان و قسم
 نخستین ذاتی و دیگر صفاتی است
 ز ذاتی در جهان کم بهره دارند
 و گرنه جمله سکان اقلیم
 تمامی انبیا بر دفع این کار
 بدفع این بلا سلطان گوین
 همه مضمون قرآن هم بی است
 بذاتی این زمان کار نکریم
 نخستین صفت علم او بیان کن
 که علم او بر علم ماست اکمل
 تمامی علم و فن ما حصولی است
 حصولی کی بری شد از عوارض
 حصولی را بدان مخلوق و حادث
 همه علم خداوندیم حصولی است
 حصولی همچو موصوفش قدیم
 محیطش گشت باشد جمله اشیا

بموت اخروی ایجان بنمیرے
 بتفصیلش نگارم نوره نوروم
 نیا بدعام تا خاصان اما نے
 له بهر هر یکی رسم است و اسم است
 شنو تفصیلش می سرایه لیت
 و گرنه خواهی مجوسا آشکارند
 با شرک صفاتی یافت تعلیم
 فرستادست جبار جهاندار
 رسیده هم به تعلیم ثقلین
 بر دینگر اگر نمی ستایست
 کنون شرک صفاتی می نگارم
 که پنج شرک را کندی ازین بن
 و بلیش آنکه جاهل بودم اول
 حصولی سر بر خوار و فضولی
 چنانکه مرا ابر است عارض
 چو حادث شد بهر کی از حیوان
 محیط جمله اشیا با ضروریست
 ز نقص از علل پاک و سلیم است
 شد و عالم همه معدوم و رسوا

که رزق و حفظ او مفقود گردد
 محیط جلاش یا چون خدا شد
 شهنش حاضر و تو از غلامان
 همین انی که نشان قدرت نداید
 و گر گویی که ایشانست مقبول
 پس ای بخت نافر جاتم گمراه
 که مقبولت ز حال غیب یکسر
 که بر سبک گو هست بی غیب
 گمراه غیر خدا حاجات خواهی
 بنی و انبیای شهبه و بی ریب
 بگویم جلای پشام خدا بود
 بدان که این ز این فریاد و زار
 باینه ز این نفیر صریح است
 اگر کردی تو کافر کشته حیف
 زنت زین عیبا اگر نیست میباید
 و گرنه هر دو گردیدند مرتد
 و گر کنی نوع شرک ای یار جانی
 عباد ائمه آن مخصوص باری
 چه خواهی سر بر کفر و حرامت

بیکدیگر بنهسان نابود گردد
 زو یکربتن مقصد خطا شد
 بخوای طلبت این چیست سنان
 که کارت را بسامان اندر آرند
 ز مقبولان جهان یا بنده مالکها
 ز حالت چون شود مقبولت آید
 نمیداند بقرآن نیست و بجز
 خدا فرمود قل لا اعلم الغیب
 بپیش و کنشست افسوس آتی
 اگر گویی بنبر او ندی از غیب
 ز نوع غیب و اینها جدا بود
 که از غیب نزد آگاه است بر آری
 قبیح است و قبیح است و قبیح است
 و و و کیشین بلار اگر شسته چیده
 کنون شد با نند گرد و مرغوب
 خدا را چه مناسبت از چنین بد
 بگویم ترک کرده گمراهی
 شب پیش گریه غیرت خواست
 زایل العالم این فتوای عامه

بخیر اسدا اگر مجده نمودی
 چون خوانی پنج وقت ایامک نعبد
 حق مبعوثش ایجان نگه دار
 مشهور پیش قبری استاده
 زبان بکشاده در عجز و نیازش
 ز حالت یخبر آن مرده بالشد
 در پنا مرده را معبود کردی
 مگر تو حاضر و ناظر خدا را
 ز کار خویش یا مجبور دانستی
 مگر قرآن را دانی فسانه
 خدا را زین بلا بگیر نیز بگیر
 که این بی شبهه تشبیه نماز است
 بجز حق بهر دیگر مان منہ صوم
 بجز بهر خدا شب زنده داری
 ذبیحه کان بے غیر خدا هست
 خورشماکے کہ ہر مقدس یاد
 بود جملہ حرام ازوے حذر کن
 مرد ہرگز بانوہ نزار است
 شبیم حج بود از وی حذر کن

شدی بدتر ز ترس و پروہ
 سرین گرہے دارے فلا بد
 زہر معبود کن انکار اے یار
 موٹ بست بر سینہ نہادہ
 مگر بنداشتے کار سازش
 خدا بر جملہ حال تست آگاہ
 خدائی خویش ایدرود کرد
 منیدانی خفے و آشکارا
 کہ دیگر را بجائی او بخوانے
 کہ ہر مضمونش می آری بہانہ
 بخود بر آتش و وزخ مکن تیز
 در و وزخ پی این کار بازست
 کہ هست آن اقیح و ہم مورد لوم
 اگر کردی بلا بر خویش باری
 بخش آن زو میالا پیچہ دست
 برای نذر میت سے گزارد
 خدا را زو نہ رست خویش بکن
 اگر رفتے شود کفر تو اثبات
 اگر کردی چشم از توبہ بکن

مروهر گز با بنوه — مغن
 سفر به زیارت رسولان
 نبی گفت با سید مشوبات
 گمراهی مسجد کان ثواب است
 نخستین مسجد بیت الحرام است
 یک نیکی در و گریه شتابی
 و دهم زان مسجد الاقصا است آید
 سیوم زان مسجد صدر المصلی
 همان اجر یک در اقصا بیابی
 و گمراهی اولاد و ذریه
 چو احمد بنش یا استال آنها
 چو به قول نجم دل گمراه
 بقول کاهنان یا اهل تبسم
 پیغمبر از خود نیز ار کرده
 و گمراه رقیه کز اصحاب کفر
 سر اسکر و شرک و راه بیانی
 رسیده کفر هم چون جشن نوروز
 بسنت آمد بدینسان هم دهر
 بیابان نور من یکدایستان خوب

نه سوئی طفت با بنوه حبیب
 مکن هرگز لبان بوالفضلان
 سفر هرگز نسازی انجوش او را
 ز فضل اسدوران بکشاده بایست
 که بیت خاص خلاق الانام است
 جزایش همه هزار از حق بیابی
 که از پنجاه هزار آئی گران بار
 که آن معبد برای اهل تقوی است
 خدا بخشد باینزدگر شتابی
 که باشد مشعر شرک آن نهاده
 خد کن کان بود اصل زبانها
 یقین انهم سرایان ندره
 اگر سازی که تقدیق تسلیم
 چو شیطانان به و نخر به نوره
 هم آتمادش از راه بکفر است
 و گمراه خویش را بسوس شوالی
 چو هو لی یاد و الی الی الی الی
 مشو هرگز در بنما تنفس از
 که هست آن سر بسیر غوبه غوبه

حکایت

<p> شنیدم بود یک شیخ یگانه خلایق مقتدری و مقتدر بود زبانش چشمه تجرید و تفرید عجب شمع که شه پروانه اش بود همیشه مورے شاه زمانه ز گردشاهے دور چرخ دوا نوامی نوبت نوروز بر فست چو بخت شه بهر جانیزه بالید ز انعام خدا از بهر انعام چو ابر حمتش هر سو غلو کرد شد از سیر حدایق ذات بهج گل احمر لطف جو مبارے بگرداگرد و نشین و زینق همان لاله که جادرباغ دارد رخ خیری بزروی و نشینست ملک بر فاضلگان نینسان بفرمود در باغ طرب را برکشایند بوفق حکمت هر رنگ سازد </p>	<p> چند وقت و شبیه زمانه امام و مرشد اهل هدے بود عیان از چهره اش اسرار توحید بقرب خانه شه خانه اش بود بصحن خانه اش بودے روانه سرداری بهشت آمد پدیدار زمین هر سو بساط سبز آهست زمین با آسمان هم رنگ گردید زمین گسترده هر جا سفره عام کدورتهاے غم رشت و شوک همه سدیدگان مسرور بهج نشسته همچو شاهان در عمارے نموده خدمت خود ا محقق ز عشق گل همایون داغ دارد که در دوا و شیر الناطرینست که اسباب طرب سازند موجود و دایم را همه رنگین نمایند بخدمت رفت بر خود کمر داری </p>
--	---

که از بنزاد و ماله پادگارم
شدند آن استادان جمع یکجا
بهم داد صنایع باز دادند
روان بود آب رنگ مور شاهی
که آمد ناگهان یک گاؤ لاغر
دو دیده در مغاک چشم خانه
همه دندان زپیری او فتاده
تنش از عرشه بس لرزیدگی داشت
بیامد پیش شیخ استاده آن دم
که ای گلده سته باغ ولایت
بچشم مردمی ذات تو مردم
دواب شه بصد رنگ اندکین
ز پیر کس مرار نکین نکرده
خز اهل سد بسکینان ترحم
چنین میگفت و می غلطید بر خاک
ز رنگارنگ قول آن گاؤ پیرنگ
ره صحرای رنگسای جان من گیر
ز درویشان ز مید قریبش ای
بشست (اندو ماهی) را در آید

بناخن و فتنه رضوان نگارم
بصحن خانه شاه محفل آرا
در گلزار صنعت برکشادند
بصحن خانه درویش آگاه
مسن از گاو این چرخ ممر
درون رفته چو در غربال اند
دبان چون روزی موی کشاوه
عجب ارم چگونه زندگی داشت
درآمد در سخن گوئی چو مردم
تیرک گیر خلاق از خاک پائیت
بفریادم برس شیخا که مردم
ازان محروم ماند این مسکین
ترحم بر من مسکین نکرده
که ساز و بشنوا می شیخ معظم
رسید ناله اش بر اوج افلاک
دل درویش آورد و رنگ
با باوی میا از بنز خنجر
که قریبش شست دانی درویش نام
سبک بر تابه و وزخ گذارند

شده آن گاؤ بهر شیخ تصد
 که بود از مورے سلطان و آن
 سپهر آن گاؤ از چشمش نهان شد
 بحیرت ماند شیخ و سخت ترسید
 یکے هفت بگوشش ادا آواز
 ز دوست خویش را ز گین نهوه
 نمیدانست که این عید مجوس است
 مجوسان را بود این وز شاک
 ز توبه باز ایرانت سلامت
 عذاب یافتند از مریب
 ازین سر جا یکے را کن بست
 بگشتا جز رحم مارا قبول است
 چو رفت آن شیخ دین بن شهر
 عذاب قبر او زینسان مقرر
 که هر شام و یکم یک عقرب نشین
 ز رسم کفر و بدعات بگیرد

که زو بر چهره اش کفر نه زان آب
 شد آن طوفان بے شیخ زمانه
 هوا شد برق شد و هم و گمان شد
 جهان در چشم او تار یک گردید
 که بود این گاؤ شیطان و دغا بان
 بعالم رسم کفر از توفس نهاده
 همه این رسم تهدید مجوس است
 کشاد او بر توباب نامراد
 ولیکن بے سر و رفع این غرمت
 و پادر قبر یاد ر ملک عقب
 و ز این سه جافتد یکجا گزند
 که آن یک گوشه اهل خمول است
 مقید شد بزند ان خانه گور
 نموده قادر قدوس اکبر
 کند دست ایشم شیخ را ریش
 تو وحدت گیر و با سنت و آئین

ابیات چند در خاتمه کتاب تاریخ این گلدره باغ رحمت

به پایان آمد از فضل همین

جمعا الله که باغ رحمت سن

بسم الله که این سالک جواهر
برائی گردن ارباب تقوی است
نیز بنیان منشوی در هیچ دور
اگر کس گفته باشد پیشم آور
دوسه مه چون سحر خیزی نمودم
تبارم دعوی های لغز گوی
بر اعلی غاصیان خوش مزه ادم
چون پیغمبر پیغمبر ستم
چو کردم از پشته تاریخ او غور
که رولفظ اخیر این بیت بنکر
تبشیر بخشش نگرکان بی ملال است
و گرتاریخ اواز روئے بیدود
بختم جسم چون مختوم کردم
قدم نه اندرین باغ بهار
گر از بوی گل یابی تو سود
فصل صلواتك العظمی الهی
محمدن الذی هو ذوالکرم

که چون شمس الضحی گردید باهر
پراز سده مایه دنیا و عقبی است
مصنف گشت رو بگر لغوی
و گرنه گفته ام را ساز باور
به بین زمینان شکر ز نیکی ام
کنه و پیش آیدم بی آبروی
ز پیغمبر رسیدم من رساندم
مده گریه منی هرگز شکستم
سروش غیب آندم گفت فی
که آمد راج فضل حق بساغ
هزار و دویست و شصت سال است
نکات معرفت تحریر فرمود
به باغ رحمتش موسوم کردم
تماشا کن درین گرشوق دار
رسان آندم به پیغمبر درود
علی المرجو فی دفع الدوله
شفیع الناس فی یوم القیمه

CALL No. { ۹۹۱۵۵۱۰۸ } ACC. NO. ۱۳۳۹۲

AUTHOR محی الدین عابدی

TITLE دیوان غوثیہ

۱۹۳۲ ۹۹۱۵۵۱۰۸ ۱۳۳۹۲

دیوان غوثیہ

Date	No.	Date	No.

MAULANA AZAD LIBRARY **ALIGARH MUSLIM UNIVERSITY**

RULES:—

1. The book must be returned on the date stamped above.
2. A fine of **Re. 1-00** per volume per day shall be charged for text-books and **10 Paise** per volume per day for general books kept over - due.

